

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,
18. (1590.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3396 ▼
1 amerikai dollár	3,2991 ▼
100 magyar forint	1,4724 ▲

Háttér

4

Ritli László: sokszor leszóltak Cotroceni-ből

„Az elnöki bizottság tagjai sokszor úgy érveltek: a tervezet szövegén nem lehet változtatni, mert az államfő ragaszkodik az eredeti elképzelésekhez” – számolt be a lapunknak adott interjúban az időközben visszavont egészségügyi törvényről szóló viták kulisszatitkairól Ritli László egészségügyi miniszter.

Kultúra

6

Nyolc Csongor és Tünde

Hatalmas sikernek örvend Nagyváradon a középiskolások által játszott, *Csongor és Tünde* című előadás. A szétkapkodott jegyek indokoltá tesznek egy második előadást.

Társadalom

7

(O)Mega városnapok Sepsiszentgyörgyön

Az ötvenéves Omega zenekar lesz az idei Szent György napok sztármeghívottja, jelentették be Erdély legnagyobb városnapjának szervezői. A veterán együttes április 29-én a háromszéki megyeszékhelyen indítja az ötvenéves jubileumi turnéját, amely szeptemberben Budapesten ér majd véget.

Vezércikk

3

Az együttműködés szükségessége

Németország, Anglia, a Benelux államok és több más ország példája bizonyítja, hogy különösen éles gazdasági és társadalmi helyzetekben a hatalom és az ellenzék adott, az országok számára létfontosságú témakörökben a legtöbbször megtalálta a tárgyalások és az együttműködés lehetőségét. ▶

Székedi Ferenc

Fehér „apokalipszis”

Halálos áldozatokkal járt a Bukarestet is foglyul ejtő viharos havazás**Katonák az utakon. Tegnap a hadsereg nehézgépjárműveket és harckocsikat is bevetett a megbénult közlekedés helyreállítására**

Fotó: Mediafax

Ketten meghaltak, másfél ezren pedig az utakon rekedve órákig gépkocsijukban fagyoskodtak tegnap a második napja tartó viharos havazás miatt, amely csaknem ellehetetlenítette a közlekedést az ország déli megyéiben. Bukarest szó szerint a hó foglya volt egy fél napig: a fővárosba vezető utakat kivétel nélkül lezárták, hogy dolgozhassanak a hókotró gépek. A kormányfő kérésére a hadsereg tankokat is bevetett a közlekedés helyreállítására, Emil Boc pedig hólapáttal a kezében vett részt a Bukarest–Pitești autópálya megtisztításában. **7. oldal ▶**

Tízezres fogyás Kolozsváron

Sipos M. Zoltán

▶ Beigazolódta a tavalyi népszámlálás kolozsvári eredményeiről korábban lapunk hasábjain is közölt jóslatok: a magyarság aránya minden idők legalacsonyabb szintjére, 16 százalékra csökkent. Ez derül ki a kincses város polgármesteri hivatala által összesített és feldolgozott statisztikából. A 2011-es census alkalmával Kolozsváron összesen 49 426-an vallották magukat magyar nemzetiségűnek, ami a 309 316 lakosú város 16, 04 százalékát jelenti. A kolozsváriak 16,02 százaléka, azaz 49 354 lakos vallotta magyar anyanyelvűnek magát.

Folytatása a 3. oldalon ▶

A válságról több szólamban

▶ Megkezdődött a nagyüzem Davosban. A svájci üdülőhelyen évente adnak találkozót egymásnak a globális üzleti, politikai és kulturális elit tagjai, hogy a vi-

lág nagy problémáiról vitázzanak. Az idén összesen 2600 résztvevőre számítanak; ezúttal az elhúzódó pénzügyi és gazdasági válság a vezető téma. **2. oldal ▶**

Tiltakozó üzenet a davosi világgazdasági fórum színhelye előtt

Traian Băsescu „alibi-beszéde”

▶ Pártállástól függően értékelték a román közélet szereplői Traian Băsescu szerda esti beszédét, amelyben az államfő a 14 napja zajló kormányellenes tüntetésekre reflektált. Míg a Demokrata Liberális Párt (PDL) képviselői „elnöki kiállításnak” és pártatlannak nevezték Traian Băsescu országértékelő beszédét, addig az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetség politikusai szerint szálnalmas félrebeszélést hallhattak azok az emberek, akik a kormány lemondását és előrehozott választásokat követelnek. **3. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Újraírják a vatikáni megállapodást

Hivatalában fogadta Dominique Mamberti érsek, a Vatikán külügyminisztere tegnap a szentszéki látogatáson tartózkodó Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettest. A felek az új alaptörvényre, egyházi törvényre, illetve a megváltozott oktatási és adótörvényekre tekintettel megállapították, hogy mind a Szentszék, mind Magyarország szükségesnek tartja a korábbi megállapodás átalakítását, illetve készek új megállapodást kötni.

Magyar választókerzet Kárpátalján?

Kérelemmel fordul az Ukrán Központi Választási Bizottsághoz (CVK) a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) annak érdekében, hogy hozzanak létre Kárpátalján magyar többségű egyéni választókerzetet az idén októberben esedékes parlamenti választásokra. A folyamodvánnyal kapcsolatban Kovács Miklós, a KMKSZ elnöke elmondta: javaslatuk értelmében a kialakítandó körzet teljes egészében magában foglalná azt a vidéket, ahol egy tömbben él a magyarság Kárpátalján, és ezt a régiót vegyes lakosságú területekkel lehetne kiegészíteni. A körzetben, ha létrejön, a választópolgárok száma valamivel meghaladná a 150 ezret, s közülük 90 ezer volna a magyar.

„Diszromák” a szlovák pártlistákon

A szlovákiai pártok egy része választási listáin a romáknak is helyet ad. „A legtöbb párt listáján akad pár jelölt, aki a cigányság érdekeit hivatott képviselni. Mivel nincsenek befutó helyeken, inkább csak a szavazatszerzésben tudják segíteni a pártokat” – írta tegnapi összeállításában az *Új Szó*. A szlovákiai magyar napilap rámutat: a parlamenti választások előtt a pártlistákon mindig akad néhány roma jelölt. A mintegy 400 ezres szlovákiai roma népesség szavazótáboraként nem egységes, a roma pártok általában a bejutási küszöb közelébe sem kerülnek.

2014 őszén lesz a skót népszavazás

Hivatalosan is kihirdette a Skócia függetlenségéről régóta tervezett népszavazást a skót kormányfő. Alex Salmond (*képünkön a királynővel*) az edinburghi parlamentben felszólalva közölte, hogy a népszava-

zást az eredeti terveknek megfelelően 2014 őszén tartják. A skót kormány szándékai szerint a referendumon megválaszolandó kérdés így hangzik: „Egyetért-e Ön azzal, hogy Skóciának független államnak kell lennie?”

Teherúrhajó tart az ISS-re

Útnak indult a Nemzetközi Űrállomásra (ISS) a Progresz M-14M jelzésű teherúrhajó szerda éjjel a kazahsztáni Bajkonurból. Az automata üzemmódban repülő űreszköz az indítás után 9 perccel sikeresen pályára állt. A teherúrhajó több mint 2,6 tonna rakományt szállít, és a tervek szerint holnap köt ki a Földtől mintegy 350 kilométer távolságban keringő űrbázison. Rakterében a Progresz egyebek között vizet, élelmiszert, orvosi eszközöket, fehérneműt, piperecikket, valamint tudományos kísérletekhez szükséges felszereléseket szállít az ISS-en jelenleg dolgozó hat űrhajósra.

Többszólamú válság

Megkezdődött a világgazdasági fórum Davosban

Tusk lengyel kormányfő kezét csókol Merkelnek. Jobbra Herman van Rompuy, az Európai Tanács elnöke figyel

Hírösszefoglaló

► Veszélybe került a kapitalizmus! Így érzi legalábbis a svájci Davosba, a világgazdasági fórumra érkezett megannyi politikai és üzleti vezető, és ezt sugallta a nyitóesemény címe is: van-e jövője a kapitalizmusnak?

A világgazdasági fórum megnyitó előadásában szerda este Angela Merkel német kancellár értésre adta: ha rajta múlik, nem esik szét a valutaunió, és „a dolgok mély újragondolására” biztatta az eurózóna államait. „Új munkahelyeket teremtő, strukturális reformokra van szükség” – mondta, valójában a piacokat győzködve, hogy Európa változatlanul biztonságos befektetés. „Az üzenet az, hogy lépéseket te-

szünk, és nem az, hogy kifogásokat keresünk” – mondta. Elismerte, hogy „feszültség alakult ki” az eurózónán belüli és kívüli uniós tagállamok között, és azt sürgette, hogy a decemberi EU-csúcson hozott pénzügyi megállapodás elemeit vegyék be a nemzeti alkotmányokba.

Soros György élesen kritizálta tegnap Németországot, amely szerinte teljesíthetetlen követelményeket támaszt Európának. Angela Merkel viszont éppen a német állam túlterhelésétől óvott, állítva: a közösség hitelességét veszélyezteti a sok támogatás.

Christine Lagarde, az IMF vezetője szerint a piacoknak az adhat erős jelzést, ha összeolvasztják az ideiglenes és az állandó európai pénzügyi mentőalapot,

500 milliárd euróra növekedjék a rendelkezésre álló pénzügy. Ez azért is fontos, hogy a Görögország hitelezőivel folyó tárgyalások ne fussanak zátonyra. Igen ám, de ezt az európai adófizetők állnák, amit azonban Merkel egyszerűen elutasít.

A sötét hangulatot a feltörekvő gazdaságok teljesítménye oldhatja valamelyest: a szerdai beszélgetésen (ahol a panelban részt vevők neve titkos, ezért nem szabad idézni) egy ázsiai miniszter azt mondta: Ázsiában él a világ középosztályának 23 százaléka, 2030-ra viszont már háromszor ennyien lesznek, és nagyfogyasztókká válnak, ami felpörgeti a gazdasági növekedést. Sok nyugati azonban ennél hamarabb szeretné látni a válság végét. ◀

Megfigyelési botrány a németeknél

Munkatársunktól

► Németországban politikai oldalakon átvélő felháborodást váltott ki egy sajtóbeszámoló, amely szerint az alkotmányvédelmi hivatal (BfV) megfigyeli az egykori keletnémet állampárt utódszervezetéből kifejlődött Baloldal (Die Linke) nevű párt minden harmadik parlamenti képviselőjét. A BfV a Baloldal 76 főt számláló Bundestag-frakciójából 27 tagot figyel meg a *Der Spiegel* című hírmagazin szerint. A belső elhárítási feladatokkal megbízott hivatal továbbá 12 tartományi parlamenti képviselőt is megfigyel, az érintettek körébe így szinte a teljes pártvezetőség beletartozik, köztük olyan politikusok is, akik kifejezetten mérsékeltnek számítanak, és nagy tekintélynek örvendenek a Baloldal berkein túl is. „Az alkotmányvédelmi hivatal így éppen hogy nem védi, hanem folytatólagosan megsérti az alkotmányt” – kommentálta a *Der Spiegel* e heti számában megjelent beszámolót Gregor Gysi, a Baloldal parlamenti frakcióvezetője (nem utolsósorban az egykori keletnémet állampárt utolsó főtítkára), aki levélben fordult az államfőhöz, a kancellárhoz és a Bundestag elnökéhez a saját személyét is érintő megfigyelés leállítását követelve. Semmi „újdonság” nincs abban, hogy a BfV megfigyel a Baloldalhoz tartozó politikusokat, ezt a munkát 1995 óta végzi a hivatal, arra hivatkozva, hogy a pártban létrejött egyes csoportosulások olyan szélsőbaloldali eszméket vallanak, amelyekből alkotmányellenes, a törvényes rend megdöntésére irányuló cselekedetek is következhetnek. ◀

Számháború a valutaalappal

ÚMSZ-összeállítás

► A magyar kormány számai mást mutatnak a költségvetés hiányáról, mint a Nemzetközi Valutaalap számításai. Ezt Sziijártó Péter, a magyar kormányfő szóvivője nyilatkozta szerdán a közszolgálati *Magyar Televízió*-ban. Az IMF igazgatótanácsi értékelését úgy értékelte: a magyar kormány és a Nemzetközi Valutaalap fontos és értékbeli kérdésekben – így az átlátható és kiszámítható gazdaságpolitikában – jól láthatóan egyetért. Az Európai Bizottság elismerte, hogy az idén 3 százalék alatt lesz a költségvetési deficit. Sziijártó egyúttal figyelmeztetett: az IMF és Magyarország tárgyalásai egy esetleges elővigyázatossági megállapodásról, valamint egy országjelentés nem tévesztend-

dő össze egymással. Eközben Harangozó Gábor szocialista országgyűlési képviselő közölte: további magyar sarkalatos törvényeket tekint át az Európa Tanács (ET) égisze alatt működő, Velencei Bizottság nevű független jogi szakértői testület. A parlamenti közgyűlés úgynevezett monitoring bizottsága úgy döntött: a Velencei Bizottság górcső alá veszi az információs szabadságról, az alkotmánybírárságról, az ügyészségről, valamint a család- és a kisebbségvédelemről szóló törvényt is. A monitoring bizottság február 16–17-én kéttagú jelentéstevő küldöttséget meneszt Magyarországra. Braun Márton fideszes országgyűlési képviselő, az ET parlamenti közgyűlésének ülészakán részt vevő magyar delegáció vezetője szerint a sarkalatos törvényeknek a tavaly év végén lezárt megalkotásával kialakult az az új magyar jogrend, amelynek a legfontosabb elemeit az Európa Tanács jogi szakértői természetes módon át kívánják tekinteni. ◀

Orbán mellett a csehországi magyarok

Közös nyilatkozatban álltak ki Magyarország mellett a csehországi magyar szervezetek. A Cseh Köztársaságban élő magyarokat tömörítő érdekvédelmi és képviselői szervezetek „nagy aggodalommal követik az utóbbi időben Magyarország ellen irányuló bírálókat az Európai Bizottság és egyes EU-tagországok politikusai, illetve bizonyos érdekkörök részéről” – olvasható a nyilatkozatban, amelyet Kocsis László, az Együttélés politikai mozgalom magyar tagozatának elnöke írt alá.

Aukciós Ceaușescu-ereklyék

A szőnyeg a Nép Palotáját díszítette volna. Tegnap kalapács alá került

Gy. Z.

► Több mint húsz esztendővel a diktátor kivégzése után, tegnap Bukarestben kalapács alá kerültek azok az ajándéktárgyak, amelyeket Nicolae az 1967 és 1989 között a hatalomban eltöltött időszak alatt külföldi állam- és kormányfőktől kapott ajándékba. Az aukciót – tíz év után az első – arra a napra időzítették, amelyen Ceaușescu 94 éves lett volna.

Az árverés *Az aranykor* címet kapta – a Ceaușescu-rendszer így nevezte azt az érárt, amely alatt Romániában a „Kárpátok géniusza” uralkodott. A tegnap kalapács alá került tárgyak a magánaukciós ház vezetője, Mihail Stomffák szavai szerint elsősorban történelmi értéket képvisel-

nek. Ilyen például egy luxusgolyóstoll, amelyet Ceaușescu 1975-ben Japánban tett látogatásakor kapott; értékét legalább kétezer euróra becsülik. A kínálatban szerepelt egy bronzból készült jak, Mao Ce-tung ajándéka, továbbá az iráni sahtól 1977-ben kapott, ezüstből és emailból készült galamb. Ugyancsak új gazdára várt egy faliszőnyeg, amely a Ceaușescu-famíliát ábrázolja, és eredetileg a napjainkban a parlament otthonául szolgáló „Nép Palotáját” kellett volna díszítenie.

Az anyaghoz tartoznak még kommunista plakátok, rendjelek, fényképek és zászlók. „A plakátok nagyszerűek, visszatükrözik a kort” – mondta az előkiállításra egy kanadai érdeklődő. A tegnapi árverésen rajta kívül még számos vevő érkezett külföldről. ◀

Băsescu „alibi-beszéde”

M. Á. Zs.

► Pártállástól függően értékelték a román közélet szereplői Traian Băsescu államfő szerdai beszédét, amelyben a 14 napja zajló kormányellenes tüntetésekre reflektált.

Mircea Toader, a Demokrata Liberális Párt (PDL) „normális hangulatúnak” nevezte az elnök országértékelő beszédét és értékelendőnek tartotta, hogy Băsescu elismerte egyes hibáit. Arra az újságírói kérdésre, hogy az államfő beszéde lecsillapítja-e a hatalom ellen utcára vonuló tömegeket, Toader reményét fejezte ki, hogy „mindenki tisztában van azzal, megoldást csak párbeszédrel lehet találni”. Mint korábban írtuk, Traian Băsescu elismerte, hogy szakadék keletkezett köze és az emberek között, elsődleges feladatának nevezve azt, hogy „visszanyerje a románok bizalmát”, majd önkritikát gyakorolva kijelentette, „én vagyok a legnagyobb felelős”.

Cristian Preda PDL-s EP-képviselő szerint szerda este Traian Băsescu „elnöki kiállású” volt. „Emlékeztetett hátralevő elnöki mandátuma főbb célkitűzéseire – az alkotmány módosítására és az egészségügyi kerettörvény elfogadására –, és leszögezte, nem enged semmiféle zsarolási kísérletnek. Pártatlan maradt és nem bocsátkozott fölösleges vitákba. Nagyon jól értelmezte az utca üzenetét, köntörfalazás nélkül állt az emberek nyugtalanosságának és félelmeinek keresztüzzébe” – írta blogbejegyzésében Cristian Preda.

Ezzel szemben Victor Ponta szociáldemokrata pártelnök szánalmasnak nevezte az államfő beszédét, szerinte Băsescu

„Átfagyott palimadarak” a bukaresti Egyetem téren

Fotó: Salamon Márton László

„Kitartunk a végsőkig! Itt maradunk, ha mínusz húsz fok lesz, akkor is” – fogadkozott elszántan a mintegy harminc tüntető egyike tegnap délután, a bukaresti Egyetem téren. A hóvihar sújtotta főváros központjában már csak hírmondónak maradtak szerda estére és tegnapi tiltakozók, akik a Bukarestben már megszokottá vált „Le Băsescuval!” skandalálással próbálták „melegedni”. A korábbi napokban egymást taposó tévés operatőrök serege is

igencsak megritkult: tegnap délután már csak két-három kamera pásztázta a hótakaró borította teret. A tüntetők humorérzéke azonban a kedvezőtlen időjárás ellenére sem lankadt: egyikük nyakába akasztott táblán hirdette: „Sunt un ciumpalac înghețat”, azaz „Átfagyott palimadár vagyok”. (A „ciumpalac”, azaz „palimadár” megnevezéssel Emil Boc miniszterelnök illette a tüntetőket a tiltakozások első napjaiban – szerk. megj.) (S. M. L.)

semmi olyat nem mondott, aminek köze lenne Romániához. Mihai Voicu liberális alelnök szerint az államfő elszalasztott egy nagyszerű alkalmat arra, hogy hallgasson. „Úgy beszélt háromnegyed órát, hogy semmilyen közzsájon forgó kérdésre nem válaszolt” – mondta Voicu, értetlenségét fejezve ki azzal kapcsolatban, hogy Băsescu az indiai és afrikai gazdasági kapcsolatok elmélyítéséről beszélt, miközben az Egyetem téren az államfő lemondását és előrehozott választásokat követelnek a tüntetők. ◀

USL: lemondás helyett parlamenti sztrájk

Lemondás helyett inkább parlamenti sztrájkba lépnének február elsejétől a Szociáldemokrata Párt honatyái, ezzel keresztülhúzza szövetségeseik, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) tervét. Gavril Mirza Suceava megyei szenátor ugyanakkor a felsőház esetében nem zárta ki a tömeges lemondást, ugyanis ezzel a szenátus döntésképtelenné válna, hiszen – mint magyarázta – Iulian Urban demokrata liberális szenátor lemondásával a kormánypártok és az ellenzék „döntetlenül áll”. Értelmezése szerint ha a parlament egyik háza felfüggeszti tevékenységét, akkor az egész törvényhozást fel kell oszlatni és előrehozott választásokat kell kiírni. Mircea Diaconu liberális szenátor szerint oriai öngól lenne az ellenzéki honatyák tömeges lemondása, ugyanis ezzel szabad kezet adnának a hatalomnak, hogy „16 emberrel megváltoztassák az alkotmányt”.

Antal Árpád: nincs alternatíva Emil Boc kormányára

Kovács Zsolt

► A székelyföldi magyarok azért nem vonultak eddig nagy számban utcára, csatlakozva az országos tiltakozásokhoz, mert nem látnak politikai alternatívát a jelenlegi kormányra – nyilatkozta tegnapi sajtótájékoztatóján Antal Árpád. Sepsiszentgyörgy polgármestere hozzátette: a romániai magyarok követik a magyarországi tévéadókat, és látják azt, hogy egész Európában gondok vannak, hogy a magyar kormány milyen intézkedéseket hozott, és hogy hogyan cselekedett a román kormány. „Amíg ez a folyamat zajlik, nehéz eldönteni melyik a helyes út” – véli Antal Árpád, aki szerint csak öt-tíz év múlva derül majd

Fotó: ÚMSZ archív

ki, melyik országé volt a jó politika. A sepsiszentgyörgyi előjáró szerint az is nyilvánvaló az erdélyi magyarok számára, hogy a kelet-közép-európai országok szuverenitását a nemzetközi pénzügyi körök veszélyeztetik.

A hazai politikai helyzet kapcsán Antal Árpád kifejtette: az elmúlt húsz évben kiderült, hogy a romániai magyaroknak nincsenek állandó politikai partnereik, csak érdekeik vannak, amelyeket érvényesíteni kell. A tapasztalat ugyanis az, hogy a román politikai pártok, amelyek koalícióra léptek az RMDSZ-szel, korrektül viselkedtek a magyar közösséggel szemben, ám ugyanezek a pártok rögtön etikátlannak lettek, amint ellenzékbe kerültek. Ez történt most is, sem a PSD-nek, sem a PNL-nek nincs üzenete a hazai kisebbségek számára, így a magyarság nem láthat bennük valós alternatívát. Antal Árpád kifejtette: megijeszti őt az, hogy Dan Diaconescu pártjának 20 százalékos népszerűsége van a felmérések szerint. A sepsiszentgyörgyi polgármester elmondta: ez aggodalomra ad okot, ezért csak megismételheti, amit korábban Markó Béla mondott: zavarja az ország „becalizódása”. ◀

Tízezerrel fővel csökkent Kolozsvár magyar lakossága

Folytatás az 1. oldalról

László Attila alpolgármester lapunk kérdésére kifejtette, feltehetőleg valamivel magasabb a magyarok reális aránya a városban, mint ami a statisztikából kiderül. „A népszámláláskor a megkérdezettek 1,63 százaléka, összesen 5018-an nem kívánták bevallani nemzetiségüket. Úgy gondolom, ezek közt voltak magyarok is, akik egyrészt a román kéreztől ijedtek meg, másrészt az is elképzelhető, hogy vegyes házasságok esetében így oldották meg a házastársak ezt a kérdést” – magyarázta lapunknak az alpolgármester. Mint megtudtuk, a polgármesteri hivatal az összesített adatokat továbbította a statisztikai hivatalnak, és hitelesítésre várnak, azonban lényegi változás az arányokat tekintve a hitelesítés után sem várható.

A kolozsvári magyarság nagymértékű csökkenése Kiss Tamás szociológus véleménye szerint egyrészt a nagyarányú asszimiláció számlájára írható. Mint kifejtette, a kincses város magyar fiataljainak egynegyede választ román nemzetiségű házastársat, és a vegyes házasságokból született gyerekek háromnegyede már ro-

mán nemzetiségű lesz. „Ugyanakkor a kolozsvári magyarság korfája is rossz, előregedett a magyar lakosság. Ez nagyrészt a kilencvenes évek elején történt kivándorlási hullámmal magyarázható” – magyarázta lapunknak a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet munkatársa. Úgy fogalmazott: nem számítottak a magyarság arányának növekedésére, ám a szám szerinti csökkenés nagysága a szociológusokat is meglepte. „Azt tudjuk, hogy Kolozsvár nagyszámú betelepülési mutatóval bír, ám úgy tűnik, hogy egy még nagyobb számban bekövetkezett kitelepelési mutató is megtörtént az elmúlt tíz évben. Ennek okait és körülményeit még nem ismerjük, ezek további kutatás tárgyát képezik” – kommentálta a szociológus azt a jelenséget, hogy az elmúlt tíz évben több mint tízezer fővel csökkent a kolozsvári magyar közösség. Erdélyi viszonylatban Kiss Tamás kifejtette: a magyarság arányának mutatói kétfélek. Míg Székelyföldön és Partiumban a magyarság, ha nem is számban, de arányban mindenképp enyhén növekszik, addig a szórványban és Erdély déli részein élő magyarság aránya csökkenő tendenciát mutat. ◀

Az együttműködés szükségessége

Romániában a kormánykoalíció felelősségvállalással átértelmezte a parlamenti és a helyhatósági választások összevonását, az ellenzék beadványára az Alkotmánybíróság a módosított választási

Székedi Ferenc törvényt alkotmányellenesnek találta.

Magyarországon az ellenzék hiába hajtogatta, hogy a jegybanktörvény, a médiatörvény, a bírók erőszakos nyugdíjaztatása, az igazságszolgáltatás átszabása és több más, kétharmados többségű, rohammunkában elfogadott jogszabály nem egyeztethető össze az uniós alapelvekkel és a Nemzetközi Valutaalapot sem kellenne hazaküldeni, mert előbb-utóbb még szükség lesz rá. A kormány és a kormányzó párt saját öndicsőülésében mit sem törődött az intő szavakkal, és most kénytelen belátni: ha tetszik, ha nem, de jó néhány vonatkozásban éppen azt az utat járja be, amelyet az ellenzék talált helyesnek, és ezt a hátraarcot nem lehet elföldni kommunikációs trükkökkel.

Nem lehetett volna mind Romániában, mind Magyarországon ezt a kormányzati pálfordulást és a vele kapcsolatos, nem az országok előnyére szolgáló téblábolást megelőzni?

Dehogynem. Ha legalább adott mértékben mindkét kormányzat együttműködik az ellenzékkel. Ha sem Románia, sem Magyarország jelenlegi vezetői nem tévesztik magukat össze a teljes országgal és elfogadják, hogy a bölcs országvezetéshez minél több véleményre, meglátásra van szükség és ezek alapján lehet kialakítani a követendő utat. Ha belátják, hogy a magukat nem csupán annak mondó, hanem valóban demokratikus országokban soha nem a hatalom megszerzése és megtartása a legfontosabb cél, hanem olyan kormányzás, amely az adott nemzetközi feltételrendszerben képes szolgálni a közjót, azaz minél több társadalmi rétegnek és csoportnak, a családoknak és az egyéneknek a nyugodt jelenét és az elérhető, megélhető jövőbe vetett bizalmát. Németország, Anglia, a Benelux államok és több más ország példája bizonyítja, hogy különösen éles gazdasági és társadalmi helyzetekben a hatalom és az ellenzék adott, az országok számára létfontosságú témakörökben a legtöbbször megtalálta a tárgyalások és az együttműködés lehetőségét. Ezekben az országokban a politikai elit tisztában van azzal: a demokrácia olyan változást jelent, amelyben kerüljön bárki is hatalomra, nem az a legfontosabb, hogy politikai ellenféllel a sárba döngölje, hanem az, hogy adott ideig társadalmi szolgáltatást nyújtson, és ha lejár az ideje, olyan országot adjon át, amelyben nem kell mindig és mindent újrakezdeni, hanem a fejlődés útja folyamatos lehet.

Azokban az országokban, ahol így gondolkodnak, nincs vezérkultusz, nincsenek aranyigazságok, nincsenek megáfolthatatlan kinyilatkoztatások, hanem egymás megértésének a szándéka az uralkodó és az eszmei viták a kérdések tisztázásához és nem mindenekelőtt egymás ócsárlásához járulnak hozzá.

A belső politikai erő együttműködése nélkül mind Románia, mind Magyarország számára a nyugat-európai modell szerte-földön délibáb marad.

► Román lapszemle

Fokváros nyerte el a világ legvonzóbb turisztikai célpontja címet. (EVZ) ► 1,4 milliárd eurós házat épített egy ír munkanélküli művész. A dolog nyitja, hogy a dublini jegybank által bezúzott bankjegyeket „tégglává” préselte és házába építette. (EVZ) ► Márciusban újabb állásokat hirdet meg az Európai Unió: 300, mintegy 4000 eurót kínáló EU-bürokrata pozícióra pályázhatnak az uniós állampolgárok. (Puterea)

„Sokszor leszóltak Cotroceni-ből”

„Az elnöki bizottság tagjai sokszor úgy érveltek: a tervezet szövegén nem lehet változtatni, mert az államfő ragaszkodik az eredeti elképzelésekhez” – számolt be a lapunknak adott interjúban az egészségügyi törvényről szóló viták kulisszatitkairól Ritli László. Az egészségügyi miniszter vállalhatónak tartotta az államelnöki hivatal által kidolgozott jogszabályt.

Cseke Péter Tamás

► Miközben ez az interjú készül, több ezer ember tüntet Bukarestben, akiket kezdetben az egészségügyi reform kapcsán történtek vittek ki az utcára. Amikor négy hónapja elvállalta a miniszteri tisztséget, gondolta volna, hogy ilyen forrongó hangulat várja majd a fővárosban?

– Csak arra számítottam, hogy nagyon sok munka lesz. A munka jellege sem volt meglepetés, hiszen a Bihar megyei közegészségügyet vezettem tizenkét évig, napi kapcsolatban voltam a minisztériummal. Ezekre az utcai reakciókra azonban valóban nem számítottam, s most már csak az nyugtat meg, hogy ami ezekben a napokban az országban történik, az már nem az egészségügyről szól.

► A gondok akkor kezdődtek, amikor az államfő decemberben a nyilvánosság előtt sürgette az elnöki hivatal szakemberei által kidolgozott egészségügyi keret-törvény közvitáját. Amikor ön a minisztérium élére került, mit tudott erről a törvényről?

– Tudtam, hogy az államfő már 2008-ban sürgette az egészségügyi reformot, szakembereket gyűjtött maga köré, akiket egy új törvény kidolgozására kért fel. Az elnöki bizottság úgy vélte, az lenne a megoldás, ha a privát szféra nagyobb szerepet kap-

na az egészségügyi rendszerben: hatékonyabban költi el a pénzt, mint az állam.

► Traian Băsescu decemberben azt is kijelentette, hogy a tervezet már tavaly októberben átkerült a minisztériumba. Az egészségügyi tárca szakembereinek volt-e alkalmuk október előtt bebeszólni a törvény alakulásába?

– A törvénytervezet végső változata nem októberben jutott el hozzánk, hanem november 17-én. Am már előtte, mandátumom első napján, augusztus 18-án megjelentek a minisztériumban az elnöki szakbizottság tagjai, és közölték: uraim, van itt egy tervezet, amely már majdnem elkészült, és politikai döntés született arról, hogy minél sürgősebben, akár felelősségvállalással el kell fogadtatni. Ekkor konzultációk kezdődtek a törvény szövegéről a minisztériumi szakemberek és az elnöki bizottság között. November 17-én az államfő személyesen közölte, hogy elkészült a tervezet, átküldték a végső változatot, és minél hamarabb közvitára kell bocsátani.

► Az államfő az egészségügyi minisztert és az RMDSZ-t azzal támadta, hogy különböző érdekekből „ül a törvényen”. Mi történt a tervezettel november közepe és december közepe között?

– Hát valóban „ültünk a törvényen”, a minisztériumi

szakembereknek ugyanis továbbra is több kifogásuk is volt a tervezettel kapcsolatban. Folytatódta a viták az elnöki bizottság tagjaival, azaz a törvény szerzőivel. Erdekesnek tartom, hogy a bizottság tagjai sokszor úgy érveltek: a tervezet szövegén nem lehet változtatni, mert az államfő ragaszkodik az eredeti elképzelésekhez. Végül azért több pontban módosult a törvény az elnöki szakbizottság változatához képest, lépésről lépésre néhány dolgot be tudtunk vinni a szövegbe, és a módosított formájában bocsátottuk december végén közvitára a tervezetet.

► Az államfő előbb önt, később azonban kizárólag

Ritli László egészségügyi miniszter. Politikai játszmák áldozata?

Raed Arafatot támadta a közvita csúszása miatt. Mi volt a helyettes államtitkár szerepe ebben a történetben?

– Raed Arafatnak november közepe után, a tárgyalások másfél hónapjában nem sikerült meggyőznie a törvény szerzőit arról, hogy a sürgősségi ellátás területére ne engedjék be a magánszférát. A helyettes államtitkár ezért a törvényt vállalhatatlannak tartotta, és távozott a minisztériumból.

► Ön hogyan viszonyult Raed Arafat kifogásaihoz?

– Raed Arafat előbb nem értett egyet azzal, hogy megjelenjenek a magán-mentőszolgálatok, és attól tartott, hogy privatizálják az általa létrehozott rohammentő-szolgálatot is. Én akkor megnyugtattam, hogy a SMURD-ot nem lehet privatizálni, hiszen félkatonai szervezet, amely a belügyminisztérium felügyelete alá tartozik. Utána azt kifogásolta, hogy a magán-mentőszolgálatok is hozzájuthatnak a közpénzekhez.

Én azzal érveltem: a magán-kórházak például már most is hozzáférhetnek a közpénzekhez, az állami biztosító pénzéhez. Azt mondtam neki: távolról sem látom olyan borzalmasnak a sürgősségi mentőszolgálat jövőjét, ha az új törvény életbe lép. Nem tudtam megnyugtani.

► Egészségügyi miniszterként és szakemberként az elnöki hivatal tervezetét összességében vállalhatónak tartotta?

– Igen, én ezt a törvényt nagyjából vállalhatónak, technikailag kivitelezhetőnek tartottam. Már működő modelleket vettünk volna át. Személyesen megmutattam a törvényt Jakab Zsuzsának, az Egészségügyi Világszervezet európai regionális igazgatójának, aki elhívott még két szakembert Barcelonából, hogy tanulmányozzák a tervezetet. Átnézték, s azt mondták: mehet, de az államnak szigorúan szabályoznia kell majd az alkalmazását, és ehhez jól működő informatikai rendszerre lesz szükség. Tehát én szakemberként támogattam ezt a tervezetet.

► Mi volt az RMDSZ vezetőinek álláspontja, mielőtt a törvényt közvitára került volna?

– Több kifogást is támasztottak a tervezettel szemben, melyeket Kelemen Hunor szövetségi elnök utóbb a nyilvánosság előtt is megfogalmazott. Az RMDSZ vezetői azt támogatták, hogy kezdjük meg a jogszabály társadalmi vitáját, ám semmiképpen ne felelősségvállalással, hanem parlamenti vita útján fogadják el, és így lehetőség van érdemben módosítani a törvényt ott, ahol kifogások vannak. Ezzel nagyjából mindenki egyetértett, a na-

gyobbik kormánypárt, a PDL is. Egyébként butaság azt mondani, hogy az RMDSZ az egészségügyi reform ellensége lenne, ahogy az államfő eleinte állította. Hajdú Gábor mandátuma alatt a legalaposabb reformot hajtott végre, és Cseke Attila minisztersége alatt a kórházak decentralizációjával, bizonyos esetekben pedig ezek bezárásával racionalizálta, jobbá tette a rendszert. Kelemen Hunor többször hangoztatta: a reformokat folytatni kell, ám olyan formában, hogy az adófizető polgárok érdekeit szolgálja, és nem más, privát érdekeket.

► Volt idén egy furcsa epizód: Raed Arafat távoása után Tudor Ciuhodaru képviselő az egészségügyi miniszter tiszteletbeli tanácsosa lett, majd két napra rá leváltották. Mi állt az események hátterében?

– Leszóltak az államelnöki hivataltól, hogy amíg nem találunk megfelelő embert Raed Arafat helyére, fogadjuk el Ciuhodarut tiszteletbeli tanácsosnak. Került egy szakember Arafat helyére, tehát megköszöntük a képviselő 24 órás tevékenységét, és elbúcsúztunk tőle.

► Nem zavarja, hogy az ön feje fölött születtek fontos döntések? Hogy az államelnöki hivatal a minisztériumra erőlteti a tervezetét és saját embereit, és eközben konzultálnia kell az RMDSZ-szel is?

Nézzé, vannak olyan momentumok, amikor a politikum beleszól egy miniszter munkájába. Arra azonban nem számítottam, hogy a politika az én tevékenységembe ennyire hangsúlyosan bele fog szólni. Nem tudom ezt mással magyarázni: választási év van.

Justitia szolgálóinak mérlege

Bogdán Tibor

► Románia schengeni tagságának kérdése nagymértékben függ a hazai igazságszolgáltatás helyzetétől, amelyet Brüsszel az ország uniós tagsága óta szüntelenül monitorizál, megállapításairól pedig rendszeresen jelentésekben számol be.

Felfüggesztett börtönbüntetések

A romániai igazságszolgáltatás helyzete tavaly is ellentmondásos volt. Az uniós hatóságok szüntelen és erősödő nyomására születtek ugyan előrelépések, de számos területen visszalépés történt. Minderről a *HotNews* hírügynökség készített igen csak szemléletes és sokatmondó mérleget. A mérleg negatív elemeket tartalmazó serpenyőjébe került mindenképpen Adrian Năstase korrup-

ciós ügycsomója helyzetének alakulása. Miután az igazságszolgáltatás kulisszái mögül kikerült, nemegyszer hajmeresztő adatok a titokzatos kisnyugdíjas nagykereskedő Tamara nagynéni elképesztő vagyonáról négy és fél éve alatt többször bejárták a hazai és világsajtót, az Országos Korrupció Elleni Igazgatóság ügyészei felfüggesztett börtönbüntetést kértek a volt miniszterelnökre. Ez még csak nem is jelentett meglepetést, mivel a kivizsgálást folytató ügyészek mindvégig meglehetősen ellentmondásosan viszonyultak a dosszié anyagához.

Szépségfoltos ítéletek

A letöltendő börtönbüntetést kimondó kevés ítélet közé tartozik a Virgil Pop esetében hozott döntés, amelynek értelmében a hatalmi befolyással, okirathamítás-

sal és pénzmosással vádolt tordai képviselőnek öt évet kell a rácsok mögött töltenie. Szépségfolt azonban az, hogy a szigorú ítélet ellenzéki politikus ellen született, aki ráadásul úgy lett 2008-ban parlamenti képviselő, hogy előzetes letartóztatásban volt. Ez persze nem új keletű gyakorlat Romániában, hiszen korábban a moldovai köztársaságbeli Ilie Ilașcu és úgy került be a Nagy-Románia Párt színeibe, hiszen korábban a moldovai köztársaságbeli Ilie Ilașcu és úgy került be a Nagy-Románia Párt színeibe, hogy terrorizmus miatt kapott törvényes börtönbüntetését töltötte. De egy másik, a Marius Petcut megvesztegetés vádjával hét év letöltendő börtönbüntetésre ítélt döntés értékéből is levon az a tény, hogy az „áldozat” szakszervezeti vezetőként korábban nem kevés borsot tört a hatalom orra alá.

Sokat ártott Románia megítélésének a Bârsan-ügy is,

amely ráadásul alig egy esztendővel azt követően pattant ki, hogy a Voicu-dossziéból egyértelműen kiderült, valószínűleg maffiahálózat működik a Legfelsőbb Ítéltől és Semmitörvénnyel (ICCJ) keretében. Corneliu Bârsan, Románia képviselője az Európai Emberjogi Bíróságnál (CEDO) élesen kikelt a felelős lakásán házkutatást tartott korrupció elleni ügyészek ellen, mentelmi jogára hivatkozva.

De a brüsszeli megfigyelők minden biztonnal felróják majd jelentésükben a Romániában gyakori érdekkonfliktusok kezeletlenségét is. Aligha kerüli el ugyanis a figyelmeztetést az a tény, hogy jöhet a Legfelsőbb Birói Tanács (CSM) elnöke, Horatius Dumbravá tavaly november végén javaslatot tett arra, hogy a korrupció miatt kivizsgálás alatt álló bírákat és ügyészeket a kivizsgálás idő-

tartamára függeszék fel tisztségükből, továbbá mindazok a bírák, akiknek rokonai ellen eljárás folyik, ne foglalkozhassanak az érintett ügyészekhez tartozó dossziékkal, a kezdeményezést a CSM plénuma megvitatta ugyan, de visszautasította. Mindemellett magát az igazságügyi minisztert, Cătălin Predoiut is érdekkonfliktussal gyanúsítják: az általa vezetett tárca egy világbanki kölcsön kapcsán technikai tanácsadási szerződést írt alá egy olyan céggel, amelyben a miniszter apósa is érdekelt volt.

De rossz fényt vet az országra Traian Băsescu államfő szüntelen háborúskodása is a magasrangú igazságügyi tisztviselők ellen.

Pozitív jelzések

Pozitív jelzés viszont az, hogy mindenképpen felgyor-

sult a perek lefolyása a legfelsőbb bíróságon, legfőképpen azt követően, hogy Corina Jăjăit választották a testület bünyügyi osztályának élére. Ez a tény mindenképpen örövendetes, hiszen a Konrad Adenauer Alapítvány felmérése szerint 27 nagykorruptívós dosszié esetében a perek összesen 92 éve tartanak, ráadásul közülük négy ügycsomó idén elévül. Jó jelnek tekinthető az is, hogy a CSM a jövőben felülvizsgálja a legfelsőbb bíróságon levő összes ügycsomó helyzetét, az ítélet kimondásának indokolatlan elhúzását pedig büntetni fogja. Előrelépés az is, hogy Horatius Dumbravá számos javaslatának egyike végül is meghallgatásra talált a CSM tagjainál, így a korrupció miatt végérvényes döntéssel elítélt magas rangú tisztviselők a jövőben nem kaphatnak szolgálati nyugdíjat. ◀

Laptop

A nap címe. Boc saját kezűleg havat lapátolt, ziare.com

Magyarzat. Negyedórán át tisztította az utat, és még csak „meg sem látszott rajta az erőfeszítés”. A miniszterelnök formában van. Szó sem lehet arról, hogy lemondana egy kis kétkezi munkáról, ha alkalma van rá. Ezt csinálja utána Victor Ponta, mondhatná például Udrea asszony. Ezt csinálja utána Băsescu, mondhatná például Ponta.

Kis perverzciók. Többek között Ion Cristoiu is válaszol az *Adevărul* kérdéseire a tüntetéssorozat kapcsán. A neves publicista megfogalmazza a gyanúját, hogy diverzióról van szó, azért nem gyűl össze nagyobb tömeg Bukarestben, és azért „forradalmiak”, vagyis teljesíthetetlenek a követeléseik, nem pedig pragmatikusak. Vajon nem azért, hogy egy abszurd tiltakozás benyomását keltsék? Szerintünk – is-is.

Tüntettek a vezetők. A Cațavencii címdalán fordított a helyzet: a kormányzat politikusai tüntettek a lakosság ellen. Fő jelszavuk: „Diktatúra, imádunk, Vagy győzünk, vagy elfutunk!” Sajnos nem minden rímes jelszó(parafraíz) fordítható le ugyanúgy csengően. Volt például az Egyetem téren az a szlogen, hogy „Bocsánat, nem tudunk annyit dolgozni, / amennyit ti képesek vagytok lopni!” Ez most Roberta Anastase plakátján „megfordul”: „Kopjatok le, nem bocsátunk, / nem termeltek ti annyit, amennyit mi lopunk!” Udrea: „Mint a hülyé, k megszavaztok, / s most a pénzünk-re utaztok?” Baconschi: „Műveltebb nép lennétek, / ha kevesebbet ennétek.” Traian Băsescu jelszava arra az emlékezetes esetre utal, amikor a tüntető katonatisztek ki akarták hívni a Palotából („Bűj elő, rongyos kuvasz!”); most az államfő azt hirdeti: „Gyere ki, ordináré ország!”

Még kér a nép. Az eddigi legjobb poént is a Cațavencii-ben fedeztük fel. Ion Barbu karikatúráján azt kérdezi Traian Băsescu: „– Mit akar a nép?” A válasz: „–Az ön fejét és Udrea asszony fenekét!” Mardale másképp közelíti meg a kérdést. Feleség, az ágyban: „Azt, hogy Le Băsescuval!, mondtam, azt, hogy Le Bockal!, mondtam. Milyen jelszót skandaljak még, hogy neked felálljon?”

Minden napra egy mondat

„Nem a szeretet, hanem a gyűlölet egyesít.”
Gilbert Keith Chesterton

Születésnapra

Menyemet is, esküvői tanúját is ma köszöntjük: mindketten január 27-iek. Noha a férfiak általában az ellenkezőjéről nevezetesek, rontom a negatív statisztikát: a dátumot könnyen megjegyeztem. Január 27-én ugyanis negyvenéves esztendője minden évben megemlékezem valakiről. A tengerparton ismerkedtünk meg a hannoveri családdal; fiuk, Peter rögtön kapacitálni is kezdett: menjünk el este táncolni, lányokkal ismerkedni. Bár minden dinárt a fogunkhoz kellett vernünk, ráadásul harmincnapos nyaralásunk is a végét járta, rögtön magamévá tettem az ötletet. A szálloda teraszán, ahová betértünk, az egyik asztalnál testvérpár ült: egy magas szőke és egy alacsony fekete. „Németül beszélnek” – legyintett Peter: jobban szeretett volna

más nyelvet gyakorolni. (Meg is tanultam, milyen hasznos a nyelvtudás.) Utóbb visszatértünk: „Honnan jöttetek?” – kérdeztük. „Találjátok ki!” – felelték. És találgatni kezdtünk: „NSZK?” „Nem.” „Ausztria?” „Nem.” „Svájc?”

Gyulay Zoltán

Családi állapot

Horváth Szekeres István

Diktatúrák

Olaszországból kiindulva, fasiszta mozgalmak árasztották el a közép- és kelet-európai országokat (az egyik jelentős kivétel Csehszlovákia cseh országrésze volt). De még a „totalitárius állam” kifejezést olyannyira kedvelő Mussolini sem próbálkozott meg azzal, hogy teljes értékű totalitárius rendszert építsen ki, megelőgedett a diktatúrával és az egypártrendszerrel. Hasonló nem totalitárius diktatúrák születtek a háború előtti Romániában, Lengyelországban, a balti államokban, Magyarországon, Portugáliában és Franco Spanyolországában. A nácik, akiknek csálhatatlan érzékük volt az ilyen különbségek felismerésére, lenézően szemlélték fasiszta szövetségeseik fogyatékosait, miközben csodálattal adóztak az oroszországi bolsevik rezsimnek (és a német kommunista pártnak). (...) „Sztálin, a géniuszt” volt az egyetlen ember, akihez Hitler „feltétlen tisztelettel” viszonyult. Sztálinról és az orosz rezsimről nem áll rendelkezésünkre (és feltehetően sohasem fog) olyan gazdag dokumentációs anyag, mint Németországról, de Hruscsovna a huszadik pártkongresszuson tartott beszéde óta tudjuk, hogy Sztálin egyetlen emberben bízott: Hitlerben. Arról van szó, hogy ezekben a kisebb európai országokban a nem totalitárius diktatúrákat totalitárius mozgalmak előzték meg, ám a totalitarizmus túlságosan nagyra törő célnak bizonyult, s bár eleget tett annak a feladatnak, hogy a hatalomra kerülés előtt megszervezze a tömegeket, az ország abszolút mérete arra kényszerítette a tömegek totalitarizmusra törő vezérét, hogy az osztály- vagy párt-diktatúra megszokottabb módszereit válassza.

SZELLEMLIDÉZÉS

Hannah Arendt: A totalitarizmus gyökerei. Fordította Erős Ferenc

Az ismeretlen tanár szobra

Az ötlet baráti beszélgetés közben pattant ki. Egy kiváló pedagógust kísértünk fél órával korábban utolsó útjára, amikor azzal állt elő valaki: miért nem készítenek el az ismeretlen tanár szobrát? A szobrász felkapta fejét a szomszéd asztalnál, átült hozzánk, bellesült: hol állíthatnók föl, melyik iskola közelében vagy tán a városközpontban, a piactéren, ahol nincsenek sulik, csupán polgármesteri bulik; miből lenne, mekkora...

És akkor valaki azt kérdezte: miért csak ismeretlen katona van? Ismeretlen béke talán nincs? És más ismeretlennek állítottak-e már szobrot? Igen, mondtam, Aachen városában áll az utolsó utcaseprő szobra, ennek ellenére a városban tisztaság honol. Másik mondá: egy utcai árusasszony szobráról tudok, tejeskófa volt Székesfehérváron. Erre viszont azt vetették ellene, amaz csak azután lesz ismeretlen, midőn az utolsó ember is meghal, aki még tejet vásárolt Bimbula anyától.

Na de van ismeretlen tanár? – kételkedik L. H., aki egy oktatási intézet élén áll. Persze év elején az új tanár tök ismeretlen, de aztán hamar megismerszük módszereiről, apró kis rigolyáiról, szavairól, arról, ahogy feleltet, magyaráz, visszakérdez, viccel, a táblára ír, kiránduláson viselkedik, ahogy fegyelmet tart, ahogy képtelen megértetnie magát, utoléri a pletyka... Az ember rendszerint nem felejt el első tanítóját, az érettségi bizottság elnökét, az igazgatót, aki felolvasta előtte a kicsapartási határozatot, aki eltanácsolta őt rohadt burzsoá származása miatt, aki segített neki matekból, oroszból, hogy átmenjen, akihez vissza lehet járni tanácsért, ezért azért, még egy kevés kölcsönért is. Biztosabb, mint a banki.

Ő az, akiről a legtöbbször mesélnék az emberek, akik soha nem ismerték a háborút. Ugyanis a háborúk sajnos erősebbek, mint az iskola, a fegyverzajban a műszak nem hallgatnak, csak nem lehet őket hallani. Az az igazi tanár, akiről a legtöbbet mesélnék utóbb a diákok. Akihez viszonyulnak, akinek érdemeit deresedő halántékkal is elismerik, vagy akkor ismerik fel régen szertefoszlott szavainak igazságát.

Ismeretlen tanár pedig nincs. Sokkal több az ismeretlen diák, akit a harmincadik érettségi évfordulós találkozó nem ismernek föl. A jó vagy rossz tanárt nem

lehet felejtani. Oly varázsköppennyel rendelkezik, amely mindenkor láthatóvá teszi. Csak a semmilyen ember vész el örökre. Már a nevére, arcára, hangjára sem emlékeznek. Egyetlen történetet sem jegyeztek fel a kollektív vagy egyéni emlékeztet vele kapcsolatban. Ő tényleg az ismeretlen pedagógus. Ám neki/érte aztán végképp nem kéék szobrot állítani.

Sebestyén Mihály

„Nem? Kissé lemondóan: „NDK?” „Nem.” „Akkor hát?” „Luxemburg!” Együtt töltöttük az estét, együtt az éjszaka nagy részét. Táncoltunk, beszélgettünk, tonikoztunk – és megint előlről. Könnyű volt az idő szárnya. Búcsúzkodáskor a lányok ígéretét vettük, hogy másnap (pontosabban: aznap) megismételjük. A lányok késtek, már-már kezdtünk róluk lemondani. Az utolsó pillanatban mégis befutottak, s ha lehet, még jobban érdeklődtünk egymás iránt, könnyebben ment a tánc, természetessé vált, hogy összesimuljunk. Aznap nem búcsúztunk, csak egy cédulán címet cseréltünk, majd hazakísértük őket. A kis ligetté öblösödő pagonyban emeletes villa állt, ablakai már nem világítottak. Száj száját keresett; rövidnek hatott, pedig el-tartott percekig. 1968. augusztus 19. Sylvie volt az első nő az életemben, akit valódi csókkal csókoltam. Neki köszönhettem vonzalmamat a német nyelv, a német lányok, a német kultúra iránt. Másnap hazautaztunk. Reggelre a Varsói Szerződés megszállta Csehszlovákiát. (Ro-

Hosszú csend, egy nyelés, majd ennyi: „Tudtam, hogy előbb-utóbb fel fogsz bukkanni...”

mánia nem.) A határokat lezárták, lélek se be, se ki. Egymás után mentek a levelek Luxemburgba, semmi hír. Félóránként mentem ki az előszobánkba, jött-e végre posta, de nem jött. Cselhez folyamodtam: dupla borítékba tettem a luxemburgi küldeményt, kísérőlevelet írtam hozzá a kéréssel, hogy továbbítsa, és megcímeztem jugoszláviai háziasszonyunknak. Az ötlet jónak bizonyult, elindult a levelezés.

Aztán dolgozni kezdtünk, Sylvie légi utas-kísérőként, én újságíró-gyakornokként. Néha kaptam pluszban egy-egy lapot Rómából, Párizsból, ilyen „tróféát” fölmutatni én nem tudtam. Be voltunk zárva, a határ egyirányú volt. Természetesen minden alkalommal hívtam és hívtam, az egyik levelemhez édesanyám is hozzáírt néhány sort. Ez hatott. A légitársaságtól szabadjegyet kapott: 1972-ben meglátogatott. Szüleim szigorúak voltak: külön szobában kellett aludnunk; azzal nem gondoltak, hogy a balatoni hétvégén az ágyunkat is megsztjuk. Hazautazott, leveleinkben már házassági tervek is elő-előfordultak. Ám egy-

szer vékonyka boríték érkezett, benne a pofonnal: „Felejs el gyorsan! Sylvie”. Egyetlen szóval válaszoltam: „Né!” „Soha!” Mái nem tudom, mi történt. Megnősültem, megszülettek a fiaim, bebarangoltam a világot. Ilyenkor megereztettem egy-egy anzikszot: Honolulu-ból, Bangkokból, és igen, Rómából, Párizsból is. Így jött el 1997; Strasbourgban jártam riportúton, hirtelen lett egy szabadnapom. Nagyon gondoltam, vonatjegyet váltottam, és elutaztam. Lakáscímét most is fejből tudom, az édesanyjával beszéltem, ő adta meg a telefonszámát. Remegő kézzel tárcsáztam, beleszóltam: „Zoltán vagyok”. Hosszú csend, egy nyelés, majd ennyi: „Tudtam, hogy előbb-utóbb fel fogsz bukkanni...” Vettem egy csokor vörös rózsát, így állítottam be. Megismertem: azt a régi szőke kékszemű lányt láttam most is benne. Kimerítő beszélgetés következett: negyedszadról kellett egymásnak beszámolnunk. Később hazaérkezett a férje, diszkréten félrevonult vacsorát készíteni. Az a nap utolsó vonattal utaztam vissza Strasbourgba. És azóta újra beállt közöttünk a csend.

Nyolc Csongor és Tünde

Totka László

► Előre nem látott, hatalmas sikernek örvendő Nagyváradon a középiskolások által játszott, *Csongor és Tünde* című előadás. A *Színház az iskolában, iskola a színházban* nevű projekt keretében színre vitt Vörösmarty-drámát eredetileg csak január 22-én, a Magyar Kultúra Napja tiszteletére szándékozták bemutatni, de már a bemutató előtt nyilvánvalóvá vált: a szétkapkodott jegyek indokolták tesznek egy második előadást. A január 31-ére, keddre ismét másorra tűzött produkcióra is elfogytak a jegyek még a hét folyamán, így az intézmény közhírré tette: egy harmadik előadást is beiktatnak, amelyre pénteken, február 3-án 18 órától kerül sor.

Nyolc színész-mentor

A romániai magyar színház világában egyedülálló kezdeményezés a nagyváradi Szigligeti Színház által a 2011–2012-es évadban elindított *Színház az iskolában, iskola a színházban* program. A projekt lényege a fiatalok közelebb vonzása a színházhoz és a magyar drámairodalom meghatározó műveire. Nyolc színművész a programban részt vevő 84 diákot mentorálta, tanította, segítette. Dimény Levente, a program vezetője elmondta: hatalmas jelentkezés volt a hét iskola diákjainak köréből, akikből aztán 84 diákot válogattak be, ők nyolc csoportra osztva adják elő a *Csongor és Tündét*. „Óriási lépés volt ez a diákok számára a magyar irodalom és a drámairodalom felé, olyan új szemszögű, mélyebb tapasztalásra adódott lehetőségük, amire a klasszikus, száraz tanmenetben soha nem lett volna alkalmuk” – mondta

Egyéni személyiségjegyek és korunk valósága is beépült a nagy sikerű előadásba

Dimény. A próbák októberben kezdődtek. A folyamat során a fiatalok szövegértő képessége érezhetően javult – állítják a mentorok. Nyolc, egyedi formájú, saját értelmezésű, élvezhető részben kerül színpadra a mű.

Az interakció öröme

Jól látható volt, hogyan nyílik meg egy másik világ a diákok számára, akik fokozatosan fedezték fel a színpadi jelenlét, a beszéd, a kontaktus és interakció örömeit – számolt be Tóth Tünde színművésznő. Kollégája, Ababi Csilla tapasztalata szerint a közös munka megtanította a gyerekeket odafigyelni egymásra, csapatként működni és megismerték az egymásrautaltság érzését. A jelenetek felépítése a diákok saját személyiségjegyeinek és kreatív ötleteiknek figyelembevételével történt, így egyedi karakterek jöttek létre, korunk valóságára „lefordítva”.

A program olyannyira sikeresnek bizonyult, hogy más is kedvet kapott rá: a

Nagyvárad táncgyűttes táncos történelemórákkal, a Liliput Bábszínház pedig a *Dzsungel Könyve*-musical színpadra állításával készül szintén a *Színház az iskolában, iskola a színházban* programra – mondta Czvikker Katalin, a Szigligeti Színház menedzsere.

„Felejthetetlen, életreszó- ló élmény volt telt ház előtt játszani és a taps, ami nekünk szólt, felemelő volt” – fogalmazott Nyíri Tamás, a programban részt vevő tizenkettedikes tanuló, aki az egyik Csongort alakította. „A színházi munkafolyamat semmi, iskolán belüli élményhez nem hasonlítható” – tette hozzá a végzős diák, aki szerint legalább tíz társa fogja a színészi vagy színházközelit pályát választani az élmény hatására.

Balassi következik

„Paradox módon a siker kulcsát éppen ott kell keresnünk, ahol jelen társadalmi berendezésünk leginkább adósa a jövőnek: a közoktatásban, abban, hogy az vaj-

mi keveset összpontosít a kreatív energia felszabadítására. A közel száz embert mozgósító játék iskolatársakra, tanárookra, szülőkre egyaránt inspiráló hatással bír, nem véletlen az, hogy még mindig sokan kíváncsiak rá” – értékelte a projektet az ÚMSZ-nek Szabó K. István, a Szigligeti Színház művészeti igazgatója.

„Megtekintve külön-külön mindegyik műhely munkáját, meglepett és lenyűgözött a megfjétesek sokszínűsége, de még jobban egy generációnak az álláspontja olyan örökövnyű problémákkal szemben, mint az egyensúly, a boldogság keresése. És ez számunkra is tanulsággal bír, hiszen e program által, úgy érzem, közelebb kerültünk a közönségünk egy rendkívül fontos rétegének megértéséhez” – vallotta az igazgató.

A program folytatódik, hiszen a 2012–2013-as évadban, az emlékévre való tekintettel is, egy Balassi-művet dolgoznak majd fel. Az érdeklődés, részvétel a jelek szerint máris garantált. ◀

Szövetségben a táncosok

Baloga-Tamás Erika

► Bekerült a Magyar Táncművészek Szövetségébe öt erdélyi táncgyűttes. A befolyásos szakmai szervezet a táncművészet terén tevékenykedő hivatásos együttesek, alkotók és előadók hatékony képviselőjét látja el. Összesen hat, Magyarország határain túli magyar táncgyűttest vett tagjai sorába az ez idáig csak magyarországi tagokat számláló Magyar Táncművészek Szövetsége a napokban lezajlott közgyűlésén: a Székelyudvarhelyen működő Udvarhelyi Táncműhely, a csíkszeredai Hargita Nemzeti Székely Népi Együttest, a sepsiszentgyörgyi Háromszék Táncgyűttest, a marosvásárhelyi Maros Táncgyűttest és a Nagyvárad Táncgyűttest. Az erdélyiek kívül a tagságot a pozsonyi Ifjú Szívek Táncszínház is megkapta. A közgyűlést követően a szervezet

elnöke, Mihályi Gábor azt nyilatkozta: már előbb is megtehetné volna ezt a lépést a szövetség, hiszen a határon belüli és túli társulatok között eddig is élő kapcsolatok voltak. Mihályi Gábor megjegyezte azt is: együtt talán jobban tudják képviselni a szakma érdekeit a kultúra sanyarú – ezen belül a táncművészet még sanyarúbb – helyzetét közepette is. Miklós Levente, az Udvarhelyi Táncműhely igazgatója azt mondta: nagy megtiszteltetés számukra, hogy bekerülhettek a Magyar Táncművészek Szövetségének tagjai közé. Hozzátette: a tagság hasznos dolog, főként a más együttesekkel való kapcsolattartásban bírhat nagy jelentőséggel, ugyanakkor ez egyfajta elismerés is. Azzal, hogy részei lettek a magyarországi táncszakmának, azt remélik, hogy a továbbiakban több lehetőségük nyílik anyaországi fellépésekre is. ◀

Az Udvarhelyi Táncműhely is csatlakozott a szövetséghez

Búcsú Emil Hossutól

ÚMSZ

► Szombaton temetik a bukaresti Bellu temetőben a szerda este elhunyt Emil Hossu színművészt. A 70 éves eltávozott művészt pénteken a Nottara Színházban rava-

talozzák fel, ugyanott, ahol színpadra lépésre készülve a halál érte.

Emil Hossu 1941. november 24-én született a Szeben megyei Vizaknán. A családot a 3 éves gyermekkel együtt 1945-ben deportálták Németországba, ahonnan egy év múlva szabadultak. A Színház- és Filmművészeti Intézetben végezte tanulmányait 1965-ben, 1992-től a Hyperion Egyetem Művészeti Karán adott elő. Számos emlékezetes alakítása volt színpadon és filmen egyaránt. 2009-ben mutatták be a *Születésnapot* a Nottara Színházban, amelyben a számára végzetes estén is fel kellett volna lépnie. Tizenhat kollégája, köztük felesége, Catrinel Dumitrescu körében, a színpad közelében érte a szívroham, a SMURD mentőorvosai már nem tudták megmenteni az életét. ◀

MAGYAR KIRÁLYNÉK ÉS NAGYASSZONYOK

26 RÉSZES SOROZAT, ÁRA KÖTETENKÉNT: **28 RON**
A SOROZAT ELŐFIZETÉSSEL **574 RON**-ÉRT, RÉSZLETRE PEDIG **602 RON**-ÉRT MEGRENDELHETŐ A **HUNGALIBRI@CLICKNET.RO** CÍMEN.

HOGYAN JUT EL ÖNHÖZ A SOROZAT?
HAVONTA megvásárolhatja a már megjelent köteteket partnerboltjainkban.
ELŐFIZETÉSSEL

- Az 1–26 kötetet egy összegben, 714 Ron helyett **574 Ron**-ért. Az első csomag átvételekor fizetendő, a postaköltség a Kiadót terheli. **Ajándék 5 kötet.**
- A 2–26 kötetet egy összegben, 714 Ron helyett **560 Ron**-ért. Az első csomag átvételekor fizetendő, a postaköltség a Kiadót terheli.

RÉSZLETFIZETÉSSEL

- Az 1–26 kötetet nyolc részletben, 714 Ron helyett, **602 Ron**-ért, a postaköltség a Kiadót terheli. **Ajándék 4 kötet.**
- A 2–26 kötetet nyolc részletben 714 Ron helyett **588 Ron**-ért, a postaköltség a Kiadót terheli.

PARTNERBOLTJAINK, AHOL MEGTEKINTHETŐ ÉS MEGVÁSÁROLHATÓ A SOROZAT:

SEPSISZENTGYÖRGY DIÁK KÖNYVESBOLT	SZÉKELYKERESZTÚR CSIPIKE KÖNYVESBOLT
SZÉKELYUDVARHELY ÁRNIKA KÖNYVESBOLT, CORVINA KÖNYVESBOLT	ZETELAKA IRKA-FIRKA KÖNYVESBOLT
MAROSVÁSÁRHELY ARANKA GYÖRGY KÖNYVESBOLT	KÉZDIVÁSÁRHELY GYOPÁR KÖNYVESBOLT
KOLOZSVÁR KÖNYVESBOLT, P-TA AVRAM IANCU 13.	CSÍKSZEREDA CORVINA KÖNYVESBOLT

MEGRENDELHETŐ:
HUNGALIBRI SRL, M-Ciuc
str. Patinoarului 16/A/1.
Tel./fax: 0266371139, 0723668843
E-mail: hungalibri@clicknet.ro

Egy összegű megrendelésnél 5 KÖNYVET INGYEN KAP

Rákóczi szerelme volt? A választ keresse az új kötetben, látogassa meg a sorozat facebook oldalát: www.facebook.com/MagyarkiralynekNagyasszonyok

HIRDETÉS

Fehér „apokalipszis” Romániában

ÚMSZ-összeállítás

► Két halálos áldozatot követelt, és csaknem teljes mértékben ellehetetlenítette a közlekedést tegnap a második napja tartó erőteljes viharos havazás az ország déli részén. Több megyében a katonaságot kellett bevetni a hó eltakarítására és az elakadt autók utasainak kimentésére.

A tegnap délutáni órákban az A1-es és A2-es autópálya, 25 országút és 80 megyei út járhatatlan volt. A vasúti társaság ötven vonatjáratot törölt. A bukaresti repülőtérre összesen negyven járatot töröltek, az utasoknak órákig kellett várakozniuk, amíg elhagyhatták a fővárost. Közel kétszáz település maradt áram nélkül, 718 helységben pedig tegnap reggel nem nyitottak az iskolák.

Kegyetlen Crivăț a bukaresti körgyűrűn

Tegnap reggelre Bukarest szó szerint a hó foglya lett, a fővárosba vezető utakat már szerdán este kivétel nélkül lezárták. Ennek az lett az eredménye, hogy a főváros felé igyekvő autósok a bukaresti terelőúton és a DN1-es országúton rekedtek, a gépkocsijukban kellett éjszakázniuk, járművéket pedig reggelre teljesen betemette a hó. Az

A heves hófúvások maguk alá temették az országutakon elakadt gépkocsikat

Fotó: adevarul.ro

utakon valóságos drámák játszódtak le.

„Kérem, segítsenek!” – könyörgött elcsukló hangon az egyik hírtévézióhoz betelefonáló, élő adásba tegnap délből bekapcsolt nő. Mint elmondta, a bukaresti körgyűrű Măgurele és Jilava közötti szakaszán, lakásától alig három kilométerre akadt el, és autójával a hófúvás kelés közepébe került, még szerda délután. Könyveivel küzdve panasolta el a műsorvezetőnek, hogy bukaresti munkahelyéről igyekezett haza Măgurelére, de valami-

kor szerda délután 5 óra körül meg kellett állnia, mert nem tudott tovább haladni. Lassan a Crivăț (az orosz sztyeppék felől Moldva és Havasalföld irányába fújó, hideg szél) befújta a bukaresti körgyűrűn álldogáló autót, így egy idő után már az ajtót sem lehetett kinyitni, reggel pedig már alig szűrődött be némi fény a kocsiba, annyira be volt temetve a hóba. „Hús órája ülök itt, étel és ital nélkül, a szükségemet is az autóból végeztem. A benzinem az éjjel elfogyott, a mobiltelefonom hamarosan

lemerül, annyit hívtam vele a 112-t, mindhiába... Szörnyű, mi van itt, segítsenek!” – zokogott az amúgy cukorbeteg, elmondása szerint 160 kilogramm testsúlyú asszony.

Egy Marosvásárhelyről Bukarestbe igyekvő fiatalember lapunknak arról számolt be: éjjel kettőkor indultak útnak, nyolcra értek Ploiești-ig, ahová gond nélkül sikerült eljutniuk, a Prahova völgyében sem akadozott a közlekedés. „Ploiești után azonban, a bufteai letérőnél lezárták az utat. Nem is csodálom, hiszen teljes egészében betakar-

ta a hó. Kérdeztük a rendőröktől, hogy mi történt, mire ők visszakérdeztek: nem látják, hogy tél van?” – számolt be az ÚMSZ-nek a fiatalember, aki reggel nyolctól délután kettőig vesztegelt autójával egy Buftea környéki benzinkútnál, amíg beindult a forgalom. Mint mondta, folyamatosan járta a motort, hogy melegedni tudjon. „Ki is számoltam, félmillió régi lejembe került az üzemanyag-fogyasztás miatt nekem ez a hatóság várakozás, de legalább nem fogytam meg” – mondta lapunknak.

Boc is lapátolt

A miniszterelnök előbb szerda este, majd tegnap délre is válságtanácskozást hívott össze a belügyminisztérium, a védelmi és az egészségügyi tárca képviselőinek részvételével, és távértekezletet tartott a nap folyamán a prefektusokkal. Emil Boc a déli órákban jelentette be, hogy a katonaságot és tankjait hívja segítségül a közlekedés helyreállítására és az elakadt autósok megsegítésére Ilfov, Buzau és Giurgiu megyében. A nap folyamán a hadsereg országosan ezerháromszáz embert mentettek ki, akik gépkocsijukkal akadtak el az országutakon. Őket a hatóságok a polgármesteri

hivatalokban és egyéb, erre a célra alkalmas létesítményekben szállásolták el.

Emil Boc jó példát kívánt mutatni, amikor tegnap te-repszemlét tartott a Bukarest–Pitești autópályán Anca Boagiu szállításiügyi miniszterrel. A kormányfő csatlakozott az utat takarító munkásokhoz, és hólapáttal a kezében megszabadított a hótól egy veszteglő gépkocsit.

Az autóban fagyott halálra

A bajba jutottakon az országos rohammentő-szolgálat is próbált segíteni, alapítója, Raed Arafat helyettes államtitkár személyes irányításával. Az egészségügyi minisztériumba nemrégiben visszatért orvos a kormányfővel tartott közös sajtótájékoztatóján két halálesetről számolt be. Egy bolgár állampolgárságú férfit autójában találtak meg reggel megfagyva a DN 5-ös országúton két Giurgiu megyei település között. A gépkocsit annyira betakarta a hó, hogy csupán az antennája látszott ki, amit az arra járó katonák vettek észre. Közvetve a hóvihar áldozata volt az a Tulcea megyei cukorbeteg férfi is, aki rosszul lett, ám a hótorlaszok miatt a mentők későre jutottak el hozzá. ◀

(O)Mega városnapok

Kovács Zsolt

► Az ötvenéves Omega zenekar lesz az idei Szent György-napok sztármeghívottja, jelentették be Erdély legnagyobb városnapjának szervezői. A tegnapi sajtótájékoztatóba internetes videotelefonon kapcsolódott be a népszerű magyarországi együttes két tagja: Benkő László és Molnár György, akik elmondták, hogy az Omega április 29-én a háromszéki megyeszékhelyen indítja az ötvenéves jubileumi turnéját, amely szeptemberben Budapesten a Hősök terén ér majd véget. Az együttes tagjai szerint két koncertsorozatuk is lesz, az egyik szimfonikus jellegű és kórházakban szervezik, a másik pedig szabadtéri, a Szent György-napok fellépé-

séhez hasonlatos, ahová az elmúlt ötvenéves daltermésből hozzák el a 20-25 legnagyobb slágerüket, de „A világ hét csodája” munkacímével új albummal is készül az Omega.

Benkő László felidézte a rendszerváltás előtti időket, amikor az Omega csak román városokban koncertezhetett, oda viszont sok erdélyi magyar fiatal utazott. Az első erdélyi fellépésük Braszóban volt, ahol a Szekuritáé embereit kijátszva mintegy 350 embert loptak be a nézőtérre – tette hozzá Molnár György. A koncertjein igényes hang és fénytechnikát használó Omega együttes Romániában eddig nem látott felszereltséggel érkezik a Szent György-napokra. Grubisics Levente főszervező szerint a népszerű ma-

gyarországi együttes azzal a fény és hangtechnikával lép fel, amelyet tavaly Sting, Carlos Santana és a Scorpions együttes használt.

Az április 22. és 29.-e között zajló Szent György-napokat idén 300 ezer lejjel támogatja a sepsiszentgyörgyi önkormányzat, ami 50 ezer lejjel kevesebb, mint tavaly volt, amikor huszadik jubileumi alkalommal szerveztek városnapokat – mondta Grubisics Levente. Hozzátette: az elmúlt esztendőben 1 millió lejbe került a rendezvény, a különbözetet támogatóktól gyűjtötték össze, így tesznek idén is, amikor ugyan nem lesz 300 program, hogy a résztvevőknek ne kelljen egyik helyszínről a másikra rohangálniuk, de az eddigiekhez hasonlóan tartalmas lesz. ◀

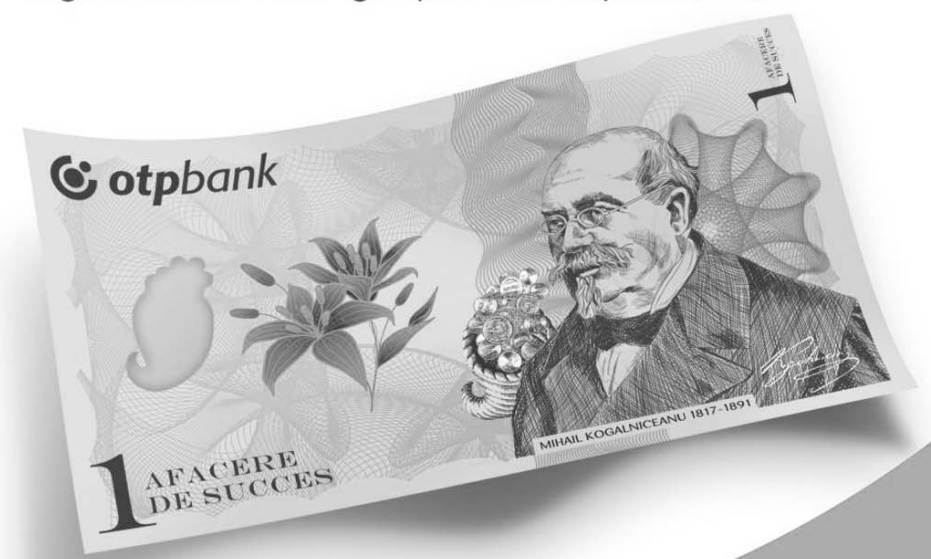

A sajtótájékoztatóba az Omega két tagja, Benkő László és Molnár György is bekapcsolódott Fotó: Henning János

HIRDETÉS

Több pénz állhat rendelkezésre vállalkozásához!

Mi nyújtjuk a legátfogóbb tanácsadást a Kogalniceanu-hitel igénylésével kapcsolatban.

A Mihail Kogalniceanu-program egy államilag támogatott hitelkonstrukció, amelynek keretén belül kis- és középvállalkozások juthatnak pénzforráshoz.

Az OTP Bank mindenre kiterjedő tanácsadással segít az igénylésben, hogy Ön továbbra is céljai elérésére koncentrálhasson.

- állami garancia a felvett hitelösszeg maximum 80%-ig;
- akár 70%-os kamattámogatás*.

*a hitelösszeg 6,5%-át meg nem haladó mértékig

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megtérítünk egymásban

Mihail Kogalniceanu-hitel

SZOMBAT
2012. január 28.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.30
Taxi 2.

Émilien, a kétfalás rendőr végre megszerzi a jogosítványt, Daniel, a turbómeghajtású taxis pedig szép barátnőjével randizik. Am az események elszabadulnak, amikor a városba látogat a japán védelmi miniszter, akit elrabol négy rejtélyes nindzsa. A miniszternek nyoma sincs, ahol pedig a rendőrség tehetetlen, csupán egy megoldás van: a taxis, aki utálja a zsarukat, de barátjáért a gázba tapos.

DUNA TV, 22.05
Váltság-Nobel-díj

Barkley teljesen lefoglalja a doktorijára való felkészülését. Eközben kapja a hírt, hogy apja - munkája elismeréseként - megkapja a kémiai Nobel-díjat. Az egyetlen gond az lehet, hogy bár Eli Michaelson kiváló kutató, ám a múltja nem éppen patyolattiszt. Most hogy reflektorfénybe került, a piszkos ügyei kísérténi kezdik. Sőt, még a fiát is elrabolják a díjátadó ünnepség estéjén.

m1, 23.00
Fehér tenyér

A tíz éves Dongót szülei és keménykezű edzője élsportoló tornásznak szánják. Akárcsak edzőtársainak, ez élete és napja, teste pedig tele van a fegyelméhez "szükséges" kék-zöld foltokkal. Tizenhárom éves korában első kitérés kisértésként megszökik egy nagy bajnokság előtti versenyről. 19 évvel később megérkezik egy modernül felszerelt kanadai edzőközpontba.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!/ Híradás, Telefonsajáték, Filmajánló, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó/ Ótórai tea: Megy a magnó, Súrlott grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.05 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Láthatár
16.40 Térerő
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.30 Hogy a fa tovább éljen...
7.00 Gazdakör
7.30 A kék egér
7.35 Tőf-tőf elefánt
7.45 Télapó pirossapkás koboldjai
8.10 Szimba, az oroszánkirály
8.40 Zorro
9.05 Daktari (am. kaland sor.)
10.00 A szeleniták titka, avagy utazás a Holdra
11.15 Egészség +
11.45 A hűség
12.40 Duna anzix
13.02 Híradó
13.15 Határtalanul magyar
13.45 Vannak vidékek
14.15 Vissza Sherwoodba! (kan. sci-fi sor.)
15.10 Munka-Társ
15.40 Heuréka! Megtaláltam!
16.10 Hogy volt!?
17.15 A páрмаi kolostor (fr.-ol. filmdráma)
19.00 Híradó
19.30 Pannonia 3 keréken
20.00 A tökfűlkő (magyar f., 1982)
21.40 Tánc a hóban, Daráló
22.05 Váltság-Nobel-díj (am. vígj., 2007)
23.55 Dunasport
0.10 Liftmesék (auszt. vígj., 2006)

TVR 1

7.00 Rajzfilm klub
7.55 Zoom
8.10 Az ember és az idő
9.30 Babamágia
10.00 Légy okos szülő!
10.30 Lökött professzor
11.00 Ahogy elő van írva
11.30 e-Fórum
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Városi kaland
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Celibidache Univerzuma
14.55 Nemzetközi cirkusz előadás
15.30 Electrecord díjkiosztó gála (ism.)
17.00 Találkozunk a TVR-ben - talk show (live)
18.45 Tévéenciklopédia
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 JCVD (belga-luxemburgi-francia vígjáték, 2008)
22.50 Profesionisták - talk show
23.50 San Fernando völgye (am. filmdráma, 2005)
1.45 Nagyszerű utazások
2.35 Ha újra szeretné nézni (ism.)
2.55 Hírek (ism.)
3.45 Dana kertjében (ism.)

VIASAT 3

9.55 Zsirégetők **10.45** Halottak a csók (sorozat)
11.35 Dawson és a haverok (sorozat) **13.15** Szívek szállodája (sorozat) **14.05** Egy kapcsolat szabályai (sorozat) **14.30** Vérmes négyes (ismétlés) **15.20** Mike és Molly (ismétlés) **15.45** Tíz elveszett év (am. film) **17.45** Van, aki forrón szereti (am. vígjáték) **22.00** Könnyed erkölcsök (angol vígj.) **23.50** Holtak hajnala (am. akcióf.)

m1

6.25 Hajnali gondolatok
6.30 Magyar gazda
6.55 A rejtélyes XX. század
7.25 Anno
7.55 Ma Reggel
10.00 Delta
10.30 Mozdulj!
11.00 Aranymetszés (ism.)
11.55 Angi jelentí
12.30 Most a Budapest!
13.01 Hírek
13.05 Múlt-kor
13.35 Zöld Tea
14.05 Családom és egyéb emberfajták (am. sor.) (ism.)
14.30 Melissa és Joey (amerikai vígj. sor.)
14.55 A fagy birodalma
15.45 Corrina, Corrina (amerikai film, 1994)
17.40 A Szövetség Biblia vetélkedő
18.35 Gasztroangyal
19.30 SzerencseSzombat
20.30 Híradó este
21.00 Sport hírek
21.15 A Dal (1. rész) Eurovízió 2012 - hazai elődöntő
23.00 Fehér tenyér (magyar filmdráma, 2005)
0.45 Ketten (koncertf.)
1.40 Sport hírek
1.45 Elopott élet (olasz filmdráma, 2008)

TVR 2

7.00 Teleshopping
8.00 Ókori írások
8.30 Szent mesterségek
9.00 Mitica dolgai (ism.)
10.00 Britannia High (s)
11.10 Műkorcsolya EB 2012, Sheffield - Anglia, tánc szabadon választott
13.10 David Copperfiled I. rész (olasz kalandfilm, 2009)
15.00 Latitudes (ism.)
15.30 Műkorcsolya EB 2012, Sheffield - Anglia, férfi szabadon választott
18.00 Román útlevelel
19.00 Nuovo Circo (ol. dokumentumfilm)
19.50 Talán nem tudtad
20.00 Rázushow
21.00 Műkorcsolya EB 2012, Sheffield - Anglia, női szabadon választott
23.30 Kaland Bt. (s)
0.25 Topping (ism.)
1.15 David Copperfiled - I. rész (olasz kalandfilm, 2009, ism.)
3.00 Britannia High (ism.)
3.45 Kaland Bt. (ism.)
4.30 Gitárok ideje (ism.)

SPORT.RO

9.00 Sport.ro Hírek
10.00 Sport.ro Hírek
11.00 Pontos sportidő
12.30 Favágó világ bajnokság
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Örüljünk a focinak!
15.00 Sport.ro Hírek
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
20.00 Fogadás a félelemmel
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Kombat.ro Hollandia (live)
0.00 Wrestling SMACK

m2

7.55 Ma Reggel
9.59 A Biblia gyermekeinek
10.25 Geronimo Stilton
10.45 Sam, a tűzoltó
10.55 Sandokan
11.20 Enid Blyton kalandfilm sorozata (sor.)
11.50 Amika (belga sor.)
12.00 Az utolsó mohikán
12.25 Sarah Jane kalandjai (sor.)
12.55 Hagyományok őrzői
13.02 Hogy volt!?
14.00 Elrejtett tájak
14.30 Tizenkét hónap az erdőn
14.55 Kántor (magyar sor.)
16.00 Műkorcsolya- és Jégtánc EB (élő) Férfi szabadprogram
18.00 Zöld 7-es
18.01 Magyarország története
18.25 Európa pályaudvarai
18.55 Mi micsoda
19.25 Esti mese
20.10 Szerelmem, Afrika (ném.-ol. kaland sor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sport hírek
21.35 Műkorcsolya- és Jégtánc EB (élő) Női szabadprogram
23.30 Corrina, Corrina (am. film, 1994)

PRO TV

6.00 Happy Hour (ism.)
7.00 Pro Tv-hírek, Mi történik, doki? Elsősegély lecke
10.00 Lois és Clark: Superman legújabb kalandjai (sorozat)
11.00 Roming (ism.)
13.00 Pro Tv-hírek
13.15 Star Wars II. rész: A klónok támadása (ism.)
16.15 Harry Potter és az azkabani fogoly (amerikai kalandfilm, 2004)
Szereplők: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Gary Oldman
19.00 Pro Tv-hírek, sport, időjárás-jelentés
20.30 A függetlenség napja (amerikai akciófilm, 1996)
Szereplők: Bill Pullman, Will Smith, Jeff Goldblum, Judd Hirsch, Randy Mc Donnell, Randy Quaid, Robert Loggia
23.30 Project Shadowchaser II (amerikai akciófilm, 1994)
1.15 A függetlenség napja (ism.)
3.45 Project Shadowchaser II (ism.)

ACASĂ

8.00 Titkok a múltból (mexikói sorozat) **11.00** A csábítás földjén (mexikói sorozat) **12.30** Eva Luna (sorozat) **14.30** Esmeralda (sorozat) **15.30** Érzéki ölelések (mexikói sorozat) **16.30** Igaz történetek **17.30** A lángoló ég alatt (am-kol. sorozat) **19.30** A csábítás földjén (sorozat) **20.30** Eva Luna (sorozat) **22.00** Lola (am. sorozat) **23.30** Szerelmekönnyek (sorozat) **0.30** Igaz történetek

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Helló, Kitty!, Tűzoltó mesék, Magjilla Gorilla, Hupikék törpikék, Dini, a kis dinoszaurusz
11.05 Boci és Pipi
11.30 Asztró Show
12.30 Házon kívül
13.00 Autómánia
13.40 Vác-FTC női kézilabda-mérkőzés (élő)
15.20 A-Ha (anim. sor.)
15.25 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
16.25 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)
17.25 Michael (am. vígj., 1996)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Taxi 2. (francia akció-vígj., 2000)
22.20 Valóvilág (2011) - Aréna
23.30 Végzetes kitérő (am. akcióf., 2006)
Közben: RTL-hírek
1.25 Hallgatási fogadalom (francia thriller, 2003)
3.05 Fókusz Plusz (ism.)

ANTENA 1

5.00 Közvetlen hozzáférés (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Az ügynök bosszúja (amerikai akciófilm, 1995)
11.45 Premier - információs műsor
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Menyasszony a fiannak - reality show
Mirela Boureanu Vaida műsora
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
17.00 Odüsszeia (am.-angol-német-olasz-török kalandf., 1997)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
20.20 Attila, Isten ostora - 1-2. rész (amerikai akciófilm, 2001)
Szereplők: Gerard Butler, Powers Boothe, Simone Mackinnon
0.15 Az ügynök bosszúja (amerikai akciófilm, 1995) (ism.)
2.15 Attila, Isten ostora - 1-2. rész (amerikai akciófilm, 2001) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Asterix Amerikában (animációs film) **12.40** Két tojás száz bajt csinál (am. család vígjáték) **14.25** Csonthölgye (am.-dél-af. vígjáték) **16.20** Tűzoltó kutyája (amerikai-kan. akció-vígjáték) **18.20** Vegyünk új mamit! (am. vígjáték) **19.55** Benjamin közlegény (am. vígjáték) **22.00** A szerelem hálója (am. romantikus film) **0.15** Vérés vakáció (német thriller)

TV2 TV 2

7.25 Tv2 matiné
414-es küldetés, Go, Diego! Go!, Chuggington, Nickelodeon kedvencek, Ni Hao Kai-Lan
11.30 Babavilág
12.00 9 hónap
12.30 Egy tini naplója (vígj. sor.)
13.30 Gyilkos számok (am. krimisor.)
14.30 TopSpeed Motorsport magazin
15.00 Autóguru
15.30 Xena (am. kaland sor.)
16.30 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.30 13-as raktár (am. sor.)
18.30 Hawaïi Five-0 (am. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.00 Aktív Extra
A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
20.35 A mag (am. sci-fi akcióf., 2002)
22.30 Atomtámadás (am. akcióf., 2005)
23.05 D-Tox (am.-német akcióthriller, 2002)
Közben: Kenósorsolás
1.00 A replikáns (am. akcióf., 2001)
2.50 EZO.TV
3.50 Kalandjártat (ism.)
4.15 Teleshop

PRIMA TV

6.00 A cserezny a tortán (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Ízek, három szakács
8.30 Horia akadémia (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílustitkok
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Idősek és nyugtalannak (ism.)
12.30 Fintescu hídja
13.30 Focus monden
14.00 A detektív I. rész (amerikai dráma, 2005, ism.)
16.00 A szentfázék (amerikai vígjáték, 1998, ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cserezny a tortán (ism.)
20.30 Beavatás (amerikai akciófilm, 2003)
Szereplők: Al Pacino, Colin Farrel
22.30 A detektív II. rész (amerikai filmdráma, 2005)
0.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
1.30 Beavatás (amerikai akciófilm, 2003) (ism.)

KANAL D

9.30 Vendéglő nálunk otthon (ismétlés) **10.30** Noé bárkája (amerikai kalandfilm) **12.30** Kanal-D Hírek **13.30** Talál meg a családodat **15.00** Cancan TV **16.45** Akarsz milliomos lenni? **18.45** A nap híre **19.00** Kanal-D Hírek **19.45** Ez Románia! **20.30** Clejaniak - szórakoztató műsor **22.00** Ace Ventura 2. - Hív a természet (amerikai vígjáték) **0.00** Éjszakai váltás (amerikai thriller)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
11.05 Ikon (ism.)
11.30 Ősök tere (ism.)
12.05 Tíz perc
12.30 Stopper (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Panaszkönyv (ism.)
14.30 GyógyHír
15.05 Garázs
15.30 Bruttó (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Európai híradó (ism.)
17.05 Ázsia
17.30 Globál (ism.)
18.00 Híradó
18.30 BBC Reporters (ism.)
A BBC riportműsora
19.05 BBC Hard Talk (ism.)
19.30 Célpont (ism.)
20.00 Híradó
20.30 Retrográd (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó
22.30 Riasztás (ism.)
23.06 Budapest retro I.
23.05 Vétítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
0.05 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
0.30 Felfedező (ism.)

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok - 36-os Roadster
8.00 Autókereskedők - újratöltve - Jeep CJ7
9.00 Óriás költöztetők - 10.00 Para? Normális? - Agykontrollháború
12.00 A túlélés törvényei
13.00 Katona dolog - Utászok
14.00 Egyszemélyes hadsereg - Pokoljárás
15.00 Horgászat pusztá kézzel
16.00 Túlélőpár-baj
17.00 Autókereskedők - újratöltve
18.00 South Beach-i klasszikusok
19.00 Újjáépítők - Ébresztő
20.00 Chop Shop - A londoni műhely - Tűzijáték
21.00 Penn és Teller: Vigyázat, csatlak! **22.00** Keith Barry trükkjei
- A randevú
23.00 Licitvádaszok - A Fender Stratocaster
23.30 Ki ad többet? - John Hancock könyve
0.00 Viharvádaszok - Elkötelezettség
1.00 A borzalom pillanatai
2.00 Egyszemélyes hadsereg

ETV

8.00 Barbarossa, a hangszerkészítő **8.30** Zene **8.45** Izzító ism. **9.00** Néptánc **9.30** Hitélet ism. **10.00** Népzene **10.15** Néptánc **16.00** Hitélet **16.30** Piacrét, ism. **17.30** Hargita Magazin ism. **18.30** Híradó **19.00** Erdélyi Kávéház **19.30** Híradó **20.00** Piacrét ism. **20.30** Híradó **21.00** Kultúrcepp ism. **21.30** Híradó **22.00** Többszemközt ism. **22.30** Híradó **23.30** Tájékp (ism.)

VASÁRNAP 2012. január 29.

A nap filmjei

TV2, 21.05

Álmomban már láttalak

Marisa Ventura gyermekét egyedül nevelő anyja, aki egy előkelő manhattani szállodában dolgozik szobalányként. Egy napon aztán a világ a feje tetejére áll - Marisa találkozik Chrisszel, a sármos politikussal, aki a hotelban száll meg és összetéveszti őt egy vagyonos társasági hölgygel. Chris halálisan beleszeret a lányba, aki nem meri felfedni előtte a tényt, hogy ő "csak" egy egyszerű szobalány.

m1, 22.30
88 perc

Egy nap miközben Dr Jack Gramm, a híres pszichiáter és igazságügyi szakértő egyetemi előadását tartja hallgatóinak, halálos fenyegetést kap telefonon: már csak 88 perce van hátra az életéből! Minden erejét és tudását latba kell vetnie, hogy megmeneküljön, és leszűkítse a lehetséges gyanúsítottak körét. Ki lehet a fenyegetés mögött?

RTL Klub, 23.50
Tigris brigád

A század eleji Párizs a titkos politikai játszmák és nemzetközi összeesküvés színtere. Valentin felügyelő és az általa irányított Tigris brigád az egyetlen, amely szembeáll a korrupciós politikussal és köztisztviselővel, az anarchista gengszterekkel. A csapat tagjai nap mint nap az életüket kockáztatják Franciaország biztonságának védelme, sőt, talán a háború megakadályozása érdekében.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igéjírás, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.05 Vidékről vidékre
16.30 Aranyhangok
17.00 Operett
17.25 Rádióistentisztelet unitárius műsor
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.00 Gazdakör (ism.)
7.30 Tőf-tőf elefánt
7.45 Az Ótestamentum
8.10 Szimba, az oroszánkirály
8.35 Zorro
9.05 Daktari (am. kaland sor.)
10.00 Isten kezében
10.30 Élő egyház
11.00 Világ-nézet
12.00 Isten kezében
12.30 Beavatás
13.02 Híradó
13.15 Élő népzene
13.45 Lyukasóra
14.15 Rosszcsont kalandjai (am. sor.)
15.15 Csellengők
15.45 Arcélek
16.15 Hazajáró
16.45 Múltidéző
17.20 Gyalog a mennyeországba (magyar játékfil., 1959)
19.00 Híradó
19.30 Heti Hírmondó
20.00 Önök kérték!
21.05 Mága Zoltán - Budapesti újévi koncert
22.00 Klubszoba
22.55 Dunasport
23.10 Porrá leszünk (ang. krimisor.)
0.05 Luther (ang. sor.)
1.00 Koncertek az A38 hajón
2.05 Múltidéző (ism.)
2.35 Élő népzene (ism.)

m1

7.25 Delta
7.55 Ma Reggel
10.05 Engedjétek hozzám
10.15 Így szól az Úr!
10.20 Katolikus krónika
10.45 A hajnal hírnökei
11.10 A sokszínű vallás
11.25 Evangélikus ifjúsági műsor
11.30 Baptista magazin
12.00 Baptista istentisztelet (élő)
13.01 Hírek
13.05 Szellem a palackból...
13.35 Anno
14.05 Időkerék: Binche városa
14.25 Út Londonba
14.55 Telesport
15.30 Műkorcsolya és Jégtánc Európa-bajnokság, Gála (élő)
18.10 Róza néni elintézi (magyar tévéjáték)
19.05 Rex Rómában (osztrák-német-olasz krimisorozat)
19.55 A Lényeg
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Magyarország, szeretlek!
22.30 88 perc (német-amerikai thriller, 2007)
0.20 A szibériai borbély (fr.-orosz-ol. rom. film, 1998) 1-2. rész

m2

7.55 Ma Reggel
9.55 Mézga Aladár különös kalandjai
10.20 Geronimo Stilton
10.45 Sam, a tűzoltó
10.55 Sandokan
11.20 Enid Blyton kalandfilm sorozata (sor.)
11.45 Amika (sor.)
11.55 Az utolsó mohikán
12.20 Sarah Jane kalandjai (sor.)
12.50 Hagyományok őrzői
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 A hajnal hírnökei
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Evangélikus ifjúsági műsor
14.25 Baptista magazin
15.59 Tizenkét hónap az erdőn
16.20 Magyarország története
16.45 A Dal
18.25 Európa pályaudvarai
18.55 Mi kicsoda
19.25 Esti mese
20.15 Szerelmem, Afrika (sor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sporthírek
21.35 A Lényeg
22.05 Színésznők bálja (fr. vígj.)
23.50 Műkorcsolya - és Jégtánc EB Gála

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub Garfield-show, Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Tűzoltó mesék, Tom és Jerry új kalandjai, Hupikék törpikék, Dini, a kis dinoszaurusz, Garfield-show
11.00 Trendmánia Életmód- és szépségmagazin
11.30 Teleshop
12.25 Törzsutas
12.50 Havazin HAVAZós magAZIN
13.20 Jéglovagok (am. dok. sor.)
15.25 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
16.25 Döglött akták (am. krimisor.)
Közben: 16:00 Hatoslottó-sorsolás
17.25 Csonthülye (amerikai-dél-afrikai vígjáték, 2001)
Utána: RTL-hírek
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akció sor.)
21.00 Valóvilág (2011) (élő) - Aréna
Valóságshow - Párbaj
Utána: RTL-hírek
2.20 Portré
2.55 Hihetetlen, de halálos (am. sor.)

TV2 TV 2

7.45 Tv2 matiné 414-es küldetés, Go, Diego! Go!, Chuggington
10.10 Ability - a képességek próbája
10.40 Nagy Vagy!
11.35 Stahl konyhája
12.05 Kalandjártat (ism.)
12.35 Borkultusz
13.05 Több mint TestŐr
13.35 Simlis Jack, a karibi szuperkém (am.-új-zél. kaland sor.)
14.05 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)
15.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.05 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.05 A mag (am. sci-fi akcióf., 2002)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 Álmomban már láttalak (am. rom. vígj., 2002)
23.00 Frizbi Hajdú Péterrel
Közben: Kenősorsolás
0.00 Célkeresztben (am. krimisor.)
1.00 Blueberry - A fejedádsz (francia-mex.-am. kalandf., 2004)
3.00 EZO.TV
3.35 Napló (ism.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Felfedező (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ösök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
15.30 Visszajátszás (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vetítő
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 A Herceg (magyar dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1

5.25 A falu élete
6.15 Teleshopping
6.55 Románia himnusza
7.00 Disney Klub
7.55 Zoom világa (live)
10.00 Dan
8.10 A hit a kertjében
10.35 A falu élelet
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete - kulturális magazin
13.00 Sajtó és hatalom
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Tizenkét asztal
15.10 Népi hagyaték - szórakoztató műsor
17.00 Dänutz S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.) - 1-2. Rész
19.00 Joker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Pokoli tévétorony (német akciófilm, 2007)
22.55 100%-ban garantált
23.55 Dänutz S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.)
1.55 Találkozunk a TVR-ben (ism.)
3.20 Tizenkét asztal (ism.)
3.45 Hírek (ism.)

TVR 2

8.00 Román útlevel (ism.)
9.00 Hullámszok (ism.)
9.20 Britannia High (angol drámasor.)
11.10 Műkorcsolya EB 2012, Sheffield - Anglia, férfi szabadon választott (ism.)
13.10 David Copperfield II. rész (olasz kalandfilm, 2009)
15.00 Lehet, hogy nem tudtad
15.20 Műkorcsolya EB 2012, Sheffield - Anglia, gálaműsor
17.55 Férfi kézilabda EB, döntő. Élő közvetítés Szerbiából
19.30 Nagy lábón
20.10 Kövesd a folyót (amerikai westernf., 1995)
Sz.: Sheryl Lee, Ellen Burstyn, Eric Schweig
21.45 A divat világa
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Kaland Bt. (kanadai kaland sor.)
0.55 A divat világa (ism.)
1.10 Kövesd a folyót (amerikai westernf., 1995) (ism.)

PRO TV

4.30 Románia szeretlek! (ism.)
5.30 Pro Motor - autós magazin (ism.)
6.00 Lois és Clark: Superman legújabb kalandjai (am. sor.) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 Ne vessz csak!
10.30 Harry Potter és az azkaban fogoly (amerikai kalandfilm, 2004) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.15 Tessék parancsolni! (szórakoztató műsor)
16.30 Apacashow 2.: Újra virul a fityula (amerikai vígjáték, 1993)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Egy veszélyes ember (amerikai akciófilm, 2009)
22.15 A küzdelem útja (kinai-hongkongi-amerikai akciófilm, 2006)
00.15 Egy veszélyes ember (ism.)
2.00 Pro Tv-hírek (ism.)
3.30 A küzdelem útja (ism.)

ANTENA 1

5.15 Premier - információs műsor (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
10.00 Én és a hercegem (amerikai romantikus film, 2004)
12.00 Herkules (sor.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Odüsszeia (am.-angol-német-olasz-török kalandf., 1997), utolsó rész (ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
20.20 Gladiátor (amerikai akciófilm, 2000)
Szereplők: Russell Crowe, Joaquin Phoenix, Connie Nielsen, Derek Jacobi, Oliver Reed
23.45 A hazafi (amerikai akciófilm, 2000)
Szereplők: Mel Gibson, Heath Ledger, Lisa Brenner, Joely Richardson
3.00 Gladiátor (ism.)

PRIMA TV

6.00 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 IZek, három szakács
8.30 Fintescu hídja
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág - szórakoztató műsor
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress!
12.30 Fintescu hídja
13.30 Focus Monden (ism.)
14.00 A Hold és a csillagok (amerikai dráma, 2007, ism.)
16.00 Legszébb vidéki fiu -reality show (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 A jómódor iskolája - reality show
23.30 Gyilkosságról álmodom (amerikai-kanadai filmdráma, 2006)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Teo - talk show (ism.)

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Amerikai hotrodok
8.00 Autókereskedők
9.00 Nagymenők négy keréken
10.00 Ötödik sebesség hotrodok
- 56-os Chevy sportkocsi
12.00 Hogyan csinálják?
- Turbo kislönkiadás: Határ a csillagos ég
13.00 Autókereskedők úton
- Land Rover
14.00 Autókereskedők - VW Type 25
15.00 Óriás költöztetők
16.00 Csomópontok
- Cirque du Soleil
17.00 Mérnöki műtárgyak
18.00 Fegyvertények - Közeli tűzharc
19.00 Figyelj meg, ha tudsz
20.00 Hogyan csinálják?
21.00 Autókereskedők - BMW 840
22.00 Autókereskedők - Triumph Stag
23.00 Újjáépítők
0.00 Dühöngő világ
- Országúti dühöngés
1.00 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.00 MacIntyre alvilági útikalauza

VIASAT 3

10.00 Smallville (sorozat)
10.50 Szívek szállodája (ismétlés) **11.40** Szex és New York light (sorozat)
12.45 A nagy házalakítás
14.30 Extralarge: Jo-Jo (akciófilm) **16.15** Renaissance szerelem (am. vígjáték) **18.15** Álom.net (magyar vígjáték) **20.10** Harmadik műszak (sorozat) **21.05** CSI: A helyszínelők (sorozat) **22.00** Nikita (sorozat) **22.50** Egy szökénél jobb a kettő (am.-kan. vígjáték)

SPORT.RO

9.30 Sport.ro Hírek
10.00 Sport.ro Hírek
10.05 Pro Motor **11.00** Pontos sportidő **13.00** Sport.ro Hírek **14.00** Ploiesti harcosok **15.05** Fogadás a félelemmel **16.00** Pontos sportidő **17.00** Pontos sportidő (live) **19.00** Kombat.ro Hollandia **21.00** Sport.ro Hírek **22.00** Coride spaniole **23.00** Gigászok harca **0.00** Sport.ro Hírek **0.10** Pontos sportidő

ACASĂ

8.00 A lángoló ég alatt (sorozat) **11.00** A csábítás földjén (sorozat) **12.30** Eva Luna (sorozat) **14.30** Esmeralda (mex. sorozat) **15.30** Érzéki ölelések (sorozat) **17.30** A lángoló ég alatt (sorozat) **19.30** A csábítás földjén (sorozat) **20.30** Eva Luna (am.-mex. sorozat) **22.00** Lola (am.-mex. sorozat) **23.30** Szerelmekönnyek (román sorozat) **0.30** Érzéki ölelések (sorozat) **2.30** Esmeralda (ismétlés)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Vegyük új mami! (amerikai vígjáték) **12.45** Bújj, bújj, ördög! (am. vígjáték) **14.20** Anthony Zimmer (francia thriller) **15.55** A szerelem hálóójában (amerikai film) **18.10** Kipurcant a bébicszós, anyának egy szót se! (amerikai vígjáték) **20.10** Mindent bele, fiúk! (olasz vígjáték) **22.00** Képek a Sasfészekben (angol-am. f.) **1.00** Atomcsapás (am. akciófilm)

KANAL D

10.30 Ave Ventura (amerikai vígjáték) **12.30** Hírek **13.30** Neveünk (ismétlés) **14.00** Dragostepunctro (ismétlés) **15.00** Cancan Tv (ismétlés) **16.45** Akarsz miliomos lenni? (ismétlés) **17.45** Ez Románia! **18.45** A nap híre **19.00** Hírek **19.45** D-Paparazzi **20.30** Szemek az árnyékból (ism.) **22.00** Félelem, szánalom és lélek nélkül (amerikai akciófilm) **0.00** Brutális (am. krimi, 2007)

ETV

8.00 Zene **8.45** Ízelítő
9.00 Kende Péter: Cigányok, dokf., ism. **9.30** Met-szet **10.00** Zene **10.30** Hitélet **16.00** Piacrét **16.30** Kultúrcepp **17.00** Hitélet **17.30** Erdélyi Kávéház **18.00** Több szemközt **18.30** Híradó **19.00** Kultúrcepp **19.30** Híradó **20.00** Tájékp **20.30** Híradó **21.00** Erdélyi Kávéház **21.30** Híradó **22.00** Met-szet **22.30** Híradó **23.30** Kultúrcepp **0.00** Piacrét (ism.)

HÉTFŐ
2012. január 30.

A nap filmjei

VIASAT3, 22.10
Hannibal ébredése

A fiatal Hannibal Lecter szüleit a szeme láttára ölik meg, ahogy a kis húgát is. Párizsba kerül sógorőnye, Murasaki segítségével, és orvosnak tanul. Réalmait azonban nem tudja elfelejteni, és ahogy egyre nagyobb tudásra tesz szert Hannibal, úgy hatalmasodik el benne a könyörtelen bosszúvágy. Popil felügyelő felfigyel rá, amikor különös kegyetlenséggel megölnék egy mézáróst.

DUNA TV, 22.30
Paloma

Építési engedélyre van szüksége? Egyedül érzi magát ma este? Hívja csak fel a nemzet jövevényét, Madame Algériát: ő majd elintézi mindent. A csinos és nem túl aggályoskodó lányok megcsinálhatják a szerencsésüket, ha belépnek a "csapatába". Az utolsó jelentkező, a csinos Paloma, nagy hatást gyakorol mindannyiukra. Először is Riyadra, Mme Algéria fiára, aki beleszeret.

TVR2, 23.35
Ő, azok az angolok!

1908-ban vagyunk. A felső-osztály élvezi kiváltságait és életének történéseit a megfelelő mederben tartja. Ágnes nagynéni mindenáron ki akarja házasítani a szűz és elkényeztetett Emilyt. A cél érdekében egzotikus tájakra szerveznek utazásokat: Itáliába és az angol korona ékességébe, Indiába. Emily kalandos módon nagylánnyá érik.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenei üzenetek.
14.00 Híradás, KultúrPresszó
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

8.30 Híradó
8.3 MacGyver (ism.)
9.30 Híradó
9.35 Térkép (ism.)
10.05 Sólyom és galamb (olasz sor.) (ism.)
11.00 Család-barát
11.50 1 könyv
12.00 Élő egyház (ism.)
12.30 Hazajáró (ism.)
13.02 Híradó
13.20 Kívánságkosár
15.15 Heti Hírmondó (ism.)
15.40 Csellengők (ism.)
Eltűntek nyomában
16.10 Klubszoba (ism.)
17.10 A mindenséggel mérd magad
17.20 Élet a viharos 50 fok alatt
18.20 Kisváros (sor.)
19.00 Híradó
19.30 Közbeszéd
20.00 Térkép
20.30 MacGyver (am.-kan. sor.)
21.30 A férfi a legjobb orvosság (német vígj. sor.)
22.20 Híradó
22.30 Paloma (algériai-francia filmdráma, 2007)
0.40 Dunasport Sportösszefoglaló
0.50 Sportaréna
1.40 Napraforgók (dok. f.)
2.25 Térkép (ism.)
2.50 Anziks

TVR 1

7.00 Reggeli híradó, időjárásjelentés
8.00 Románia nap mint nap
10.10 A palota titkai (drámasor.)
11.25 Sajtó és hatalom
12.20 Ha újra szeretné nézni
12.40 A palota legendái: Geunchogo király (koreai drámasor.)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Teleshopping
15.30 Magyar adás az egyesén
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Feketeszakáll és a Karib-tenger kalózái (am. kaland sor.)
18.25 A palota legendái: Geunchogo király (koreai drámasor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Prim Plan (talk show)
22.00 Négy szem közt
23.10 Visszajátszás
0.30 Éjszakai beszélgetések
1.30 Psych - Dilis detektívek (amerikai krimisor.)
2.15 Négy szem közt
3.05 Sport
3.20 Hírek, időjárásjelentés

VIASAT 3

9.10 Gyilkos sorok (sorozat) **10.05** Miami Vice (amerikai akció sorozat) **11.00** Tíz elveszett év (am. filmdráma) **13.00** Gordon Ramsay **13.50** Monk (sorozat) **15.40** CSI (ismétlés) **16.35** Nyomtalanul (sorozat) **18.25** Miami Vice (sorozat) **19.25** Gordon Ramsay **20.20** Jóbarátok (vígj. sorozat) **21.15** Két pasi (sorozat) **22.10** Hannibal ébredése (angol-cseh-francia thriller) **0.30** CSI (sorozat)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.25 Kárpát Expressz
6.55 Ma Reggel
Benne: Híradó, sport hírek, időjárás-jelentés
10.10 Afrika gyöngyszeme (port. kaland sor.)
11.10 Rex Rómában (osztrák-német-olasz krimisor.)
12.00 Út Londonba
12.30 Agrárpercek
13.01 Híradó
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Roma Magazin
14.20 Domovina
14.55 Múlt-kor
15.25 Angyali érintés (am. sor.)
16.10 Vesztélyes szerelem (am. sor.)
17.50 MM
18.40 Család csak egy van (auszt. vígj. sor.)
19.30 Maradj talpon!
20.30 Híradó este
21.00 Sport hírek
21.15 Kékfény
22.10 Hacktion (magyar akció sor.)
23.05 Az Este
23.35 Aranymetszés
0.35 Múlt-kor
1.05 Zöld Tea
1.30 Sport hírek
1.40 Család csak egy van (ism.)
2.25 MM (ism.)
A megoldások magazinja

TVR 2

8.00 Fraiser és a farkasok (amerikai-kanadai sorozat)
8.55 Egészségpasztilla
9.00 David Copperfield - II. rész (olasz kalandfilm, 2009) (ism.)
10.40 Lehet, hogy nem tudtad
10.50 Vallomások (ism.)
11.50 Műkorcsolya EB 2012, Sheffield
- Anglia, gálaműsor (ism.)
14.00 Teleshopping
14.35 Együtt Európában
15.30 Teleshopping
16.00 Fraiser és a farkasok (amerikai-kanadai sorozat)
17.00 Vallomások
18.00 Hírek
18.30 Rázushow (szórakoztató magazin) (ism.)
19.30 Oroszlánok arénája
20.25 Biznisz óra
21.10 Késhegyen
21.45 Egészségpasztilla
21.50 Lehet, hogy nem tudtad
22.00 Hírek, sport
23.00 Minden pénz megér
23.35 Ő, azok az angolok! (angol vígjáték, 1998)
1.15 Autómánia
1.45 Adrenalitica

SPORT.RO

10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Prosport óra **15.10** Pontos sportidő **15.00** Sport.ro Hírek **15.10** Pontos sportidő **16.00** Sport.ro Hírek **16.30** Pontos sportidő **18.00** Sport.ro Hírek **19.00** Pontos sportidő **19.05** Információk **21.00** Sport.ro Hírek **22.00** Kombat.ro Hollandia: Daniel Ghiță - Hedy Gerges **23.00** Hírek **23.10** Wrestling

m2

6.55 Ma Reggel
10.00 Budapest természeti értékei
10.25 Társberletben a tárgyakkal
10.50 Nemzeti értékeink
11.00 Válaszd a tudást! - Junior
12.00 Magyar rock
13.01 Híradó délben
13.19 Sport hírek
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Járóféld
14.25 Magyarországi néptáncok
14.40 Fötér
16.05 Hogy volt? **18.20** English 4U
18.45 Família Kft. (sor.)
19.10 Angyali érintés (am. sor.)
19.55 Esti mese
20.20 Vesztélyes szerelem (am. sor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sport hírek
21.35 Rocca parancsnok (olasz sor.)
22.25 Maradj talpon!
23.20 Stingers (auszt. krimisor.)
0.05 Drága doktor úr (olasz vígj. sor.)
0.55 Az Este
1.25 On The Spot: Egyiptom (dok. f.)
2.15 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapjai (olasz sor.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.15 Tessék parancsolni! (szórakoztató műsor)
11.00 Ne vessz csak (amerikai vígjáték sorozat)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.45 Ne vessz csak (amerikai vígjáték sorozat)
14.15 A griff támadása (amerikai fantasy, 2007)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport
17.45 Happy Hour (szórakoztató magazin)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Leszámolás az 51-es körzetben (amerikai sci-fi, 2007)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 CSI: Miami (amerikai sorozat)
0.00 Jefferson Párizsban (amerikai-angol történelmi dráma, 1995) (ism.)
2.30 Pro Tv hírek, sport (ism.)

ACASĂ

9.30 A lángoló ég alatt (sorozat) **11.00** A csábítás földjén (sorozat) **12.30** Eva Luna (sorozat) **14.30** Esmeralda (sorozat) **15.30** Érzéki ölelések (sorozat) **16.30** Igaz történetek **17.30** Titkok a múltból (sorozat) **19.30** A csábítás földjén (sorozat) **20.30** Eva Luna (sorozat) **22.00** Éjszakai történetek **22.30** Elátkozott szerelem (amerikai akció sorozat) **23.30** Szerelmekönnyek (román sorozat)

RTL KLUB

7.20 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.45 Fókusz Reggel
8.35 Reflektor Reggel Sztármagazin
8.40 Reggeli - Csak csajok
9.25 A szerelem rabjai (argentín sorozat)
10.20 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
11.20 Top Show
13.15 Asztro Show
14.10 A szív útjai (török sor.)
15.10 Trükkös halál (kan.-am. akció sor.)
16.10 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
17.15 Az éden titkai (görög sor.)
18.25 Sarokba szorítva (amerikai sorozat)
19.30 RTL Klub Híradó
20.15 Fókusz Közszolgálati magazin Utána: ValóVilág Klikk
21.20 Barátok közt (magyar sor.)
22.00 ValóVilág - Aréna Valóságshow - Összefoglaló
23.10 Nagygyűk (amerikai vígjáték sor.)
0.15 Reflektor - Sztármagazin
0.35 Halálós látomások (kanadai thriller, 2007)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle - Mircea Badea műsora
10.50 Menyasszony a fiannak - reality show
11.30 Knight Rider (amerikai akció sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiannak - reality show
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés (talk show) (live)
Simona Gherghe műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Menyasszony a fiannak - reality show
23.45 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora
1.00 Terminators - Nincs megváltás (amerikai akció-horror, 2009)
3.00 Híradó, Sport (ism.)
3.45 Közvetlen hozzáférés (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Bújj, bújj, ördög! (amerikai vígjáték) **12.45** Féktelen száguldás (amerikai film) **14.30** 80 nap alatt a Föld körül (1. rész) **16.20** Kipurcant a bébiszós, anyának egy szót se! (am. vígjáték) **18.20** Mindent bele, fiúk! (olasz vígjáték) **20.10** Ellenséges terület 2 (amerikai thriller) **22.00** Hábörgő mélység (amerikai-ausztrál film) **0.00** Világok harca (amerikai film)

TV2 TV 2

7.00 Aktív Extra (ism.)
A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
7.25 Tények Reggel Hírmagazin
8.00 Mokka
10.35 Stahl konyhája (ism.)
10.45 Babapercek
10.55 Teleshop
12.30 Jégtörők 3. - Az ifi bajnokság (kan. családi vígj., 2008)
14.10 Marina (mex.-am. sor.)
15.10 EZO.TV
16.20 Rex felügyelő (osztrák-német-olasz krimisor.)
17.20 La Pola (kol. drámasorozat)
18.20 Update Konyha (főzőshow)
18.25 Eva Luna (am.-mex. sor.)
19.30 Tények
20.30 Aktív A TV2 magazinja
21.30 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.05 NCIS (am. krimisor.)
23.05 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
0.05 Aktív (ism.)
A TV2 magazinja
1.05 Tények Este Hírműsor
1.40 EZO.TV

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Mindent az anyákról (ism.)
8.00 Titkos szerelmek (telenovella)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (ism.)
10.00 Fején a nagyvilág
10.30 A cseresznye a tortán
12.00 Családban (román sorozat)
12.30 Családban (román sorozat)
13.00 Teleshopping
13.30 Kandikamera
14.15 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Mindent az anyákról
16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Vidéki fiu - reality show
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.15 Focus Monden
23.45 Végzetes erő 2.: A visszatérés (am. kataszt. film, 2003)
1.30 Hírek (ism.)

KANAL D

7.30 Vég nélkül ének (sorozat) **8.45** Pilótafeleségek **10.00** Kedves barátnóm - szórakoztató műsor **12.30** Hírek **13.15** Légy az enyém **15.15** Vég nélküli ének (török sorozat) **16.45** Célpontban **18.45** A nap híre **19.00** Hírek **20.00** A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat) **1.30** A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat) **3.00** Cancan TV

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Zöld övezet (ism.)
12.30 Bruttó (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Ázsia (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul
15.05 Civil kaszinó (ism.)
16.00 Híradó (ism.)
16.30 Keresztmetszet (ism.)
Riportmagazin
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.20 HírVilág (ism.)
18.30 Stopper
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
23.00 Híradó
23.30 BBC Reporters (ism.)
A BBC riportműsora

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok - '32-es Hi-Boy sportkocsi
8.00 Autókereskedők - újratöltve
- Porsche 911 Targa
9.00 Hogyan készült? Szénszálas kerékpárok, kovacsolt csillárok,

golyóstollak
10.00 Sci-Fi tudomány
- Fénykard
13.00 Hogyan csinálják?
11.00 Állítólag...
12.00 Megavilág
13.00 Autókereskedők
15.00 Hogyan csinálják?
Panama-csatorna / Lerakóhely
15.30 Hogyan készült?
17.00 Gigászi építmények
- Zajed sejk-híd
- Abu Dhabi
18.00 A túlélés törvényei
- Újra a kulisszák mögött
19.00 Autókereskedők
- Alfa Romeo Spider Velocce 2000
21.00 Hogyan készült?
22.00 A mérnök szemével
23.00 Para? Normális?
0.00 Egy időtáta külföldön
2.00 Egyszemélyes hadsereg
3.00 A túlélés törvényei
- Panama

ETV

10.00 Átjáró **10.30** Kárpát Expressz ism. **16.00** Híradó **16.15** Kultúrsepp **16.35** Kárpát Expressz **17.00** A disznótor **17.30** Híradó **17.50** Egészséges percek **17.55** Könyvajánló **17.57** Életképek **18.00** Néptánc **18.30** Híradó **19.00** Piacférdő **19.30** Híradó **20.00** Praedicate et docete **21.00** Híradó **21.30** Piacférdő **22.00** A nyolclábú buckalakók **22.30** Híradó **23.00** Napraforgó ism.

Január 27., péntek

Az év 4. hete és 27. napja, hátravan 339 nap

Ma **Angelika** és **Angyalka** napja lesz. Az Angelika női név az angelicus latin melléknév női alakjából ered, amelynek jelentése: angyali, angyalhoz hasonló. Angyalka az Angelika magyar formája. Szombaton Károly napja. Vasárnap Adél napja lesz.

Évforduló

- 1163 – Ellenkirályként Magyarországot trónjára került IV. István.
- 1909 – Bartók Béla befejezte I. vonósnyegyesét.
- Szombat, január 28.**
- 1613 – Galileo Galilei megfigyeli a Neptunuszra a Jupiter mellett, de nem ismeri fel, hogy az bolygó.
- Vasárnap, január 29.**
- 1886 – Karl Benz szabadalmaztatja „gázmotor hajtású járművet”, minden autók őseit.

Vicc

– Mit szolt a feleséged, amikor hajnalban hazaértél?
– Egy árva szót sem! Azt a két fogamat meg úgyis ki akartam húzatni!

Recept

Dagasztás nélküli kenyér
Hozzávalók: 75 dkg liszt, 6 dl víz, 1 csomag szárított élesztő, 2 tk só, 15 dkg olívbogyó.

Elkészítése: A lisztben elkeverjük az élesztőt, a sót és a vizet. Egy konyharuhával letakarva 1 éjszakát hagyjuk pihenni. Másnap 15 dkg olívbogyót felkarikázunk és belegyúrjuk a tésztaába. A sütőt előmelegítjük a jénai tállal együtt 220 fokra. A forró jénaiba szórunk egy kis lisztet, majd beleborítjuk a tésztát, 35 percig sütjük, majd még 20 percig a jénai teteje nélkül pirosra sütjük.

A hatos lottó nyerőszámai:
23, 15, 4, 31, 35, 47.

Gondolatjel

Visky István rovata

Sokszor a vereség elkerülésének egyetlen módja az, ha nem teszel semmit. Mint ahogy a sakokban sem lehet legyőzni azt, aki nem lép, úgy az élet számos helyzetében is vereségünk legbiztosabb körülménye az, ha cselekvésre szánjuk el magunkat. Nehéz helyzetben valóban nem könnyű nyugalomban maradni, viszont amíg nem cselekszünk, addig nem is kerülhetünk még rosszabb helyzetbe. A

legtöbb rossz ugyanis, ami ér bennünket, az nem a körülményekből származik, hanem át nem gondolt cselekedeteinkből. A győzelmen és a vereségen kívül van még egy harmadik út is, ez pedig a túlélés. Aki nem tud győzni egy helyzetben, az még mindig reménykedhet abban, hogy legalább nem veszíti. A túlélés szinte minden vesztes helyzetben megoldást jelent, de csak az alázatosak tudnak járni rajta.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A tegnapi zaklatottság után ma végre nyugalmasabb napra számíthat. Sok mindent befejezhet és elvégezhet, amire az elmúlt időszakban nem jutott ideje.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Túlságosan érzékeny lehet, még akkor is megsértődik, ha jogos kritika éri. Ne vegyen mindent a lelkére. A kritika még nem jelent rossz szándékot.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Az utóbbi időben kissé zavarossá vált minden ön körül. El kellene döntenie, hogy ki az igazán fontos önmeg, és eszerint cselekednie.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Kellemesebb napra számíthat ma, mint amit remélne. A legjobb, ha minél több időt szentel a kedvesének. A kikapcsolódás régi emlékeket idéz.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

A mérlegen lévő kapcsolatokról most kiderülhet, mennyire fontosak valójában. Hallgasson a szívére!

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Végig kellene gondolnia a feladatait, mert kezdenek már össze-csapni a feje felett a hullámok. Ön a ráció embere, de néha nem elég csak így gondolkodni.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Jó hatással van önre az idei tél: eddig nemigen kellett a naphiánytól szenvednie. Most azonban mintha másként lenne.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Egy régóta elhúzódozó problémájára találhat most megoldást. Úgy látszik, az égiek is segítenek önmeg, mert szinte magától látszik megoldódnia a gondja.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Valami már régóta gyötörheti, és ezt egyszerűen képtelen lehet tovább hordozni magában. Meg kell tennie a szükséges lépést, mert különben a lelke bánja.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Szép napra számíthat: minden sikerül, amit eltervezett, és még egy barát is felvidíthatja a kedvét. Ne tervezzen, hanem hagyja, hogy megtörténjenek a dolgok.

VIZONTÓ (I. 21.–II. 19.)

Előfordulhat önnel, hogy túlságosan önzővé válik, és nem látja meg a környezetében élők igényeit, jogos elvárásait. Változtasson!

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Jókedvű ébredését, szép nap követi. A boldogság úgy látszik ma álló nap elkíséri, és mi több, másokat is boldoggá tehet. Talán ez is az élet igazi értelme: szebbé, naposabbá, vidámabbá tenni a létet. Csak így tovább!

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Erdélyben többé-kevésbé napos időre lehet számítani, délkeleten azonban többnyire erősen felhős lesz az ég, ott havazás is valószínű. Az északi szél időnként megerősödik. Legtöbb helyen egész nap fagyni fog.

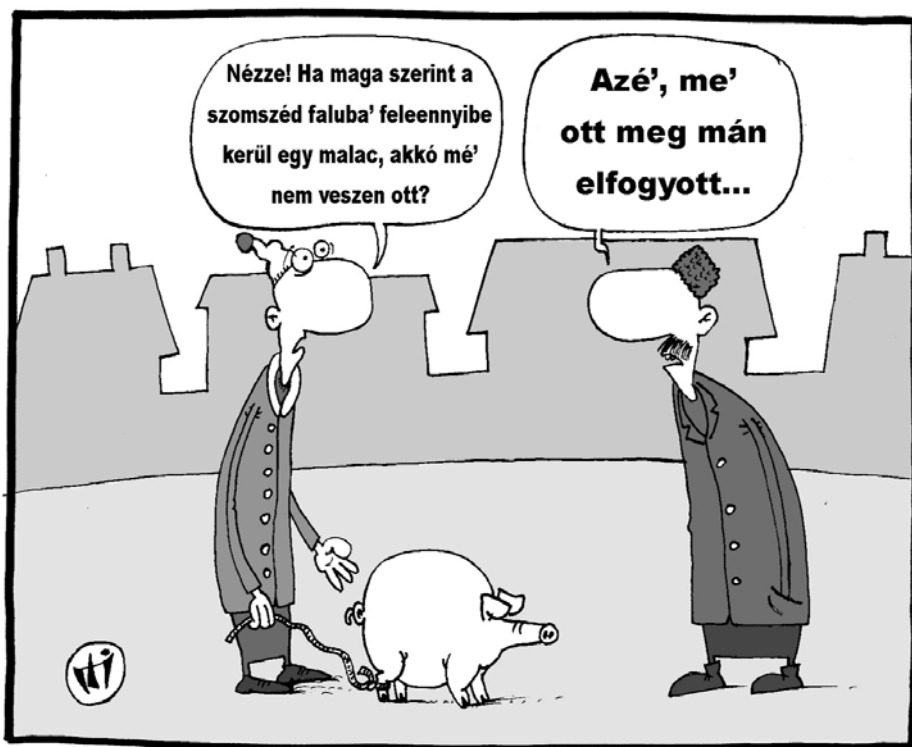
A következő napok időjárása

Szombat
-2°C -9°C
Többnyire napos, de hideg idő várható, csak néhol alakulhat ki havazás.

Vasárnap
1°C -7°C
Nagyrészt napos, hideg időre lehet számítani, csak elvétve lehet havazás.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	1°C	-6°C
Brassó	-4°C	-16°C
Bukarest	-5°C	-19°C
Csikszereda	-7°C	-16°C
Kolozsvár	-4°C	-16°C
Marosvásárhely	-4°C	-18°C
Nagyvárád	0°C	-6°C
Szatmárnémeti	-1°C	-8°C
Temesvár	1°C	-6°C

Alkudozás

Horváth Szekeres István

***	BEFEJEZÉS (RÓV.)	ALKOTÓ-RÉSZ	SORT, SOR NÉLKÜL!	SZERZETT ROKON	KÖSZÉNYBŐL NYERT TÜZELŐ-ANYAG	AZ A TÁVOLABBI	... EMLÉKZEM (ADY)	ÁLLAT-SZELIDÍTŐ	KÉT TÉMA!
TERMÉST LESZED									
FELHŐ-FOLT!			OLCSÓ HAJKENŐCS LENYOM						
HOROGBA KERÜLVE OTT-MARADÓ									RÉGIÉS TETŐ
***	VÁG SZEMEKET TARTALMAZ						ÉTLEN MÉZI		
IDEMI!		HÖEMEL-KEDEK	RAKÉTÁT INDIK			FEKETE ISTVÁN KACSÁJA	MEGSZABADUL TŐLE		
MAKACS EMBER IGÉJE					SZIKH VALLÁSFO	SOVÁNY LÓ			
DOLGOZIK AZ ORTOPÉD					A NÉMET "ZE"				POUND DÉLBELEN KEZDŐDIK!
OLÍVIA BECÉZVE				ILLETÉK KUTYÁRA ÉVELŐ!					
ALKONYAT, ESTI SZÜRKÜLET									

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Társadalom)
Tofán Koós Imola (Kultúra)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Szinkép)
Vásárhelyi-Nyemec Réka (maszol.ro)

Olvasszerkesztő:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Balog-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Grafikus:
Horváth Szekeres István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóval való hitvatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

és a Szabad Sajtó Alapítvány

MÉDIAPARTNEREK

Radio România Tg. Mureș
[98,9 FM]
www.radiomures.ro

94.0 PROF RÁDIO
A ZENE ARAD BELŐLE

FRISS
minden zene nekünk szól
Kovács: 107,2 Kézdivásárhely: 88,0

Sláger Rádío
fm 105.9

sepsi rádió
98.5 fm

KOLOZSVÁRI RÁDÍÓ
FM 95,6
www.radiocluj.ro

Remi a horvátok ellen

Kézilabda

Híresszefoglaló

▶ Teljesítve a minimális szövetségi elvárást, a nyolcadik helyen végzett a magyar férfi kézilabda-válogatott a szerbiai Európa-bajnokságon, miután a középdöntő utolsó újdéki mérkőzésén 24-24-es döntetlent játszott szerdán este a horvát csapattal. Császár Gábor 14 gólja is kevés volt a győzelemhez, amely az ötödik hely megszerzésének lehetőségét jelenthette volna.

„Igazságos döntetlen született, hiszen két kiegyenlített félidővel bármelyik csapat megszerezhetné volna a győzelmet. Újfajta védekezést próbáltunk ki, ami viszonylag jól működött. Sajnálom, hogy az utolsó támadásnál, az időkerést követően nem tudtuk lövéssel befejezni az akciót, hiszen egy esetleges góllal az ötödik helyért küzdhetünk volna. A mostani nyolcadik helyezés lényegesen jobb eredmény, mint a két évvel ezelőtől, amikor még a csoportból sem jutottunk tovább. Összességében elégedett vagyok, remélem, ez a torna erőt ad az áprilisi olimpiai selejtezőre” – nyilatkozta Mocsai Lajos, a magyar csapat szövetségi kapitánya.

Ilyés Ferencet (jobbra) blokkolja a horvát fal. Bár nem sikerült győzniük, a magyarok elégedettek

Korábban a spanyolok 35-32-re verték a szlovénokat, a franciák kinkeserves remit harcoltak ki az izlandiakkal, 29-29. A II. középdöntő csoport végeredménye: 1. Spanyolország 9 pont, 2. Horvátország 7, 3. Szlovénia 4, 4. Magyarország 4, 5. Izland 3, 6. Franciaország 3. Azonos pontszám esetén az egymás elleni eredmények döntöttek. A belgrádi I. középdöntő csoport utolsó eredményei: Macedónia–Szerbia 22-19, Dánia–Svédország 31-24, Lengyelország–Németország

33-32. A végeredmény: 1. Szerbia 7 pont, 2. Dánia 6, 3. Macedónia 5, 4. Németország 5, 5. Lengyelország 5, 6. Svédország 2.

Az eredmények nyomán eldőlt az is, hogy a jövő évi vb-re a házigazda és egyben most a négy közé került spanyolok mellett a másik három elődöntős, a szerb, a dán és a horvát válogatott egyes ágón kijutott, a többiek – így a magyarok – selejtezőt játszanak júniusban. A kvalifikációs párharcokat vasárnap sorsolják.

Gázmérgezés Vásárhelyen

Kosárlabda

Turós-Jakab László

▶ Némiképp váratlan vendégsiker született a Maros KK–Gaz Metan-rangadón a férfi-kosárlabdabajnokság 18. fordulójában: a medgyesiek 80-74-re nyertek Marosvásárhelyen. Kolozsváron 21 pontos hátrányból állt fel a bajnokság meglepéscsapata, a CS Municipal, de a győzelem az U-Mobitelco BT-t illette, 87-79. A bukarestiek fiatal edzője, Hristu Şapera ismét igazolta rátermettségét, és a szünetben beadagolta tanítványainak a bajnokságot taktikájának elvenszerét. A félidei 33-54-et követően a bukarestiek 74-77-ig közelítették, de a hajrá ismét a házigazdáról szólt.

A sereghajtó iasi-i otthonában nyert a Csíkszeredai Hargita Gyöngye KK (73-101), az Energia Rovinari pedig ismét hosszabbításban a SCM CSS Craiova ellen, 84-79. További eredmények: BCM Piteşti–Bukaresti Dinamo 97-69, CSS Giurgiu–Nagyszebeni CSU Atlassib 82-88. A CSU Ploieşti szabadnapos volt, a Nagyvárad CSM–Temesvári BC-találkozót pedig február 28-ára halasztották. A foghíjas táblázat a Medgyes (29), a Maros KK (28), a Kolozsvár (28), a Nagyvárad (27), a CS Municipal (27), a Nagyszeben (26), a Rovinari (26), a

Ploieşti (25), a Piteşti (25), a Giurgiu (22), a Craiova (22), a Dinamo (21), a Csíkszereda (19) és a Iasi (18) előtt.

A szombati 19. forduló szármérkőzését Kolozsváron vívta az U-Mobitelco BT és a Maros KK. A bajnokot a viszályság vágya fűti, hiszen ősszel Marosvásárhelyen, 75-68-ra nyertek a helyi Tigrišek. Szintén szombaton Ploieşti–Giurgiu- (összel: 86-77), Nagyszeben–Piteşti- (99-90), Dinamo–Rovinari- (75-84), Craiova–Iasi- (85-68) és Csíkszereda–Medgyes- (82-114) mérkőzéseket rendeznek. A Digi Sport 18 órai kezdettel sugároz élőben Szendeből, majd Kolozsvárról, a TVR 3 a Dinamo meccset közvetíti 18.15 órától.

A vasárnapi CS Municipal–Nagyvárad CSM-rangadót a Digi Sport közvetíti élőben 18 órai kezdettel. Szabadnapos a Temesvári BC, amely tegnap a 23. forduló előrehozott mérkőzésen 99-60-re nyert Iasi-ban.

A női bajnokságban a 18. forduló mérkőzése következnek. Ma Brassó–Kolozsvár- (összel: 89-71) találkozóval indul a műsor, szombaton Arad–Szatmárnémeti (63-56), Alexandria–Sepsi BC (78-49), Rapid–Târgovişte (33-63), Nagyvárad–CSM Sportul (59-80), Craiova–Temesvár (70-61), Gyulafehérvár–Marosvásárhely (64-56), Olimpia–Iasi (67-63) meccsek kerülnek sor, a TVR 3 Aradról sugároz 17 órától. ◀

Ötkarikás pólóremények

Vízilabda

T. J. L.

▶ Miután szerdán először nyert a hollandiai kontinensviadalon, Románia férfi válogatottja a címvédő horvát csapattal játszik ma az Eindhovenben zajló vízilabda Európa-bajnokságon. Szintén a 7–10. helyekért spanyol–holland párharcot rendeznek, a győztesek a 7., a vesztesek pedig a szintén olimpiai selejtezőt szavatoló 9. pozícióért mérkőznek szombaton. A szerda esti negyedöntőben a világbajnok Olaszország meglepően könnyen verte 9-4-re Németországot, Montenegró pedig nagy csatában 11-9-re Görögországot. A vasárnapi fináléban való szereplés jogáért ma szerb–olasz és magyar–montenegrói összecsapásokat rendeznek. A németek és a görögök az 5., a törökök és a macedónok pedig a 11. helyért játszanak. A női torna 5. helyét a hollandok a spanyolok szerezték meg, miután tegnap 11-10-re verték a hollandokat. Lapzárta után került sor a magyar–görög és orosz–olasz elődöntőkre. A növekvő érdeklődésre való tekintettel egyetlen éjszakán át 650-nél megnövelték az ülőhelyek számát, így tegnapról 3150-en követhetik figyelemmel az utolsó mérkőzéseket. ◀

Parádé a Nou Campon: a Barcelona jutott tovább

Labdarúgás

Híresszefoglaló

▶ Bár Pedro (43. perc) és Daniel Alves (45+2.) góljaival szünetben már 2-0-ra vezetett, a Barcelona nem tudta legyőzni az ősi vetélytárs Real a spanyol Királykupa negyedöntőjének szerda éjszakai visszavágóján. A királyi gárda C. Ronaldo (68.) és Benzema (71.) találataival harcolta ki a döntetlent (2-2), de a katalánok jutottak a legjobb négy közé 4-3-as összesítéssel. Az összecsapás azonban áldozatokkal is járt a Barcelona számára. Andrés Iniesta és Alexis Sánchez is megsérült. Iniestát már a 29. percben le kellett cserélni, kisebb izomszakadás következtében a bal combjában. Sáncheznek a vállával akadt gondja, várhatóan 1-2 hétig lesz harcképtelen.

Az elődöntőben minden bizonnyal Barcelona–Valencia-találkozó lesz, utóbbi lapzárta után a hazai 4-1-et kellett hogy megvédje a Levante otthonában. Az Athletic Bilbao 1-0-ra nyert Mallorcán és 3-0-s összesítéssel jutott a legjobb négy közé, ahol a harmadosztályú Mirandés vár rá.

A Liverpool lesz a Cardiff City ellenfele az angol labdarúgó-Ligakupa fináléjában, miután az elődöntő szerda

esti visszavágóján az idegenbeli 1-0-t követően 2-2-t játszott a bajnokságban élvonalos, vendég Manchester Cityvel. A Manchester City korábban az FA-kupából is kiesett, így már csak két sorozatban alkothat maradandót, a Premier League-ben és az Európa Ligában.

Kiesett az olasz kupa címvédője, az Internazionale, amely a negyedöntőben 2-0-ra kikapott az SSC Napoli otthonában. Mindkét gólt az uruguayi Edinson Cavani szerezte, az elsőt tizenegyesből, a másodikat egy remek egyéni alakítás végén, amelyen Ranocchiát és Castellazzit is elfektette. A Napoli a Chievót kiejtő Sienával találkozik a négy között, a másik ágon a Juventus a Milan–Lazio-párharc győztesével brusztoz majd a döntőért.

A társházigazda egyenlítői-guineai csapat, amely először vesz részt az Afrika-kupán, egy hajrában szerzett góllal legyőzte Szenegált az A csoport második fordulójában, 1-0. A hazai második sikerüket aratták, ezzel már biztos negyedöntősök, míg a rivális második kudarccal már nem juthat a legjobb nyolc közé. A másik találkozó: Líbia–Zambia 2-2. A kontinenstorna Gabonban és Egyenlítői-Guineában zajlik, a négy csoportból az első kető jut a negyedöntőbe. ◀

HIRDETÉS

szent györgy napok 2012

április 22-29.

OMEGA 50

www.szentgyorgynapok.ro

Az otthontalanság éles derűje

Százhatvan éve született és száz éve hunyt el Ion Luca Caragiale

A máig meghatározó fontosságúnak és hatásúnak bizonyuló, sokat idézett román próza- és drámaíró kettős évfordulója jegyében mellékletünk e heti számának első két oldalán emlékezünk a – mondhatni – mindenkori román társadalmat éles szemmel és olykor csípős, olykor megértő humorral feltérképező, átvilágító, leképező szerzőre. Ehhez Hegedüs Géza irodalomtörténész érzékletes portréírásából válogattunk kiadósabb részleteket, illetve Cseke Gábor ez alkalomra készült fordításában közöljük Caragiale egyik, stílus és téma tekintetében is jellegzetes írását, a Boborul című sajátos „krónikát”.

Hegedüs Géza

Talán igazuk van azoknak, akik Caragiale-t a román irodalom legvilágírodalmibb alakjának tekintik. Holott a XIX. század óta a román lírai költészet is, a regényírás is behozta azt az elmaradást, amelyet a török hódoltság óta valamennyi közép- és kelet-európai kultúra kénytelen volt tudomásul venni. (...)

A román értelmiség mindig is tudta, hogy szavaik és nyelvszerkezetük a franciákéval, olaszokéval, spanyolokéval rokon. A náluk is egyszer szűkséggé váló nyelvújítás főleg francia minta alapján gazdagította az irodalom és a közbeszéd nyelvét. Amióta az ország neve Románia és a nyelvük román, az irodalom-költészet legjobbjai igyekeztek a francia mintához közelíteni. Adtak is jó néhány színvonalas költőt és maradandó regényírókat a közös európai kultúrának. De olyan színpadi szerzőjük, akit egész Európa tudomásul vesz és maradandóan besorol a színházak állandó szerzői közé, igazán csak egy van a XIX. században: Caragiale. Ugyanúgy szellemi rokona a kortárs francia szerzőknek, például Sardou-nak, mint az akkori legjobb magyar színműíróknak, például Csiky Gergelynek.

Az élete – kerekén hatvan évet kapott a sorstól – felettébb zaklatott volt. Amikor született, még nem is volt román állam. De volt már román irodalom és román színház. A család benne is élt ebben a kulturális légkörben. (...) 26 éves korában viharos sikert arat kitűnő komédiája, a *Zürzavaros éjszaka*. Ekkor – a hetvenes években – már van Román Királyság, Bukarest a főváros, és a hamar közismert író-költőszínpadi szerző bukaresti la-

kos. Megélni azonban versekből és humoreszkekből sehogyan lehet, még a sikeres vígjáték honoráriuma sem olyan jelentékeny, hogy nyugodtan lehessen írni, olvasni, újságokban vitatkozni, még kevésbé családot alapítani. A jó gyakorlati érzékű, művelt és gátlástalanul foglalkozást választó író volt házitanító, köztisztviselő, vasúti vendéglő – „rest” – vezetője, újságíró, sörccsarnok-tulajdonos, színigazgató, egy ízben csaknem egy egész évig a romániai színházak főigazgatója. Közben a színházak lelkesen várják vígjátékait, csak éppen keveset fizetnek. A vicclapok várják humoreszkeiket, csak alig fizetnek valamit. Ha verset ír, minden lap készséggel közli, de ugyanezek a lapok sokkal több pénzt adnak egy politikai vitacikkért.

Népszerű, sikeres, de örökös pénzzavarban él. Közben az irodalmi élet meglepően idegenkedik tőle. Itt közrejátszik az indulatokat kiváltó irigység. A haladó és maradi írók abban egyetértenek, hogy képtelenek elviselni Caragiale sikereit, tehetségét, kifogyhatatlan mondanivaló-gazdagságát. Ő megpróbál otthont találni, előbb a konzervatív írók körében. Ott kinézik, elviselhetetlenül haladó, liberális embernek és művészeknek tartják. Akkor közeledik a haladó körökhöz, ott maradisággal vádolják, mert eszménye a francia klasszicizmus túl fejelemezett drámaszerkesztése. Akárcsak legklasszikusabb eszményképe, Voltaire, közel két évszázaddal előbb vallja és gyakorolja, hogy a legmodernebb eszméket a legklasszikusabb formában kell kifejezni. (...) Caragiale bravúros drámaszerkesztő. Vígjátékainak

cselekménye komikus helyzetekben komikus alakok mozgatása. Az akkori román társadalom különböző rétegeinek szélsőséges típusait teszi neveltségessé. A Leonida nagyságos úr és a reakció a fontoskodó kispolgár tévképzeteit, nagyzólsát, olykor vakrémületét teszi neveltség tárgyává. Legkitűnőbb vígjátéka, Az elvesztett levél a politikai pártok egymás ellen acsarkodó, valójában ugyanolyan jellegű eszmehamisításait és a képmutató politikusok álságait figurázza ki olyan meggyőző erővel, hogy mindmáig újra meg újra felelevenítik a világ legkülönbözőbb színpadain.

Már nemcsak román otthonában, de egyre szélesebb körben veszik tudomásul, hogy a kor egyik legjobb, olykor gyilkos szatírjű vígjátékírója, amikor – 1890-ben – egy döbbenetes tragédiával bizonyítja, hogy nem zárkózott egyetlen műfaj vagy egyetlen gúnyos élet-szemlélet korlátai közé. Ez a *Megtorlás* című komor, de szorongásaiban is igen hatásos dráma. Először történik itt, hogy a román parasztság kegyetlen körülményei adják a feszült drámai konfliktust. A kritika tanácstalan

Ion Luca Caragiale portréja egy 1920-as plakáton

volt, hiszen esztétikailag kétségtelen remekműről kellett véleményt mondani. De a vígjátékok esetében főleg a közéleti férfiak sértődtek meg, a *Megtorlástól* azonban a földesurak is, az éppen meggazdagodó polgárok is. Az írókat pedig meghökentette, hogy az oly sikeres komédiaíró ezzel a komor, de nem kevésbé hatásos tragédiával nagy lépéssel vitte

még tovább az egész román drámairodalmat.

A legelképezhetőbb rágalom következett. (...) Feljelentés érkezett ellene, hogy a *Megtorlástól* azonban a földesurak is, az éppen meggazdagodó polgárok is. Az írókat pedig meghökentette, hogy az oly sikeres komédiaíró ezzel a komor, de nem kevésbé hatásos tragédiával nagy lépéssel vitte

színigazgató, hol kocsmáros, hol politikai publicista olyan sok nyelvet jól tud. Latinul, franciául, németül, olaszul írt, olvasott, beszélt. Megértette az orosz és még néhány szláv nyelv szövegeit is. Magyar ismerőseivel – bár rossz, pontosabban franciás hangsúlyozással – magyarul beszélgetett. (...) A botrányosnak ígérkező per komédiába torkollott. A bírák nem csak a dráma magyar eredetijét nem találták, de az is kiderült, hogy Kemény István nem is létezik. Erre a feljelentők azonnal módosították a vádat, közölték, hogy ez a dráma Tolsztoj egyik novellájának dramatizálása. Ha a munka Caragialeé is, a téma nem az övé. Ehhez meg kellett volna találni a Tolsztoj írta eredetit. De ez se került elő. A bíróság kénytelen volt felmenteni a megrágalmazott írókat.

Neki azonban elment a kedve az örökös védekezéstől. Tudta, hogy ő a legjobb román színpadi szerző, de azt is tudta, hogy hazájában nem szeretik. Két évvel a parasztragédia bemutatása, sikere és a rákövetkező persorozat megindulása után háttal fordított hazájának. Berlinbe költözött. 52 éves volt. A német lapok örömmel fogadták kritikai élű humoros írásait. Németül persze ugyanolyan biztonságosan írt, mint anyanyelvén. És itt végre tiszteletdíjai békés életet biztosítottak számára. (...) Világhíres íróként halt meg ott, távol a hazától, 60 éves korában.

A halottat azután otthon is nagy elismerés övezte. Azóta is világirodalmi klasszikus.

(A szerző *Világirodalmi arcképcsarnok* című munkájából. Forrás: MEK)

Ion Luca Caragiale (1852–1912)

Klasszikus román próza-, drámaíró, költő, újságíró. 1852. január 30-án jön világra a Dâmbovița megyei Haimanale községben (ma: I. L. Caragiale). Már fiatalon verseket írt titokban, de irodalmi debütjére csak az 1870-es évek elején kerül sor a *Ghimpele* (A túske) című folyóiratban. Az 1870-es évek elején, apja kivánságára, írnok a Prahova megyei törvényszéken. 1871-ben, apja halála után, előbb a jászvásári (Iasi) színháznál, majd a bukaresti Nemzeti Színháznál sűgő és írnok. 1879-ben először mutatták be színpadi művét, az *O noapte furtunoasă* (Zürzavaros éj-

szaka) című darabot. Ettől kezdve drámaíróként is egyre ismertebb (1880: *Conu Leonida față cu reacțiunea* / Leonida naccsás úr és a reakció; 1884: *O scrisoare pierdută* / Az elvesztett levél). 1881–1883 között Neamț és Suceava megyék tanfelügyelője, 1885-től a bukaresti Sf. Gheorghe líceumban tanít helyettesként. Ugyanabban az évben bemutatják *D'ale carnavalului* (Farsang) című színdarabját, és megszületik fia, Mateiu Caragiale, aki később jelentős író lesz. 1893-ban kiadja és vezeti a *Moftul român* (kb.: A román szeszély) című szatirikus folyóiratot.

1900–1901-ben jelenik meg *Momente și schițe* (Pillanatképek és karcolatok) című rövidpróza-gyűjteménye. 1901-ben plágiummal vádolja meg egy hírlapíró, *Năpasta* (Megtorlás) című művét egy magyar szerző egyik darabja másolmányának tartva. A bíróság ezt rágalomnak minősíti, és az íróként szintén jelentős ügyvéd, Barbu Ștefănescu Delavrancea védőbeszédének köszönhetően is tisztázódik az ügy. 1903-ban Caragiale Berlinben telepszik le, miután nagyobb összeget örökölt. 1912. június 22-én hunyt el berlini otthonában, valószínűleg szívroham következtében.

Ion Luca Caragiale

A Respublika és a népek

Született századunkban, majd össze is omlott egy olyan különös állam, amelyet egyetlen lelkiismeretes történésznek sem szabad figyelmen kívül hagynia. Ploiești Köztársaságról szeretnék szólni, mely államként bár alig tizenöt órán át fungált, kétségtelenül a jelenkori történelem egy ragyogó lapját jelenti. Az ifjonti republikát, mely a népből, a nép által és óérette vétetett 1870. augusztus 8-án reggeli kettőkor, még aznap délután négy óra felé megfojtották. Annyi baj legyen! Az országok nagyságát és fontosságát nem kiterjedésük és tartósságuk dönti el, hanem az a többé-kevésbé példás szerep, amit az egyetemes összefüggésekben játszanak.

Az alkalom nem engedi meg, hogy keretembe foglaljam a szülőhegyi vidám republika teljes történetét. Szeretném viszont saját hozzájárulásomat papírra vetni egy majdan megírandó történelemhez; amihez kellő illetékességgel bírok – e republikának ugyanis polgára lehettem. Szemtanúja voltam felemelkedésének és elbukásának, mégpedig nem holmi szájatíktént, hanem hivatalos minőségben. Mikor a népek lerohanták a rendőrséget, én ott termettem és lefegyvereztem egy szolgálatos segédrendőrt, elhappolván a fogasról a kardját. Amit rögvest a derekamra kötöttem, s szerencsémre éppen akkor haladt el melletttem a Köztársaság Elnöke. Tizenhét éves voltam; elszánt külsőm felkelte az Elnök érdeklődését – ki is nevezett segédrendőrnek ama fogdmeg helyett, akit lefegyvereztem volt.

Ma, amikor szeretném remélni, elévültek már a monarchiával szembeni vétkeim, büszkén bátorkodok szólni minderről. Igenis, Ploiești Köztársaság rendjének egyik legelső híve voltam. Ó, dicső órák, hogy is feledhetnélek benneteket? Főnököm a rokonszenves és derék policáj, Stan Popescu volt, Giuseppe Garibaldi 1000 fiának egyike – itáliai önkénytes, továbbá az egyik lengyel forradalom önkénytese, esküdt ellensége a tiranusoknak, valamint a nép hűségese testvére. Ilyen főnökkel szíves-örömmel tűzbe mész egy nagy eszme érdekében.

Előtte való estén, augusztus 7-én néhány összeesküvő, köztük Stan Popescu is, a hírekre várakozva (hogy honnan? a történelem még nem ismeri rá a feleletet), a Moldova szálló szalonjában kilométeresdit játszott. Hogy mi fán terem a kilométeresdi? Ártalmatlan, távolról sem bonyolult játék – elmesélem. A játékosok, mindegy, hogy hányan, körbeülnek egy asztal szalon valamelyik szögletében.

Mindenkinek kihoznak egy-egy messzely bort. Nekiállnak inni. Mihelyt valaki bedöntötte a porcióját, az üres nyakas üveget elhelyezi a szalon hosszában, a fal mellett. A másik üvegcsét aljával az előbbi szájára állítja, s tesszik ezt addig, amíg az üvegek sora a túlsó falig nem ér – a kilométerig. Aki elsőnek ér a kilométerhez, megnyeri a játszmát – fogyasztását a többiek állják, egyenes arányban ama üvegcsék számával, amelyekkel ki-ki elmaradt a kilométertől. Mondanom se kell, belevaló játékosokkal előfordul, hogy revánsot is játszanak, a játszma pedig gyakran döntetlenel végződik. Azon az estén Stan nagy előnnyel nyerte az első partit.

Éjjel után egy is elmúlt, és éppen új játszmát kezdtek volna, amikor három kimért kopogtatás hangzott fel az ablak felől. Ártatlan időtöltésükről megfélekedve, a játékosok egytől egyig komoran felálltak. Útót a vészhang! A nép szent ügye a tisztesség mezejére szólít. Eljött a cselekvés ideje... Egy emberként nekiindulnak, hallgatagon és elszántan. A szálloda gangjára tódulnak és a marhavásár felé tartanak. Minden irányból özönlenek; tömegbe csődülnek: minél tovább jut ez a derék népség, annyival nő a száma.

Reggel felé, fél 3-kor a táviró a republikánusok kezén; a huzalok leszakítva, ezen felül az épület elfoglalva. 4-kor a Sorompó utcai tömlőc ajtajai megnyílnak az elővigyázatosságból korábban lesített néhány republikánus előtt. 5-kor a Szt. Miklós kaszárnyában lévő zászlóalj megadja magát az Elnöknek. Fél 6-kor megszerveződik a köztársasági rendőrség, a népséget mint a Respublika polgárőrségét a tűzoltóktól és a gyalogrendőröktől elkobzott kardokkal, vadászpuskákkal, pisztolyokkal és botokkal fegyverezik föl. 6-kor a benépesített Egyesülés téren – pontosan azon a helyen, ahol ma a Szabad-

Fotó: bolborea.ro

Ioan Bolborea 16 személyes, Caragiale emlékére az íróról elnevezett, a bukaresti Nemzeti Színház előtti szoborcsoportja

ság büszke szobra tör az égnél (Ploiești polgárainak, a hálás Nemzet!) – az Elnök, egy kolbászkészítő konyhaszéken állva, felolvassa a Respublika kikiáltásának ünneplés okiratát.

7-kor minden keresztútnál, a 48-as hósi induló dalamára, csapra verik a hordókat.

8-kor a népség egy része, a rendőrrel és egy cigányzenekarral, a Lipănescu-kertbe vonulunk.

Itt, a fűvön, a legősibb köztársaságok krónikáiban sem szereplő majális veszi kezdetét. Sercegnék a levegőt zsíros, forró illatokkal elárasztó flekkenrostélyok, mint valami antik oltárok, amelyeken egy kiválasztott istenhez szóló áldozatok sülnék. Az egyszer megnyitott csatornákat már nem lehet elzárni. A kiürült hordók nagyokat szökkenve gurulnak tova, mint holmi berozsdázott szerkezetek, amelyeket meghaladtak a modern igények, s a helyükre újabb, teli hordókat taszigálnak: olyanok, mint valami, az idő haladó szelleme és a társadalom életbevágó érdekei által megkövetelt reformok. Minő derű! Micsoda lendület! Mily lelkesedés!... Ah! mely felemelőek azok a pillanatok, melyekben egy vértanú

nép leszaggatja a zsarnokság igáját és béklyóit, és jobbjával messzire hajítja azokat, gyűlölködés nélkül, felejtve az átkos múltat, sűrűn, ám őszintén fohászodva a szent Szabadsághoz – és csókot lehel rád. Oh!

Jó pár órát töltöttünk a Lipănescu-kertben. A lelkesedés orkánja mindegyre fokozódott, ami egy váratlan fordulat folytán az egekig hágott. Az Elnök – meghozza személyesen! –, nyomában egy segédjével, beállított, hogy megszemlélje a mi népi mulatságunkat és serlegét ürítse az ő népére. A kiváló férfiú néhány szót intézett hozzánk. El volt ragadtatva az ő dicsőséges honpolgáraitól, akik mindig is készek voltak áldozatot hozni a szabadságért. Micsoda fanatizmus tombolt ott; micsoda harci düh! A kupák mind egy szál a földhöz verődtek, a kucsmák a levegőbe repültek, s szállt a „Hurrá!”, az „Éljen a Respublika!” Az Elnök távoztában magával vitte Stan Popescut, a policáját... Lassan-lassan, az utolsó szál kolbással, az utolsó flekkel és az utolsó kupával elszállingózott a vértanú-népség is... Úgy tűnik, a futó össznépi falatozás számláját a Köztársaság majdani költségvetéséhez

csapják.

Hirtelen eszembe jutott, hogy szüleim is vannak, akik várnak rám, és gyorsan hazafelé iszkoltam, az oldalamba kötözött karddal. Néhai anyám igen jó lélek volt, ámde régimódi asszony, maradi szellemű, távol állt attól, hogy belássa a demokratikus formulák politikai fontosságát. Meghallotta, hogy mi történt a városban, és reszketve féltett engem, mikor látta, hogy nem érkezem meg ebédre. Szörnyű patáliát csapott – hogy miért keveredtem a naplopók közé, hogy nevetség tárgyává teszem őt a fertályban, hogy úgy látja, siettetni akarom apám halálát, aki súlyos beteg volt; majd szigorúan rám parancsolt, hogy márpedig otthon maradj; mindhiába tiltakoztam, mondván neki, a fegyveremre mutatva, hogy közösségi feladataim vannak; elkobozta a kardomat, amit isten tudja, hová tettem le, cipőmet és kalapotam pedig elzárta a komódba. Egy hétig tartott ekként fogságban, míg csak el nem múlt a veszély. Annyi baj legyen! Mert amíg én odahaza a kardom szegyeteljes sorsa fölött keseregtem, ugyanbiza mi történt a Respublika szívében?

Délután fél négy felé, az akkor még csak épülő Bukarest–Ploiești vasútvonal anyagszállító vagonjain beállított egy szörnyűséges vendég. Ugyan ki? Hát a Reakció maga! A Reakció, a maga leggyűlöletesebb és legszörnyűsebb valójában – egy teljes vadászászlóalj képében, Gorjan őrnagy vezénylete alatt. Mihelyt szentes fűvönre léptek, nyomban hozzáálltak levadászni a republikánusokat. A Reakció mindenekelőtt az Elnököt kereste; aki, megmagyarázhatatlan egybeesés folytán, a bucovi sorompónál átlépte a Respublika keleti határát, mialatt a Reakció a nyugati sorompó felől érkezett. Háromórányi üldözés után a vadászok közel

hatszázat csíptek el a nép fiaik közül. A fogda és a fogdáva előléptetett négy fogadó zsúfolásig megtelt republikánusokkal. Drága jó anyám! (Isten nyugosztalja.) Nem volt túlzottan iskolázott asszony, de politikailag mily előrelátott! Csak az hiányzott, hogy a Reakció lecsapjon rám, karddal a derekammon!

A Reakció durván visszaállította a korábbi állapotokat. Az elnököt a prefektúra lovasai fogták el jókor este, a Buzăuba vezető úton, Lipián túl, mintegy kétpostányi távolságra Allamának keleti határaitól. Amikor a nyomában nyargaló lovasok rákiáltottak: „Megállj!”, ő, aki gyalogos volt, bátran megállt. Amikor pedig neki-szegezték, hogy „Mit kerestél erre felé?”, kurtán-furcsán ennyit mondott: „Sétáltam.” És mivel teljesen mindegy, hogy amikor sétálsz, akkor így sétálsz vagy úgy sétálsz, hát a nyavalyások nem arra kényszerítették, hogy visszafelé sétálj? Vissza és megint csak vissza! sohse előre! ime, a Reakció jelszava.

Na és a policáj?... Mi történt Stan Popescuval? A rendőrségi irodába ment, hogy bársonyszékébe ülhesen... Két napja le sem hunyta a szemét. Ugye, a kilométeresdi... majd a rohangálás a népekkel... utána a déli előtti ünnepség a Lipănescu-kertben... a lelkesedés... Elgyötörtnek érezte magát, az irodában pedig kellemes hűvösség honolt. Édes, kellemes bódultság telepedett a tarkójára annyi izgatottság, annyi győzelem után. Emberünk a fejét gondosan az asztal fölött összefont karjaira helyezte, és miközben gondolatai az ifjú Respublika felé szálltak, úgy elaludt, akár egy tuskó.

Az Elnök után – akit időközben a sietős lovasok utolértek – a policáját hajkurászták s meg is találták. Gorjan őrnagy az ajtót betaszítva, fogdmegjeivel a rendőrirodába toppant. A policáj, fejét az asztalra ejtve, hortyogott. Az őrnagy négy jókora léppessel nála terem, és tenyerével erősen az asztalra csap. Stan Popescu felriad, szaporán pislog.

– Ki volt az, aki téged ide állított? – förmedt rá a kéréletlen reakciós.

– A népek! – válaszolta rekedt hangon a republikánus. Csak ez hiányzott a Reakciónak! Elég volt a népekről hallania, és ettől mindjárt tájékozni kezdett. Nyakon csípte Stant, s meg se állt vele a Kalugyerek fogadója!

Így lett vége a mi Respublikánknak! A Reakció ekként szaggatta szét a román liberalizmus leghősibb lapját!

(Forrás: Epoca, 1896. november 21.)
Cseke Gábor fordítása

Jelenet Radu Igazság kilencperces kisfilmjéből (Félnapos forradalom, 2003), amely a Boborul nyomán született

Egy szabadságharcos kalandjai

Orbán kuruckodása és 'a demokrácia szíve'

Bialkó László Gergő
NÉPSZABADSÁG

Pár jó tanáccsal meg lehetne könnyíteni a miniszterelnök dolgát, hogy a Martin Schulznak tett ígéretéhez híven valóban az Európa-párti vonalon maradjon. Lehetne neki javasolni például, hogy ne az Európai Uniót vádolja, ha az Európai Parlamentben kritizálják politikáját. Megfontolandó lenne továbbá, hogy a kormányparti politikások ne úgy utaljanak Európára, mint valami szükséges rosszra – bár kétségtelen, vannak gondok a térségben. És ami a legfontosabb: nem az utolsó utáni pillanatban kellene észbe kapni, amikor már majdnem veszve van minden, de a kormány hitelessége minimumon. Mert hát mennyivel bölcsebb lett volna, ha a miniszterelnök időben közli: befejeztük a „kuruckodást”, szükség van az EU-ra és az IMF-re, még hozzá gyorsan. Ezzel kellett volna teleharsogni a médiát, s nem azt sugallni folyton fölénykedve, hogy az a bizonyos hárombetűs szervezet pénzt akar adni, de nekünk az miért is kéne, hiszen megállunk a saját lábunkon is. Derekasán, egyenes gerinccel kellett volna a kamerákba mondani: teljesítjük az EU elvárásait, cserébe megkapjuk a hitelt, és nem mellékesen is. (Ez utóbbiról mostanában szeretünk megfélekedezni.)

Ha minden csatornából ez szólt volna, talán a Békemenet szervezői sem választják azt vezérlőnek, hogy „Nem leszünk gyarmat”. Sőt, az egész demonstráció okafoogyottá vált volna (persze nem, hiszen a Békemenet inkább szólt a kormányfő személyi kultuszának megerősítéséről, mint bármiről), ha Orbán Viktor korábban már megüti azt a békülékeny hangnemet, amit csak legutóbbi brüsszeli útján tett meg. Így azonban egész Európa (a most már igencsak szerethető Európa) láthatta, hogy mit üzennek a demonstrálók, Orbán szimpatizánsai.

Mégis nagyon fontos momentum, hogy a kormány mellett kiálló százezer (vagy több) ember „csupán” elszenvedője annak a kormányzati propagandának, amely szerint a nyugati szociáldemokraták és liberálisok rárontanak az országra, a külföldi nagytőkéről és spekulánsokról már nem is beszélve. Mindezek tudatában pedig már az is teljesen világos, hogy Orbánnak miért olyan hatalmas feladat az Európa-párti vonalon tartani a szavazóit. Eddig ugyanis mindent sikerült elkövetnie

annak érdekében, hogy azok, akik hittek benne – és még inkább neki –, elforduljanak az EU-tól. Őket ezután valóban arról kell majd meggyőznie – ha komolyan vehetjük a Martin Schulznak tett kijelentését –, hogy az Európai Parlament tényleg „a demokrácia szíve”. Ez azonban egyenlő lesz a politikai kudarc beismerésével.

Tényleg számítanak az intézmények?

Francis Fukuyama,
The American Interest

Az elmúlt évtizedben a fejlesztést érintő és az összehasonlító politikai tanulmányokban a bűvös szó „az intézmény számít” volt – azaz hogy nem lehet gazdasági növekedést vagy emberi fejlődést elérni olyan intézmények nélkül, mint a jogállamiság, az átlátható és elszámoltatható kormányzás, az

Országgyűlésben, és így képes módosítani az alkotmányt is. Az új alkotmány kiter egy sor szociális kérdésre, például a fogantatás pillanatától kezdődő életfogyalomra, valamint a házasságra mint egy nő és egy férfi egyesülésére. Rick Santorumnak alighanem tetszene ez az alkotmány, miközben az európai bírások egy része éppen az említett szociális kérdéseket illeti. És bár nem tükrözik a személyes preferenciáimat, nem ezek aggasztanak; természetesen tartom, hogy ezekben a kérdésekben a magyarok maguk döntsék el, melyik oldalra állnak.

Orbán alkotmányával az a nagy baj, hogy gyengíti a végrehajtó hatalommal szembeni intézményes fékeket, a többi közt csökkenti az alkotmánybírák nyugdíjkorhatárát, felszámolja a központi bank függetlenségét, magához ragadja a médiát szabályozó hatóságot, a Fidesz előnyére módosítja a

rendes törvényeknek kellene rendelkezniük. Ezzel szemben a westminsteri rendszerben meghonosított „demokratikus diktatúra” éppen azért tudott működni Anglia történelme során, mert az angol politika alapelve a mértékletesség: ha többeket csábított a gondolat, csak nagyon kevés miniszterelnök használta a többséget arra például, hogy elhallgattassa az ellenzéki sajtót. Az új magyar alkotmány nem önmagában rossz, hanem amiatt, amit felfed alkotóinak hosszú távú hajlamairól.

Két lehetséges tanulság adódik. Először is, ma Európában a legfontosabb intézményes fékeket az EU és a szélesebb értelemben vett nemzetközi közösség biztosítja (...) Orbán szétcincálta a magyar gazdaságot, de felülősségre az Európai Parlament, az Európai Bizottság, az IMF – és más nemzetközi

intézmények – vonta. A demokratikus normák betartása manapság az egyik legfontosabb funkciója az EU-nak és a nemzetközi szervezeteknek.

Másodszor, a nemzetközi szabályok toldozgatásának a célja végső soron ez lehet: elvenni a fékek és ellensúlyok létező demokratikus rendszereiből, vagy hozzátenni ahhoz. Ez utóbbi történhet, ha van politikai akarat, még akkor is, ha a jelenlegi rendszerben sok a vétóval játszódozó szereplő; különben a szereplők még a legjobban megtervezett intézményeket is leépíthetik. Végül is, az intézmények talán tényleg nem számítanak. (Fordította: Sz. L.)

Haladás, maradás, Orbán és ellenzéke

Pető Péter
NÉPSZABADSÁG

Ha a magyar baloldalt Orbán Viktor és értelmezhetetlenül hideg és igazságtalan politikája is képtelen a megújulás irányába lökni, akkor ideje kiosztani a csapolt sör, egy pár virsli mustárral menőt, s szűk körben megtartani a progresszív gondolat búcsúbuliját.

A miniszterelnök legutóbb a Darányi Ignác Terv bemutatóján így fogalmazott: „Ott tartunk, hogy a falusi emberek ma nagyáruházakban vásárolják meg azt az élelmiszert, amit egyébként a saját kertjeikben is megtermelhették.” Nyilván volt oka kikelni e korszerűtlen gyakorlat ellen: a család felcsúti házában alighanem lelkesen gondozza a megannyi zellerféléket, répakülönlegességet, s burgonyaunikumot. Nem is tehet mást, mert a falusi nem válogathat: ott a vidék, szántson, vessen, arasson, kereskedjen. Ha esetleg valaki nem ért a szép szóból, annak kedvéért a felsőoktatási keretszámokkal igyekeznek tovább magyarázni az üzenetet. Mind a száz, államilag finanszírozott képzésre kiválasztott joghallgató Budapesten tanult. Nincs mit elemezni a döntésen: nemhogy hátrányos helyzetű gyerek, de még átlagos kisvárosi srác sem jut be a TOP 100-ba. Ez az a mennyiség, amelyet a budapesti és a nagyvárosi elit kitermel. A szerencsétlen sorsú gyerek az érettségi idejére képtelen ledolgozni azt a kulturális hátrányt, amelynek leküzdése nélkül esélytelen a versenyben. A melós szülők utóda abban az életkorban nem rivalizálhat még a több nyelven beszélő felmenők gyermekével. (Persze különös tehetségű kivételek mindig akadnak.)

A felsőoktatás kvázi arisztokrata elitképzővé alakításával Orbán és kormánya világossá tette: helyesnek tartja, ha a születés helye hatá-

rozza meg a gyermek életét. E nemes gondolat jegyében a társadalmi mobilitás csatornáit el is dugasztolta. Ne törekedjen senki előre, ne akarjon többet, mint amit a sors rendelt neki, termeljen inkább karfiolt a kertben. (Nem azokról beszélünk, akik hivatásuknak tekintik a földművelést.) Ám alighanem akad néhány millió ember ebben az országban, ki elutasítja a kasztrendszert, s olyan világban hisz, amelyben a tehetség, a tanulás, az érdem visz előre. Ahol létezik a haladás. Lát szólag semmi köze a magyar problémához, de a Policy Network progresszív agytröszt mind erőteljesebben presszionálja az Ed Miliband vezette brit középbal, hogy építse újra gazdasági hitelességét, mert csupán a fenntartható gazdaság szolgálja hosszú távon a társadalmi igazságságot. Nem ártana, ha itthon is világossá válna, mi az, ami nem Orbán. Ha a progresszív szervezetek előállnának például a tervvel, amely a felsőoktatást a pénzügyi realitások figyelembe véve az esélyegyenlőség jegyében építené újjá, s amely nyitott, dinamikus, szabad világ képét rajzolja meg, nem pedig egy archaikus, félfedűlis szisztémát. A „nem úgy, mint Orbán” egy lakossági fórumra elég ugyan, de a jó kormányzás-hoz fölfoghatatlanul kevés. Ha többre nem futja, ideje kiosztani a virsliket.

Lélekölés

-él

ÉLET ÉS IRODALOM

„Békemenetet” szerveznek január 21-re közismert jobboldali személyiségek, kik „a kommunizmus és posztkommunizmus lélekölő évtizedei után” „házának felvirágoztatását” várják és remélik az Orbán-kormánytól. A kiáltványt kibocsátó szervezők között van Széles Gábor nagyvállalkozó. Nos, lehet, hogy a kommunizmus és a posztkommunizmus évtizedei Széles lelket megölték, de pénztárcájának egészen bizonyosan nem ártottak. Olyannyira nem, hogy „a kommunizmus” utolsó évtizedében ez a jeles férfiú már egyike volt Magyarországnak leggazdagabb embereinek. Cége, a Műszertechnika névre hallgató informatikai magánvállalkozás akkortájt (a Controll, a Microsystem és talán két-három más magáncég mellett) a nagyok között is a legsikeresebbnek számított, a tulaj pedig közirigység tárgya. Csak nem adta el a lelkét a (vörös) ördögnek, mint Faust? Mert ha igen, akkor nem volt mit megölni.

Orbán Viktor – egyenes beszéd otthon is, Európában is (csak nem ugyanaz)

alacsony korrupció és hasonlók. A kijelentés gyakorlati alapja mindazonáltal gyengébb, mint sokan gondolnák. Nagyon sok ország, kezdve Kínával, egy generáció alatt hatalmasat lendült előre anélkül, hogy olyasmivel rendelkezett volna, amit mi „jó kormányzásnak” hívunk. Másfelől az USA és Nagy-Britannia úgy vitte véghez az ipari forradalmat, hogy kormányaik a mostaninál lényegesen korruptak voltak, és kevésbé potensek.

Az intézmények relevanciájának megkérdőjelezését a Magyarország új alkotmánya fölött zajló vita teszi értetlenebbé. A január elsején életbe lépett törvény valóságos „tűzvihar” kavart az Európai Parlamentben és másutt. A dokumentum Orbán Viktor és a Fidesz választási győzelmének a terméke, a konzervatív párt 2010 óta kétharmados többséggel rendelkezik a magyar

választási törvényt, és olyan rendelkezéseket vezet be, amelyek gyengítik a költségvetés törvényhozás általi ellenőrzését.

Ez az a pont, amikor az intézmények már nem számítanak. Önmagában a hatalom, amellyel az új alkotmány felruházta a magyar kormányt, semmivel nem nagyobb, mint amivel a brit miniszterelnök rendelkezik hagyományosan. Az angol jegybank függetlenségét 1998-ban teremtették meg; brit alkotmánybírók nem léteznek, tehát a törvényalkotásnak nincs bírói fékje; nem kétharmad, hanem már az alsóház minősített többsége képes felborítani bármilyen törvényt, beleértve az angolok legendás sajtószabadságot védő jogszabályokat. Következésképp az igazi különbség Orbán Magyarországa és a klasszikus brit kormányok között nem a hatalomnak a politikai rendsze-

Vagy-vagy világok

A Boc kormány utolsó arroganciája

Rodica Ciobanu

Gândul

Elena Udrea asszonyt hallgatva, amint azzal dicsekszik, hogy mindig „valóságba ültette az emberek kívánságait”, egy roppant felelőségteljes kormány felelős minisztereként dolgozva és fáradhatatlanul küzdve a politikai osztály megváltoztatásáért, azt gondoltam, hogy a mogulok manipulálják a tévézőket, archiv felvételeket csempészve az egyenes adásba. De nem, önagsága élben szólt a gyűlöletes ellenzékhez, akárcsak Emil Boc kormányfő, aki peckesebb és harapósabb volt záróbeszédében, mint első felszólalásában. A Parlament Palotájának szószékéről január 23-án megszólaló valamennyi pedelés megfeledezett egy lényeges dologról: nem az ellenzékhez szóltak, hanem az állampolgárokhoz, az öndicséret, a formális bocsánatkérések, a könnyed magyarázkodások, az álságos együttérzés, a kitarás a barikádokon, de még a valós érdemek felsorolása is, mindez még jobban feldühíti az elégedetlen lakosságot. Ez azt várja, hogy a PDL mondjon le a hatalomról, vagy legalább adja jelét annak, hogy megválk tőle. A kormánypárt azonban megtagadja, hogy egy lépést is tegyen a kijárat felé, megbújik a „rendszerellenes” tiltakozások paplana alatt, amelyek – mivel az egész politikai osztály ellen irányulnak – nem a PDL-t érintik elsősorban. Az Emil Boc kormányfő által javasolt politikai megoldás ellentmond az utcán skandált jelszavaknak. A PDL javasolta „stabilitási paktum” így értelmezendő: „En tovább kormányozok, ti mondjátok a véleményeket, és vállaljátok, hogy semmilyen módon nem aknáztok alá, mert csak ez a kormány őrzi meg az ország gazdasági stabilitását.” Egy ilyen arrogáns kinyilatkoztatást sem a parlamenti ellenzék, sem az utcai ellenzék nem vehetett figyelembe. Következésképpen az USL előállt saját paktumával, amely az előrehozott választásokat célozza, a tüntetők politikai szócsovévé lépve elő, noha azok nem kérték erre. A stabilitási paktum és az előrehozott választási paktum között nincs semmilyen kapcsolat, a pártok időt vesztegettek álláspontjuk kifejtésére, anélkül, hogy egyezségr jutottak volna. Ettől kezdve az USL akciói radikalizálódnak, csakúgy, mint az utcai akciók, hogy távozásra kényszerítsék Emil Bocot. Az ellenzékiek kijelentik, hogy

testületes lemondanak parlamenti mandátumukról, remélve, hogy a pedelések és szövetségeseik követik a példájukat, és ily módon leegyszerűsödik az előrehozott választások kiírásának procedúrája. Az USL ugyanakkor javasolja egy technokrata kormány felállítását, amelyet vezetne Romániát a parlamenti választásokig, visszahozná a lakosság bizalmát a kormányzásban, és politikai semlegességével szavatolná a korrekt választásokat. Ésszerű javaslat, és az egyetlen, amely felhasználható az utcai tüntetéseket. Amikor e sorokat írom, a liberálisok lemondásaikat írják a Parlamentből, a tereken pedig erőteljes skandálás folyik. A stabilitás hamis eszméjébe kapaszkodva Traian Băsescu és a PDL nem tud sokáig ellenállni ennek a kettős nyomásnak egy országban, amely úgy dagad, mint megáradt folyó, és kész kilépni a medréből. Emil Boc, aki azt állítja, hogy gátakat épített a gazdasági vihar elé, talán saját fejével fog gondolkodni, és megérti, hogy az a gát, amelyet lényegesen körülményesen emel, nem fog ellenállni, a ma rádobott lapát föld pedig az utolsó arroganciája volt. (Fordította: K. B. A.)

Hasonlít Traian Băsescu Orbán Viktorra?

Horatiu Pepine
DEUTSCHE WELLE
DW

Van-e hasonlóság a román és a magyarországi válság között? A PSD szerkezeti egyezésekről beszélt, amelyek Orbán Viktor rendszerét a Traian Băsescuval együtt inkriminálnak. Orbán Viktor miniszterelnök hasonlósága Traian Băsescu államfővel eleve furcsának tűnhet, hiszen előbbi széles körű népszerűségnek és bizalomnak örvend. Másfél évvel a hatalomra kerülés és egy évvel az új alkotmány elfogadása után Orbán bármikor nagyszámú embert tud a maga oldalára állítani. Még Romániában is a székelyek múlt szombat mellett tüntettek, mélyszélesen felháborodva Magyarország nemzetközi rossz megítélésén. Az indítékok persze különfélék, de a romániai magyarok körében is létezik az konzervatív és közösségi vonulat, amely a magyar politikát meghatározza.

Orbán Viktor, noha az ő esete egyedi, sok tekintetben hasonlít a nyugati euroszkepticizmus képviselőihez, akik az EU-hoz hasonló multinacionális építményekben a demokrácia csökkenését látják. Renitens álláspontja az EU pénzügyi egységesítése tekintetében sokatmondó. Nacionalizmusával és antiglobalizmusával Orbán Viktor sikerteljes összefog-

nia a teljes népi ellenszenvet a nemzetközi kapitalizmus neoliberális uralmával szemben. Paradox módon ő itt a neomarxista baloldallal találkozik, de csak egy pillanatig, ami nem elégséges az őt attól elválasztó gyökeres ellenszenv enyhítésére. Végül is Orbán tényleges népszerűségét senki sem tagadja, de rendszerében sokan felfedezik a demokráciának azt a patológiáját, amelyet olyan jól leír Alexis de Tocqueville *Az amerikai demokrácia* című műve. Noha eltérő formában, Orbán kritikusi valamennyien a „többség zsarnokságáról” beszélnek, amely abban nyilvánul meg, hogy „a társadalmi erők összessége a törvényhozás kezében összpontosul”. Valóban, Orbán rendszerét nem a

Traian Băsescu
– nem enged, de irritál

kormány túlkapásaival valóldják, hanem a törvényhozó többség zsarnokságával, amely a rendelkezésére álló kétharmad segítségével egy tisztán konzervatív Alkotmányt és a sajtót korlátozó törvényeket dolgozott ki. (...)

Bukarestben, most már könnyen észrevehető, a helyzet éppen fordított. A Băsescu rezsim törékeny és zaklatott többséggel rendelkezik, a kormány minden fontosabb helyzetet felelősségvállalással old meg. Itt az egyensúlyt a kormány bontja meg, amely egyszerűen elnyomja a törvényhozó hatalmat. Az elnök majdhogynem nyíltan kisajátítja a kormány hatáskörét, felszámolva minden alkotmányos különbséget. Végül, bár ez nem mindig volt így, Băsescu elnök – Orbán kormányfőtől eltérően – nagyon alacsony szintű közbizalomnak örvend, sikerült hatalmas népi ellenszenvet kivívnia. Igaz, hogy ellenfeleik mindkettőjüket diktátornak nevezik („viktátornak” Orbán esetében), de valójában inkább polemikus hangnemenről van szó, amely nem érzi magára nézve kötelezőnek az árnyaltságot. Orbán új alkotmányt adott, amelyet zsarnoki módon próbál érvényesíteni, Băsescu a gyakorlatban változtatja meg egy régebbi alkotmány előírásait. Ha már mindenáron hasonlóságot akarunk keresni Orbán rendszerével Romániában, akkor azt a FSN első, 1990 május 20-a utáni ciklusában találhatjuk meg, amikor a FSN-nek elsőpró és fojtó többsége volt a parlament-

ben, kiváltva az Egyetem térjelenséget. Most Magyarországon az ellenzék a kétségbeesésnek és tehetetlenségnek ugyanaz az érzése hatja át egy hibátlan népi többséggel szemben, ezért kénytelen a nemzetközi közvéleményhez fordulni.

Az eltérések azonban nagyon maradnak. Például a kilencvenes években a népi többség inkább balra toltódott, egy hamis – kommunista vétetésű – nacionalizmust képviselt, míg a Fidesz egyfajta restitúciós nacionalizmust fejez ki, amely nosztalgiajával jóval a kommunista periódus előtti időkhöz vezet vissza.

Következésképpen a PSD-nek ezúttal sincs kellő alapja, hogy Traian Băsescu Orbán Viktorhoz hasonlítsa. Hisz

Emil Boc
– a túlélő végrehajtó

ha Traian Băsescu formálisan elítélte is a kommunizmust, bensejében az Adrian Păunescu megfogalmazta nacionalizmus híve. Végül túlzás lenne Băsescu elnöknek bármiféle politikai arcél tulajdonítani: a hatalom megszerzéséig elszánt szociáldemokrata, majd egy csapásra konzervatív néppárti, antikommunista egy pillanattal, majd Adrian Păunescu hódolója, szuverenitáspárti egy darabig, hogy aztán európai föderalistává váljék – és az átváltozások sorozata biztosan nem ér itt véget.

Következésképpen a PSD téved, de olyan módon, ami – paradoxálisan – őt igazolja. (Fordította: Á. H.)

Többes állampolgárság

Mircea Vasilescu

DILEMAVECHE

Január elsejétől Franciaország – a nővérünk – megköveteli újdonsült állampolgáraitól, hogy írjanak alá egy chartát a jogokról és kötelezettségekről, amelyek a francia honosítással járnak. Akik úgy döntenek, hogy franciává válnak, azoknak tudniuk kell, hogy „francia területen nem vallhatják többé magukat más állam polgárainak”. A holland kormány olyan törvényre tesz javaslatot, amely korlátozná a bevándorlók esetében a kettős állampolgárságot. (Ebben a közvélemény többségére alapoz: egy tavalyi felmérés rámutatott, hogy a hollandok

60 százaléka nem tartja kívánatosnak a kettős állampolgárságot.) A német parlament elutasította egy törvényjavaslatot, amely lehetővé tette volna az idegen szülők-től született német állampolgároknak, hogy nagykorúvá válásuk után megtartsák – a német mellett – szüleik állampolgárságát. A példákat a *The Economist* két cikkéből vettem (...), de kiegészíthetjük néhány saját tájainkról. A román állam polgárai vá fogadja a Pruton túli moldvaiakat (elégedetlenséget kelte az EU-ban). A magyar állam állampolgárságot ad a világon bárhol élő magyaroknak (elégedetlenséget kelte Romániában), Magyarország új alkotmánya pedig szentesíti a magyarságot all over the world. Így vagy úgy, ezek a helyzetek mind az állampolgárság avitt – elsősorban nemzetiségi és nemzeti alapú – értelmezéséből fakadnak. Csakhogy – írja a *The Economist* – „az egy ember – egy állampolgárság elven alapuló állampolgárság-fogalom túlhaladottnak tűnik: világszerte több mint 200 millióan nem abban az országban dolgoznak, ahol születtek, de haza akarnak utazni, ott akarnak házasodni és befektetni”. Ahelyett, hogy az útlevelet fétisként kezelnék, az államok meg kellene engedjék a kettős vagy többes állampolgárságot, az „egyéni jogok és kötelezettségek meghatározásában pedig tekintsek a legfontosabb kritériumnak az illetőséget (főként az adóügyi illetőséget)”. És természetesen adjanak szavazati jogot azoknak, akik a területükön élnek és adót fizetnek, még akkor is, ha nem polgárai az adott államnak – ahogy az Európai Unió is teszi, igaz, csupán a helyhatósági választások esetében.

Nagyon sok államban a honosítás egyfajta „beavatási” rituálé és ceremóniát feltételez, ami a nyelvi, történelmi, földrajzi, alkotmányos ismeretek ellenőrzéséből és az új haza iránti hűség- eskü letételéből áll. Ettől kezdve az új állampolgárra is teljes mértékben érvényesek a jogok és kötelezettségek. Ami végül is nem garancia semmire. Arra végképp nem, hogy az illető betartja esküjét, és hűséges és lojális lesz új hazájához: a *The Economist* joggal állapítja meg, hogy „a történelem legnagyobb áruői” saját országuk tősgyökeres polgárai voltak. Ennek ellenére az államok fenntartják a fent említett procedúrákat, és – főként – óvatossá a jövevényekkel. Miközben annyi ideje kínálódik „az állampolgárok Európájának” a megteremtésével, az Európai Uniónak nincs világos, közösségi szintű jogi kerete a bevándorlókra vonatkozóan, a kérdéskört tagállami szinten szabályozzák. A tagállamok viszonyulása pedig eltérő, többnyire a közvélemény értelmi hullámzásától és a szintén értelmi csomagolásba „csavart” pártideológiáktól függ. Hiába állnak elő a közgazdászok és a statisztikusok racionális érvekkel, és bizonygatják, hogy ha a nem közösségi polgárok holnap „eltűnnének” az európai országokból, utóbbiak óriási gazdasági problémával szembesülnének – az „idegenek által elfoglalt” munkahelyek nagyrészt betöltetlenek maradnának, a közszolgáltatások pedig működésképtelenné válnának –, az érzelmi szabad áramlásával – szembeálló tagállamok közül sok a legkézenfekvőbb megoldást választja: bezárkózik a régi, de biztosnak tűnő keretek közé. Csakhogy ez – politikai és pénzügyi síkon – nem a jövő megoldása. Amikor egyre több ember (főleg a magasan képzetek) dolgozik és él távol a szülőföldjétől, a „bent” és a „kint” fogalmak új értelmet nyernek. Sok politikus hajlik arra, hogy ezekre az emberekre kizárólag úgy tekintsen, mint potenciális szavazókra, követhetőségként a szent és sérthetetlen útlevele alapján biztosítja számukra a szavazati jogot, bárhol éljenek. Románia például hosszú ideje így jár el; a legújabb törvényjavaslat, amely szerint a külföldön élő románok akár elektronikus úton is szavazhatnak, a választások meghamisításának gyanúja miatt bukkott el, holott sokkal fontosabb lenne arról beszélni, hogy azok a románok mennyire a „mieink” még, úgy általában, két voksolás között. Másfelől viszont, a *The Economist* által felvetett adóilletőségi megoldás lehet praktikus, de enyhén cinikusan hangzik, ha az identitások szempontjából vizsgáljuk. Az emberek, ahogy a *The Economist* is írja, több identitást is a magukénak vallanak. És mégis milyen alapokra épülhetnek ezek az identitások? Az „adóügyi közösségre”? Arra, hogy én is, a szomszédom is ugyanazt az adóbevallási ívet töltjük ki? Hogyan alakulna ki a közösségi és csoportszolidaritás? Mint a közösségi portálok? A való világban nehéz klikkelni... Másként szólva, ha Toscanába költözöm, és olasz állampolgár leszek, azért illeszkedem be jobban, mert az olasz államnak fizetek adót, vagy inkább azért, mert tetszenek a toscanai dombok és megérem magam a szomszédokkal? Nehéz volna megmondani. Az Európai Uniónak van megoldása: a valódi európai állampolgárság kialakítása. Mert hogy – az európai törvények máris lehetővé teszik – néhány év múlva, ha akarom, Toscanából Coimbrába költözhetek, és rögvest portugálnak érezhetem magam, de hogyan tovább? Ismét kérem az állampolgárságot, átmegek újra a beavatási rituálé? Nem. Olcsóbb és egyszerűbb, ha európai és „többes” állampolgár vagyok. Ámbár megalapozni az európai állampolgárságot beletelhet még úgy száz évbe. Csak érne véget egyszer ez a világ... (Fordította Sz. L.)

Zárszámaadás

Az év végi pénzügyi dokumentumok elkészítése

A *Hivatalos Közlöny* január 19-i, 46. számában jelent meg a pénzügyminiszter 52/2012 sz. rendelete a 2011-es pénzügyi év eredményeit tartalmazó jelentés elkészítéséről és benyújtásáról. Ez kötelező a könyvelésről szóló 82/1991 sz. törvény előírása alapján minden:

– kereskedelmi társaság, intézmény, szövetkezet számára;

– köztisztviselők, jogi személlyel rendelkező társaságokra, alapítványokra, akkor is, ha nincs profitorientált céljuk;

– jogi személyiséggel nem rendelkező alegységekre, fiókállalatokra, ha külföldi céghez tartoznak, illetve romániai cégek külföldön levő alegységeire;

– kollektív letéteket ügykezelő egységek, ilyenek például a magánnyugdíjpénztárak

Azt, hogy a pénzügyi jelentést milyen formában kell elkészíteni a miniszteri rendelet három kritériumot állít fel:

1. az aktívák összértéke 3.650.000 euró;

2. nettó forgalom (cifra de afaceri) 7,300.000 euró;

3. az alkalmazottak átlag létszáma 50.

Azok az egységek, melyek 2011. december 31-én, a 3 kritériumból legalább kettő esetében meghaladják a fenti határértékeket, év végi jelentésüknek tartalmaznia kell a következő mellékleteket:

1) a mérleget (10-es kódszám);

2) a nyereség- és a veszteségszámlát (20-as kódszám);

3) a saját tőke állagában történt változásokat;

4) a készpénzforgalom ki- mutatását;

5) az év végi pénzügyi helyzetről szóló jelentést.

Amennyiben a 3 kritériumból legalább kettő esetében a jelentést készítő egység év végi helyzete a megjelölt határértékek alatt volt, csak a következő mellékleteket kell benyújtania:

1) egyszerűsített mérleg (10-es kódszám);

2) a nyereség- és veszteség számla (20-as kódszám);

3) egyszerűsített év végi pénzügyi jelentés.

A fenti dokumentumokon kívül mindkét esetben el kell készíteni és be kell nyújtani:

– tájékoztató jellegű adatokat (30-as kódszám);

– befektetett eszközök (active immobilizate) helyzetét (40-es kódszám).

Az év végi pénzügyi zárójelentéssel együtt be kell még nyújtani:

3. az ügyvezetők jelentését (raportul administratorilor);

4. esetenként a számvevő (auditor) vagy a cenzorok jelentését;

5. a nyereség elosztására, illetve a veszteség fedezésére vonatkozó javaslatot.

Az év végi jelentés adatai meg kell hogy egyezzenek a könyvelésben és a 2011. december 31-i nyersmérlegben (balanța de verificare) szereplő adatokkal. Az esetleges valutaértékek lejre való átszámítását a Nemzeti Bank által megállapított, december 31-re érvényes árfolyam alapján kell kiszámítani.

A 2011-ben létrehozott egységek az egyszerűsített formájú jelentést tehetik le. Ez az előírás opcionális jellegű, az érdekeltek letehetik az 5 mellékletből álló jelentést is.

A jelentés benyújtásának határideje, 2011. december

31-e utáni 150 nap. Félreértések elkerülése végett jó tudni, ez nem jelent 2012 május 31.-et, hanem május 29.-et, mivel az idén február 29 napból áll.

Azoknak az egységeknek melyek létrehozásuktól kezdve 2011. december 31-ig nem végeztek semmilyen tevékenységet, nem kell pénzügyi zárójelentést letenniük, viszont 60 napon belül (ugyancsak 2011. december 31-től számítva), ezt a helyzetet saját felelősségükre kiállított nyilatkozattal kell megerősíteniük, amit az illetékes pénzügyigazgatósághoz kell benyújtaniuk, és aminek tartalmaznia kell:

6. a cégbejegyzés igazoló okmány szerint az egység pontos elnevezését;

7. az egység címét és telefonját;

8. a cégbejegyzési okirat számát;

9. az egyedi azonosító kódszámot (cod unic de înregistrare);

10. a vállalati tőke értékét.

Az ismertetett miniszteri rendelet előírásainak be nem tartása a következő pénzbüntetéseket vonhatja maga után:

– 11 300 és 1.000 lej között, ha az évvégi pénzügyi jelentést 1-től 15 naptári napi késéssel nyújtják be;

– 12 16 és 30 napig terjedő késedelem pénzbüntetése 1.000 lejtől 3.000 lejig terjed;

– 13 30 napnál nagyobb késedelem pnbüntetése lehet 4.500 lej, és semmi esetre sem kisebb, mint 1.500 lej.

14. A be nem nyújtott vagy aláírás nélküli jelentések 2.000-tól 3.000 lejig terjedő pénzbüntetését vonnak maguk után.

A gépjárművek levegőszennyezésére kivetett illetékről

Czédly Lószef

A címben említett tárgyban, január folyamán három jogszabály jelent meg:

1. Gépjárművek levegőszennyezésére kirótt illetékeket szabályozó 9/2012 sz. törvény, megjelent a *Hivatalos Közlöny* január 10-i, 17. számában;

2. A fent említett törvény alkalmazásának módszertanát elfogadó 9/2012 sz. Kormányhatározat, megjelent a *Hivatalos Közlöny* január 13-i, 29. számában;

3. A környezetvédelmi miniszter 85/2012 sz. rendelete (megjelent a *Hivatalos Közlöny* január 20-i, 50. számában) a gépjárművek bejelentésekor befizetett illetékek visszafizetését szabályozó eljárásról.

Ismeretes, az előbbieken felsorolt jogszabályok nem az elsők a gépjárművek levegőszennyezését bírságoló il-

letek megállapításáról.

Egy előző jogszabályt az EU illetékes hivatala nem találta megfelelőnek az unióban érvényes rendelkezésekkel szemben. Így került sor egy újabb szabályozásra, ami lényegében csökkenti az előző törvény által kivetett illetékek nagyságát, rendelkezik annak a különb a visszafizetéséről, amely az eddig érvényben levő illetékek és az új nagyságrendek között van, de előírja azt is, hogy a törvény hatálybalépése (2012. január 13.) után bekövetkezett tulajdonváltás esetében a használt gépjárművek után is ki kell fizetni a levegőszennyezésért járó illetéket. Ennek nagysága a régebben legyártott, így nagyobb szennyezést okozó járművek esetében igen jelentős, sok esetben meghaladja a használt gépkocsi piaci eladási árát.

Ez utóbbi rendelkezés nagymértékű elégedetlen-

séget váltott ki, a most lezajló utcai tüntetéseken felhózzott sérelmek egyike lett. Ezzel magyarázható, hogy a január 23-i, kormánypárti koalíciós tárgyaláson elfogadták az RMDSZ javaslatát miszerint az említett illeték befizetési kötelezettségének határidejét egy évvel meghosszabbítják, így minden érdekeltnek kellő ideje van, hogy illeték befizetése nélkül elidegeníthesse gépjárművét, ha akarja. Ugyanakkor pontosították, az eddigi szabályozások szerint befizetett szennyezési illeték és az új illetékek közötti különbség visszatérítését előíró rendelkezések érvényben maradnak. Így az érdekelteknek figyelmebe ajánlom a 3. pontban említett miniszteri rendeletet, ez tartalmazza azt eljárási folyamatot, aminek az alapján vissza lehet igényelni az illetékkülönbözetet.

A hazai családjog új intézménye

Deák Levente

Az új polgári törvénykönyv megalkotói igazi kodifikációs munkát végeztek, amikor ebbe belefoglalták az eddigi családi törvénykönyveknek nagyon sok intézményét, köztük a gyámságra (tutela) vonatkozó szabályokat is. Azért említem csak a gyámságot, mert a családi tanácsnak (consiliul de familie) legfőképpen a gyám tevékenysége feletti ellenőrzésben teljesedik ki a szerepe, azt felügyelve, hogy a kinevezett gyám hogyan él azokkal a jogokkal és hogyan teljesíti azokat a kötelezettségeit, amelyek a gyámsága alá helyezett kiskorú (vagy a bírói eltiltás alá vont cselekvőkép-telen nagykorú) személy- és vagyonvédelmével kapcsolatosak. Ez különben tételesen a Ptk. 124. szakaszának 1. bekezdésében olvasható, hogy aztán a 2. bekezdésből

a kivételek is kiderüljenek, azaz azok az esetek, amikor a családi tanács nem jut szerephez. Például akkor, amikor a kiskorú védelmét a szülő látja el, amikor a kiskorút gondozásra másnál helyezik el, illetve akkor, amikor a kiskorú érdekében a törvényben előírt egyéb különleges védőintézkedést rendelnek el.

De még mielőtt a családi tanácsra vonatkozó előírásokat részletbe menően ismertetném, tudni kell azt is, hogy a 2011. évi, a törvénykönyvet hatályba léptető 71. törvény 17. szakaszából kiderül, hogy ezeket csak azokban az (új) gyámság vagy gondnokság alá helyezett esetekben, helyzetekben kell alkalmazni kötelezően, amelyek a törvénykönyv hatályba lépése (2011. október 1.) után keletkeztek, érthetőbben, amikor a gyám vagy a gondnok kinevezése az említett nap után történt.

A gyámság is, a gondnok-ság is a családjognak ismert intézményei voltak és maradtak. A jelenlegi szabályok annyira részletesek, hogy külön ismertetőt igényelnek. Itt most csak azokat az eseteket említem (a Ptk. 110. szakasza alapján), amikor a gyám kinevezése szükséges: amikor mindkét szülő elhalt, ismeretlen vagy őket szülői jogaik gyakorlásától eltiltották, továbbá, ha ellenük hozott büntető ítélet alapján szülői jogait nem gyakorolhatják, ha ők (a szülők) bírói eltiltás alatt vannak, ha eltűntek vagy halottá nyilvánították őket, végül akkor is, amikor a kiskorú örökbefogadását megszüntették, és az ezt kimondó bíróság úgy ítéli meg, hogy a gyám kinevezése a gyermek érdekében szükséges. A gyámságot ma már kinevezheti a szülő is (egyoldalú nyilatkozatban, megbízási szerződésben vagy végrende-

letben, előbbi kettőt közjegyzői hitelesítéssel), de ha erre nem került sor, a kinevezés a gyámügyi bíróság (már nem a gyámhatóság) feladata.

A családi tanácsot is a gyámügyi bíróság nevezi ki. A Ptk. 125. szakasza szerint ez 3 tagból áll, akiket a közeli rokonok vagy ezek házastársai közül választják ki, arra ügyelve, hogy ők és a gyámság alá helyezett családtagjai között jó személyi kapcsolat létezzen. Ugyanakkor két póttagot is kineveznek. Férj és feleség együtt, ugyanannak a családi tanácsnak nem lehet tagja, mint ahogy a gyámságot sem lehet tanácsagnak kinevezni. A tanácsba jelölteknek ehhez előzetesen hozzá kell járulniuk, ha pedig a gyámság alá helyezett kiskorú 10. életévét már betöltötte, őt is meghallgatják. (Ptk. 128. szakasza, 1-3. bekezdés.)

A családi tanács „működé-

si szabályait” a Ptk. 129. szakasza tartalmazza, amikre itt terjedelmi okokból nem térünk ki. Fontosabbnak tartom hatásköreit ismertetni.

A családi tanácsnak kiemelten véleménynyilvánítási joga van mindazokban a kiskorút érintő kérdésekben, amelyekkel a gyám vagy a gyámügyi bíróság megkeresi, ezen kívül döntéshozatali jogokkal is rendelkezhet, ha ezt jogszabály írja elő. A tanács minden esetben tagjai többségi szavazatával dönt, üléseit pedig a legidősebb tag vezeti le. A kiskorút, amennyiben a már említett 10. évét betöltötte, kötelezően meg kell hallgatni. A hozott döntéseket jegyzőkönyvbe kell venni, indokolni kell, magát a regisztert pedig a családi tanácsnak a gyámügyi bíróság által erre a feladatra kijelölt egyik tagja őrzi. A gyám által, de a családi tanács véleménye nélkül

megkötött ügyletek, aktusok érvényteleníthetők. Azokért a jogügyletekért, amelyeket a gyám a családi tanács véleményének figyelmen kívül hagyásával köt meg, egyedül lesz felelős. A Ptk. 155. szakasza szerint minden olyan, a gyám által hozott döntést, jogügyletet, amely a kiskorú érdekeit sérti, a gyámügyi bíróságon meg lehet támadni. A panaszt a 14. évét betöltött kiskorú, a családi tanács, ennek bármelyik tagja, a Ptk. 111. szakaszában felsorolt személyek és szervek fogalmazhatják meg, és a gyámügyi bíróságnak benyújthatják. Az ügyet a gyámügyi bíróság sürgősséggel tárgyalja le, a családi tanács tagjainak és a feleknek beidézése után. Ha a bíróság szükségesnek tartja, a 10. évét betöltött kiskorút is meghallgatja. A panaszt végrehajtható végzés (incheiere executorie) meghozatalával dönti el.

Az orvos válaszol

Függetlenül attól, hogy sokat vagy keveset eszem, nagyon gyakran van napokig tartó gyomorégésem. Ezek szerint gyomorfékelyem van?

A gyomorégés stresszes életünk, rohanó világunk kellemetlen velejárója lehet. A tünetek akár egész nap jelentkezhetnek, s ha nem vesszük komolyan ezeket, akkor súlyos szövődeményekkel is számolnunk kell. A betegség kialakulásához a gyomor savas tartalmának a nyelőcsőbe történő visszaáramlása vezet. A kialakult folyamatos hatás hosszú távon emésztőszervi fekélyek kialakulását is okozhatja. Tartózkodjunk a nagyon savas táplálékoktól, mint a paradicsom, citrom, narancs, csili és bors. Inkább többször együnk kisebb mennyiséget, mint ritkán nagy adagokat, mert ha a gyomrunkat megterheljük egy nagy adag étellel, akkor biztosan tiltakozni fog. A dohányzás és az alkohol fogyasztás mellőzése is ajánlott. Étkezések után fogyasszunk el egy pohár szénsavmentes vizet, így segítve ezzel a nyelőcsőből a gyomorsav eltávolítását. Részesítsük előnyben a teljes kiőrlésű gabonaféléket, zöldségeket és gyümölcsöket. Mindig figyelembe kell venni az egyéni toleranciát, hisz elképzelhető, hogy például az a gyümölcs, amely az egyik embernél nem okoz panaszt, a másikonál komoly gyomorégést produkál. A különböző savlekötő gyógyszerek segíthetnek pillanatnyilag megoldani a problémát, de hosszabb távon célravezetőbb, ha szakember segítségét kérjük. A teljes gyógyulás miatt keressünk fel egy dietetikust, aki segít a helyes étrend kialakításában. Elkerülhető a gyomorégés, ha: az étkezést követő 1-2 órában kerüljük a lefekvést és az intenzív mozgást. Mellőzzük a csokoládét, koffeint, szénsavas üdítőket, zsíros ételeket.

Dr. Györi György

Evészavar: mi a drunkorexia?

A drunkorexiás fiatalok egész nap nem esznek: az esti bulin pótolják kieső kalóriákat alkohollal formájában.

Az anorexia és a bulimia nervosa, bár még mindig rendületlenül szedi áldozatait, lassan „lerágott csont”-nak tűnhet, annyit olvashatunk már róluk. Egyre többet hallani viszont újabb és újabb táplálkozási rendellenességekről, mint például az új örületről, a drunkorexiáról. Csakugyan kell tőlük tartanunk, vagy csak a pszichológiai könyvek gyarapítására szolgálhatnak, és valójában besorolhatóak a két fő evészavar közé?

Az anorexiáról és a bulimiáról még az is hallott, aki egyáltalán nem érintett a dologban, hiszen a bulvárlapokban folyamatosan lehetett olvasni, hogy melyik sztár éhezetti magát csont és bőrré vagy éppen hánytatja magát előszeretettel. Míután mindenki megismerkedett ezzel a két veszéllyel, akár halállal is végződő táplálkozási zavarral, mellyel rengeteg fiatal nő küszködött és küszködik a mai napig, sorra jelentek meg az újabb evési zavarok.

Az ortorexia nevű betegséget 1997-ben írták le. Azokat sorolják ide, akik betegesen ügyelnek arra, hogy csak egészséges, főleg bio-élelmiszereket vigyenek be a szervezetükbe. A betegek sokszor külön étkészlettel is rendelkeznek, hogy véletlenül se érintkezzen a tájjal olyan villával, mely „tisztátalan” élelmiszert tartalmaz. Az exorexiások azok a kóros edzésfüggők, akik szinte minden szabad idejüket sportolással töltik, folyamatosan fogynak, ám az il-

lető akármennyit sportol, állandóan elégedetlen az alakjával. Ha egy nap nem edzhet, máris pszichés elvonási tünetek jelentkeznek. És itt van a drunkorexia, mely, akárcsak az előbbi betegségek, szintén a fiatal nőket sújtja leginkább.

A drunkorexiás fiatalok egész nap nem esznek, hogy a nap során megspórolt kalóriát az esti bulin pótolják alkohollal formájában. Ennek több „előnye” is van. Üres gyomorral gyorsabban hat az alkohol, illetve így a fiatal nők meg tudják őrizni karcsúságukat, hiszen soványan koktélozgatni – látszólag – rendkívül vonzó jelenség. Nem ritka, hogy a drunkorexiások drogokat, például kokaint, fogyasztanak, hogy ezzel is elnyomják az éhségüket.

Az orexis eredetileg vágyat jelent, még az ókorban így használták, aztán az ét-

vágyra korlátozódott a szó jelentése. Az anorexia a fosztóképzővel ellátott forma. A drunkorexia is ilyen új keletű, bulvárizű fogalom. Az evészavarok szakirodalmi ezt a kifejezést nem használja. Ez persze abból is adódik, hogy az orvostársadalom nehezen fogad el új jelenségeket, illetve azoknak különböző kritériumoknak kell megfelelniük, elég gyakoriaknak kell lenniük, hogy önálló kórképeknek, zavaroknak tartsák őket. A drunkorexia azt jelentené, hogy az anorexiás betegek, akik lefognak, néha alkohol formájában veszik magukhoz a szükséges kalóriákat. Ez azt jelenti, hogy az anorexia alkoholizmussal szövődik. Az alkoholfogyasztás a jóllakottság érzésével jár, tehát utána szilárd táplálékot nem kíván a szervezet.

A drunkorexia, tehát az

anorexia altípusának tekinthető, és amellet, hogy a kóros soványsággal összefüggő szövődeményekkel járhat, párosulhat még alkoholizmussal, izolációval, depresszióval és öngyilkossággal is. Mindemellett nem szabad azt hinnünk, hogy ez csak a felső tízezer körtünet, hiszen nemcsak koktélparkon, hanem akármelyik kis kocsmában is akadhat anorexiás beteg, aki alkohollal pótolja a kalóriaigényét.

Ebben a formában, zavar típusban is anorexiáról van szó. A túlzottan körülményeskedő leírásoknak nem sok értelmük van, nem új ritka kórképről van szó, hanem ritka altípusokról. A kissé túllihegett aprólékoskodás mindenestre azt jelzi, hogy az evészavaroknak egyre másra jelennek meg speciális formáik. Forrongó területéről van szó, ami bizonyos tekintetben népegészség-

ügyi jelentőségű, ha az elhízás kb. 20%-os arányát nézzük, de az anorexiások halálózása is fontos érv. Az újabb és újabb zavarok megjelenése pedig arra utal, hogy a társadalmi változások, például a fogyasztói társadalom nyomása fontos szerepet játszhat a komplex megközelítést igénylő zavarok hátterének megértésében. Ma már más az étel értéke is, mint 30-40 évvel ezelőtt.

Tehát nincs új a nap alatt. Az egészséges ételek, az edzés túlzásba vitele, valamint az étel megvonása az éjszakai italozás javára, mindnek az a célja, hogy az illető megőrizze karcsúságát, sőt, rosszabb esetben a kóros soványság, mint eszménykép jelenik meg szemük előtt, még akkor is, ha ezt nem koplalással, hanem egész napos edzéssel kívánják elérni.

Programajánló

Farsang

Helyszín: Árkos, január 28., szombat 10 óra. Rezesbanda kíséretével maszkos felvonulás lesz a falu utcáin (kéri a lakosságot, kellőképpen fogadják a hagyományörző csoportot). Este farsangi bál lesz a kultúrotthonban, zenél a Mennyegző Duó zenekar. A belépőjegy ára 5 lej, a népviseletben érkezőknek ingyenes.

3D-s mozifilmek

Helyszín: Csíkszereda, Fidelitas Egyesület mozi-terme. Időpontok: szomba-

ton és vasárnap 20 órától a *Ha eljő a világvége* című filmet vetítik. A *Féktelen harag* című filmet, szombaton 16, vasárnap pedig 18 órától. A *Kémkölyök* című filmet ma és szombaton 18 órától tekinthetik meg az érdeklődők. A *Thor* című filmet vasárnap 13 órától tűzték műsorra, Kylie Minogue koncertfilmjét ma 20 órától láthatják a mozi és a zene iránt rajongók. A *Jégkorszak 3.* részének vetítési ideje: szombaton 13, vasárnap 16 órától, a *Megaagy* című mesefilm pedig szombaton 11 órától kísérheti figyelemmel a közönséget. A *Sammy nagy kalandjai*

című mesefilmét vasárnap 11 órától láthatják.

Kiállítás

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Kónya Ádám Művelődési Ház, január 27., 17 órától.

Sántha Imre Géza művészettörténész megnyitja Tamás Erika, a Gyárfás Jenő Amatőr Képzőművész Szövetség tagjának egyéni festészi-grafikai kiállítását.

Koncert

Helyszín: Kézdivásárhely, Art Caffé pince, január 27-én 21 óra. Waterlily's Trio koncertezik. A zenekar ismert popslágereket játszik egyéni feldolgozásban. Fel-

állítás: Lili Istrate – ének, Eltes Áron – tenorszaxofon, Kertész János – zongora.

Tortoma önképzőkör

Helyszín: Barót, Erdővidék Múzeumának Kászoni Gáspár-terme, ma január 27, péntek, 19 óra. Anthony Gall építész (Budapest) *Kós Károly ma* címmel tart vetített képes előadást a Tortoma Önképzőkör keretében.

János vitéz

Helyszín: Csíkszereda, Városi Művelődési Ház, január 30-án este 19 órától. A Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes bemutatja a *János vitéz, avagy a hős gyö-*

nyörűsége utazása és csodálatos megérkezése című műsorát. A jegyek ára felnőtteknek 10, nyugdíjasoknak és gyerekeknek 5 lej.

Parasztopera

Helyszín: Stúdió Színház, január 31., kedd este 19 óra. A *Parasztopera* című darabot a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem diákjai adják elő. Pintér Béla és Darvas Benedek modern balladája a barokk opera és az erdélyi magyar népzene dallamvilágából ihletődött. A *Parasztopera* a szerzőktől megszokott humorral és távolságtartással mesél el egy nagyon is mai, tragikus történetet. A szerzőpáros darabját Porogi Dorka, az egyetem másod-

éves magiszteri rendező szakos diákja állította színpadra.

Démonológia

Február 2-án, csütörtökön este 19 órától a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem II. éves mesterfokozatú színészosztálya ismét játsza Tasnádi István *Démonológia* című zenei kísérlet-játékát. Rendező, díszlet- és jelezetervező Szócs Artur, zenéjét szerezte Szemenyei János és Szócs Artur, zenei munkatárs Strausz Imre-István, videotechnika Ambrus Gyöngyvér harmadéves teatrológus, dramaturg és rendezőasszisztens, Máthé Tekla Noémi harmadéves teatrológia szakos hallgató.

Kolbászoljunk!

Ilyenkor mindenkinek lapul egy kis házikolbász a kamrájában, kenyérral fogyasztva is nagyon finom, de számtalan laktató ételt is készíthetünk belőle. Adunk néhány ötletet.

Bableves csipetkével és kolbással

Hozzávalók: 25 dkg szárazbab, 1 fej vörshagyma, 2 sárgarépa, 2 gyökér, 1/2 l húsleves, víz, 4 gerezd fokhagyma, 1 kis csokor petrezselyem, 1/2 ek liszt, 1 kk pirospaprika, szárazkolbász, tejföl, 1 tojás, liszt, só.

Elkészítés: A babot pár órára beáztatjuk, majd húslevesben feltesszük főzni, hozzáteszünk kb. 1/2 liter vizet is. A lábasa helyezzük egészben a vörshagymát és a felvágott zöldsegeket. Sózzuk ízlés szerint. Addig főzzük, míg a bab és a zöldségek meg nem puhulnak. Kevés olajon rántást készítünk, úgy, hogy az összezúzott fokhagymát, és a petrezselymet megfuttatjuk, majd hozzátesszük a lisztet és a paprikát. A felengedett rántást hozzáöntjük a leveshez. A levesbe tesszük a felkarikázott kolbászt, és tovább főzzük. Közben elkészítjük a csipetkét. A tojást elkeverjük, hozzáteszünk egy csipet sót, és annyi lisztet keverjük el, hogy keményebb tésztaállagot kapjunk. A tésztát gombócba gyúrjuk, és a forrásban lévő levesbe csipkedjük. Tejföllel tálaljuk, aki szereti, az pár csepp ecetet is tehet bele.

Gyors tepsis burgonya debrecenivel

Hozzávalók: 1 kg közepes burgonya, 5 db közepes hagyma, szárított petrezselyemzöld, só, bors, pirospaprika, szárított majoranna, ételízesítő, olaj, 2 cs csemege debreceni kolbász.

Elkészítés: A burgonyát és a hagymát megpucoljuk,

és négyfelé vágjuk. Tepsibe fektetjük, megszórjuk sóval, borssal, ételízesítővel, pirospaprikával, petrezselyemmel és a majorannával. Majd meglocsoljuk kevés olajjal, és átforgatjuk, keverjük, hogy mindenhol egyenletesen eloszlassuk a fűszereket. Előmelegített sütőben majdnem puhára sütjük kb. 15 perc alatt. Néha átforgatjuk. Amikor már majdnem puha a burgonya, rádobjuk a karikára vágott kolbászokat, és még 10-15 percig sütjük, hogy átsüljön a kolbász is.

Magyaros kenyérlepény Hozzávalók 6 lepényhez.

Tésztához: 40 dkg kenyérliszt, kb. 2,5 dl víz, 1 tk cukor, 2 dkg élesztő, 2 tk só, 2 ek napraforgó olaj, 1 ek joghurt vagy tejföl. **Feltét:** 1 dl tejföl, kolbász, hagyma, csipős paprika, piros kaliforniai paprika, reszelt sajt.

Elkészítés: Az élesztőt langyos, cukros vízben fel-futtatjuk, majd beletesszük az olajat. A sőt elkeverjük a lisztben, majd a joghurttal és az élesztős vízzel tésztává dagasztjuk. Duplájára kelesztjük langyos helyen, majd deszkára borítjuk, kis- sé átgúrjuk, és 6 részre osztjuk. A kis cipókból 15-16 cm átmérőjű lepényeket formázunk, és sütőpapírral bélelt tepsibe tesszük. Megkenjük tejföllel, majd rárakjuk a felszeletelt szalonnát, kolbászt, paprikát és hagymát. Tetejére reszelt sajtot szórunk, és még 15 percig hagyjuk kelni. Majd sütőben készre sütjük.

Gazdag parasztreggeli

Hozzávalók: 2-3 szeletelt bacon, 1 db vörös konzerv-

bab, 1 fej lilahagyma, 1/2 szál szárazkolbász, 4 db tojás, cheddar sajt, színes kaliforniai paprikából 1-1 szelet, 2 lap leveles tészta, kevés só, bors.

Elkészítés: A bacont csíkokra vágjuk és serpenyőben elősütjük. Rádobjuk a felszeletelt lilahagymát. Hozzáadjuk a felkarikázott kolbászt és az apró kockára vágott paprikákat. Megpároljuk az egészet, és hozzáadjuk a lecsöpögtetett babot, kevés só és bors. Két db téglalap alakú kerámiaedényt kiolajozunk. A levelestésztát kinyújtjuk akkorára, hogy ki tudjuk bélelni a formánkat és még egy kicsit a szélein lelőgön. Beletöltjük az elkészített ragut és megszórjuk vastagon a reszelt sajttal. Két kis mélyedést készítünk a töltelekbe, és ide ütjük a tojásokat. Rá-hajtuk a tésztát, de ne fedje be teljesen, és sütőben kb. 10-15 percig sütjük.

Majonézes káposzta

Hozzávalók: 350 g káposzta, 100 g vékony kolbász, 1 tojás, 100 ml olaj, só, bors, 1 ek mustár.

Elkészítés: A káposztát vékonyra vágjuk, vagy gyaluljuk. Besózzuk, és állni hagyjuk, hogy lágyuljon, és levet erressen. A vékonykolbászt karikára vágjuk, és nagyon kevés olajon ropogósra pirítjuk. A tojásból és az olajból majonézt keverünk. Ízesítjük a sóval, borssal és mustárral. A káposztát jól kicsavarjuk a levétől, összekeverjük a majonézzel és a kolbászkarikákkal. Legalább 1 órát pihentetjük a hűtőszekrényben.

Kolbászos makaróni

Hozzávalók: 30-35 dkg főtt makarónitészta, 3 ek olívaolaj, 1 fej hagyma, 1 zöldpaprika, 2 gerezd fokhagyma, 4 paradicsom, 10 dkg serrano sonka (magyar füs-

tölt sonka is jó), 1 szál kolbász, 10 dkg reszelt cheddar sajt.

Elkészítés: A hagymát apró kockára vágjuk. A paprika magját eltávolítjuk és szintén nagyon apróra felkockázzuk. A fokhagymát összezúzzuk. A tésztát sós vízben megfőzzük. A paradicsomok héját lehúzzuk, apró kockára vágjuk. Az olívaolajat egy serpenyőben felhevítjük és megpároljuk benne a hagymát, a fokhagymát, a paprikát és a paradicsomot. Sűrű mártást kell, hogy kapjunk. Beledobjuk az apró kockára vágott sonkát és a felkarikázott kolbászt. Borssal fűszerezzük. Ha a sonka és kolbász átmelegedett, keverjük hozzá a kifőtt makarónit. Egy tepsibe öntjük, a tetejét megszórjuk reszelt cheddarral és kb. 10 perc alatt a sajtot ráolvastjuk a tetejére. Melegen tálaljuk.

Kert-ész

Angyaltrombita

A Datura néven is ismert angyaltrombiták (*Datura hybrida*, *Brugmansia sanguinea*) között egyaránt található egynyári, évelő és fás fajokat. Ezek közül a cserjés *Datura suaveolens* és a *Datura aurea* vált kedvenc edényes dísznövényé, utóbbi lecsüngő, tölcséres virágai miatt, amelyek elérik az arasznyi méretet. A nemesítéseknek és keresztezéseknek köszönhetően a fehérén kívül ma már találunk rózsaszín, piros, lila és sárga virágú fajtát is, sőt a teltvirágú változat sem ritka. A hobbikertészek nemesebb növénynek tartják a cserjéjéknél növekvő örökzöld angyaltrombitát, mert fásodó szára lehetővé teszi, hogy a metszéssel törzsés fát neveljünk belőle. Ugyanakkor, ha tövéig visszavágjuk, bokros alakot ölt. A dús virágzás érdekében nem szabad sajnálni tőle a tápanyagban gazdag földet és a bőséges öntözést. Téleire visszametszhetjük – akár a tövéig is – ha nem akarjuk, hogy törzsés fa legyen belőle. Télen körülbelül 6-8 Celsius fokon, világos helyen vagy lépcsőházban teleltetjük, és keveset öntözzük. Kedvező körülmények között télen is virágzik. A beteg vagy kártevőtől fertőzött ágakat és leveleket rendszeresen távolítsuk el. Ha tövig visszavágjuk, télen kevés fényvel is beéri. Ebben az állapotban csak kevés vizet juttassunk neki. Máskülönben a masz-

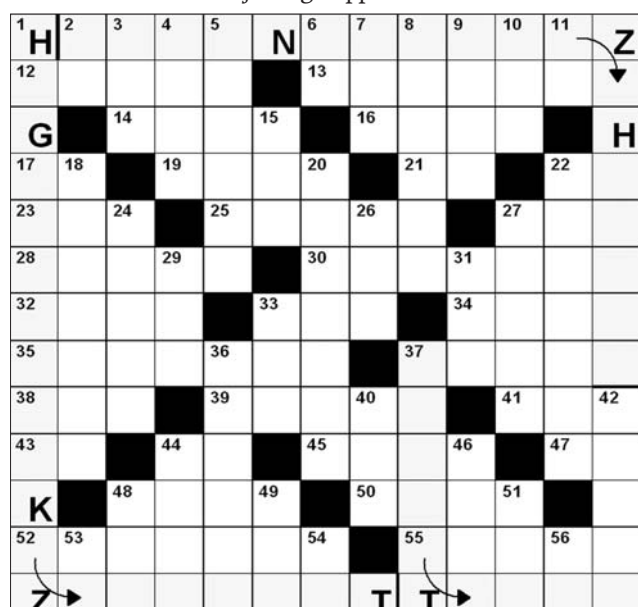
lagok az erősen mérgező növények közé tartoznak, ezért gyerekek számára már 15 szem mag elfogyasztása halált okoz.

Sármási-Bocskai János
kertészmérnök

Történelemórán

Történelemvizsga:

– Francia állampolgár volt, később generális, majd császár. Kiről van szó? – kérdezi a professzor.
– Nem tudom – mondja megszeppenve a diák.

– Bonaparte Napóleon!
A diák feláll, és elindul az ajtó felé.
– Hová megy? – kérdezi a professzor.
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

2. A poén első része. 12. Tagoló. 13. Mesterségre kiképez. 14. Rakó, helyező. 16. Veteményes. 17. Nyereg része! 19. Tűzcsóva. 21. Alkatollak! 22. Róka kicsinye. 23. Angol sörfele. 25. ... Martin; amerikai színész. 27. Lengyel légitársaság. 28. Tengeri rabló. 30. Munkakör. 32. Nem lett bika belőle! 33. Determináns (röv.). 34. Csodás történet. 35. Igazán. 37. Panasz. 38. Edmond becézve. 39. Csomót bontogat. 41. Fiatlabb fivér. 43. Állandó medrű, mélyebb állóvíz. 44. Lángol. 45. Pozitív elektród. 47. Paszuly szemek! 48. Király ül benne. 50. Olimpikon vívónő (Ilona). 52. Ez alkalommal. 55. Közelebb.

Függőleges:

1. A poén második része. 2. Hajsza része! 3. A távolabbi. 4. A Dnyeszter régi neve. 5. Ménesgazda. 6. Tuskófészítő eszköz. 7. Gyakori igekepző. 8. Pincér van ilyen. 9. Pólus. 10. Robbanóanyag. 11. Mai részek! 15. Tölt. 18. Forgalmi dugóba kerülő. 20. Épületelem. 22. Tüzelőanyag. 24. Az élen levő. 26. Ki mint ..., úgy arat. 27. Fizikai egység. 29. Spanyol arany. 31. Kalamajka. 33. Még sláger is lehet belőle. 36. Kolumbia fővárosa. 37. A poén harmadik része. 40. ... step; tánclépés. 42. Helyiség. ... a csíziót; ravasz. 46. Óvoda. 48. Ister. 49. Résztesrag. 51. A ... Trenk; Jókai Mór regénye. 53. Szövegíró! 54. Paci. 56. A szélekre befut!

	5				6		
7			1		4		
	2			8	5		1 3
8							
			9		8	2	
	3	2		7			
					6	5	
4			7				
		1					4

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

3	4	1	8	6	2	7	5	9
8	6	5	3	7	9	1	2	4
7	2	9	5	1	4	3	6	8
9	5	2	1	4	3	6	8	7
6	8	3	2	5	7	4	9	1
4	1	7	9	8	6	5	3	2
2	7	4	6	9	5	8	1	3
1	9	6	7	3	8	2	4	5
5	3	8	4	2	1	9	7	6

A róka szánkója

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy okos róka. Egyszer felöltözött emberi ruhába, és elment koldulni. Valamelyik nap bement egy házba, éjszakára szállást kért, amit meg is kapott. A gazdasszony éppen borsót főzött, a róka abból is kapott. Mivel a róka nem eszik borsót, mint az emberek, csak egyetlenegy borsót vett el.

Másnap a róka elment a borsójával egy másik házba, és megkérdezte a háziaktól, hogy hová tegye a borsót. A gazda így felelt: „Tedd az ablakba!”

A róka betette a borsót az ablakba és leült az asztalhoz. A kakas, aki korán kelt, megtalálta a borsót és megette. A róka elment a bíróhoz, bevádolta a gazdát – és annak oda kellett adnia a kakast.

A róka fogta a kakast, elment egy másik házhoz, és mindjárt megkérdezte a gazdát: „Hol hagyhatom a kakasomat?” „Tedd be a birkák mellé az akolba!”

Mihelyt betette a koldus a kakast az akolba, a kos azonnal felöklelte.

A róka most is elment a bíróhoz, bevádolta a gazdát, akinek oda kellett adnia a kóst.

Fogta a kóst, és elment a negyedik házhoz, és megkérdezte a gazdát, hogy hová tegye a kóst.

„Vidd be a tehénistállóba!” mondta. A róka úgy is tett,

azonban a bikaborjú felöklelte.

A róka most is elment a bíróhoz, bevádolta a gazdát, akinek oda kellett adnia a borjút.

Fogta a róka a borjút, és elment a következő házhoz, és megkérdezte a gazdát: „Hová tegyem ezt a bikaborjút?” „Tedd be a lovak mellé az istállóba!”

De még csak be sem vezethette az istállóba, mert kijött a gazda lova és agyonrúgta a borjút.

A róka most is elment a bíróhoz, bevádolta a gazdát, akinek oda kellett adnia a lovat.

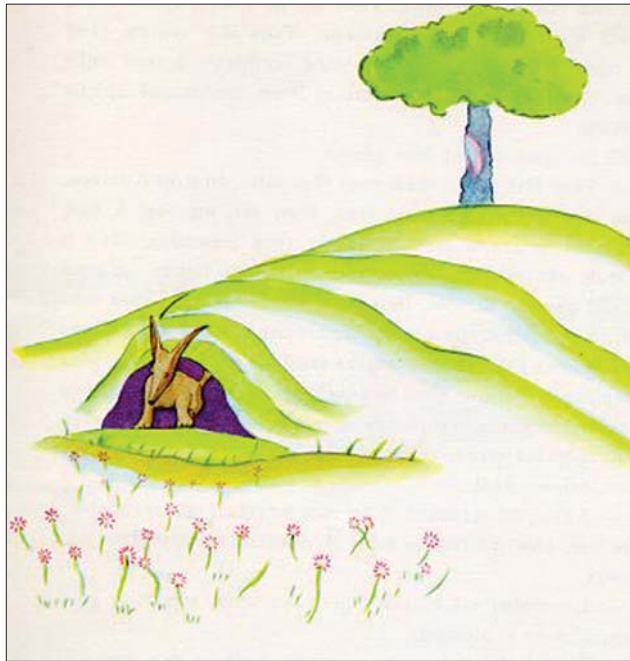
A róka fogta a lovat és elment az erdőbe egyenes és görbe fáért. Amikor a fa megvált, így beszélt: „Egyenes fa, görbe fa, legyen belőletek szánkó!” Háromszor kellett csak elmondania ezeket a szavakat, amikor a levegőből leesett egy új, derék szán. A róka befogta a szánba a lovat, és a szán egyre távolabbra ment.

Így ment a szán, és egyszer csak találkozott egy nyúlal. A nyúl megkérdezte: „Hová mész, te, kom?”

„Csak megyek, szánkózom!”

„Vegyél magad mellé!”

„Szívesen felvennék, de még összetöröd a szánkómat. De ha annyira akarsz szánkázni, tedd fel az első lábaidat!”

A nyúl fel is tette az első lábait. Egy darabig mentek, ekkor a róka megszólalt: „Ha nagyon elszakítod így a csizmádat, akkor tedd fel mind a négy lábaidat!”

A nyúl fel is tette, és mentek tovább.

Megtettek egy darabot, találkoztak a farkassal. A farkas megkérte, hogy őt is vigyék magukkal. A róka így felelt neki: „Te túl nagy vagy és nehéz, még összetöröd a szánkómat, de azért két lábaidat felteheted.”

A farkas feltette a két első lábát, és mentek tovább. Ezután a farkas feltette a másik két lábát is a szánkóra.

Megtettek egy darabot, találkoztak a nagy barna medvével. A medve így szól: „Komám, ha tudnád, mennyire elfáradtam. Nem tudnátok elvinni egy kicsit?” A róka így felelt: „Tedd fel csak két lábaidat, és akkor mehetünk.” A medve erre: „Kettőt nem érdemes, én majd melléd ülök.”

„No rajta!” mondta a róka: „Gyere, ülj mellém!” És egyszerre mi történt? Mihelyt felült a szánkóra a medve, az azon nyomban összetört.

Nem volt mit tenni, a nyúlak el kellett menni az erdőbe fáért, hogy újabb szánkót készítsenek, de az csak vé-

kony rózsét hozott, amiből a róka semmit sem tudott csinálni.

Ekkor a farkasnak kellett elmennie. Ő vastagabb nyírfát hozott, de amikor a róka megnézte, az sem felelt meg a célnak – és eltörte. Akkor a medve ment el az erdőbe és vastag tölgyfát hozott, de a róka azt is összetörte.

Ekkor a róka így szól: „No, rókakoma, most rajtad a sor!” A róka így felelt: „Igen, igen, így is van, de amíg én az erdőben leszek, ti felfaltátok a lovamat. Ezért te nyúl figyelj, és amikor fel akarják falni a lovat, te kiabálj, hogy meghalljam!”

Amikor a róka elment az erdőbe, a farkas így szól a nyúlhoz: „No figyelj, ha csak meg mersz szólalni, akkor mielőbb téged falunk fel és csak azután a lovat.”

A nyúl még csak egy fél szót sem szól, és hárman felfalták a lovat, csak a csontjai és a bőre maradt meg. A csontokat bedugták a bőerbe és felállították a lovat, mintha élne, ők maguk pedig elfutottak.

A róka az erdőben ugyanazokat a szavakat mondta, mint korábban: „Egyenes fa, görbe fa, legyen belőletek szánkó!” Miután háromszor megismételte, a levegőből lezuhant egy vadonatúj szánkó. A róka fogta a szánkót, és kezdte kihúzni az erdőből. Kihúzta, és elcsodálkozott:

hová tűnt a medve, a farkas meg a nyúl? Megint körülnézett, de sehol senki. Ekkor odament a lovához, háromszor rácsapott, de az nem mozdult, hanem eldőlt. Megnézte jól, és meglátta, hogy a ló nem él. No, ekkor már semmire sem gondolt, csak gyorsan a gazemberek után eredt. Egy kis folyónál utolérte őket, és így szól: „No, ti, gazemberek! Felfaltátok a lovamat?” De azok egyre-másra csak makacskodtak, és azt állították, hogy egyikük sem vétkes.

Ekkor a róka ravaszághoz fordult. „Aki átmegy ezen a folyón a másik partra, az ártatlan.”

Elsőként a nyúlak kellett próbálkoznia, mert így akarta a róka. A nyúl így felelt: „Én fiatal, és könnyű legény vagyok, könnyen átjutok a túlpartra.”

És nekifutott, majd hopp, ugrott, de belezuhant a folyóba és megfulladt. Így történt a farkassal és a medvével is. No, most a rókán a sor. Így gondolkodott: „Én jó ugró vagyok, és ha mégis beleesem, abból sem lesz nagy baj, mert jól tudok úszni.” Miután ezt mondta, ő is nekifutott, de hogy, hogy nem, ő is beleesett és belefűlladt, mint a nyúl, a farkas meg a medve.

*Letl népmesék
(Fordította: Dabi István)*

Tizenkét hónap a természetben

Beköszöntött az igazi tél, egész éjszaka havazott, reggelre több mint húsz centi vastag hóréteget mértem az ablakom alatt. A forgalom is megnőtt a madáretetőnél, és ezt mások is jelezték, akik téli madáretetést végeznek.

Pillepalackból készítettem madáretetőt, amibe fél liter napraforgómag fér bele, kiakasztottam a csipkebokorra és azóta állandó vendégeim a szencinegék. Van úgy, hogy napjában kétszer is fel-

kell, hogy töltsen az etetőt, főként mikor nagy a havazó, de olyan nap is van, amikor nem fogy el teljesen az egy-szeri adag sem. Húsznál is több szencinege hordja a magokat, csodálatos látvány – kényelmes a meleg szobából, karnyújtásnyira figyelni a madarakat.

Kezdetben mind egyformának tűntek a cinegék, de néhány nap elteltével már kiismertem mindeniket. Először a hímeiket különböztet-

tem meg a tojóktól, és megjegyeztem ismertető jegyeiket, majd sorban az egyedi jegyeket figyeltem meg, egyiknek szembeütő volt a farkszéli fehértozza, a másiknak a fehér pofafoltján volt egy kis sötét folt, a harmadiknak tarkófoltja keskeny, de jött olyan cinege is, amelyiknek teljesen hiányzott a farktolla, azt nem volt nehéz megkülönböztetni. Egyébként élénken viselkedett, nem látszott rajta, hogy különösen zavar-

ná a hiányzó fark, megtörténhet, hogy egy macska karmai közül menekült meg. Továbbá mindeniknek sajátos a viselkedése, míg egyik csak a közeli ágra ugrik a maggal, és ott fogyasztja el, addig a másik egy távolabbi fára száll vele, de van, amelyik csak a közeli bodzabokorig repül. Ezenkívül számos viselkedési formát is meg lehet figyelni, mint a civakodás, a fenyegető póz, de izgalmas pillanatokat is el lehet csípni, amikor megjelenik egy macska vagy feltűnik a karvaly.

A szencinegéken kívül még az etetőre jár a kék cinege, barátcinege, fenyvescinege, ha nem is olyan nagy számban, de mindennap ott vannak. Nemrég megjelentek a zöldikék, verebek társaságával, később erdei pinytyek is csatlakoztak hozzájuk. Ekkor már kanári eleséget tettem ki tálcára, mert jobban szeretnek a talajról táplálkozni a magevő madarak. Azonban az etetőre is rájáznak, a magokat nem hordják el egyenként, mint a cinegék, hanem addig ülnek az etetőnél, míg jól nem laktak. A télire hozzánk érkező vendégmadár a fenyőpinty is a flakonetetőt részesítette előnyben.

Fenyőpinty

Készíts babát!

Megmutatjuk, hogyan készíthetsz egy öltöztethető babát. Nem kell hozzá sok minden, de a játék a végteleenségig folytatható.

Szükséges eszközök: színes kartonpapírok, egy darab erősebb karton a baba testéhez, filctollak, ragasztó, papírlukasztó, flitterek, pici csillagok, gyöngyök, matricák, olló, vonalzó, fehér gumicérna, dekorgumi.

Elkészítés: Első lépésben a testrészeket készítjük el.

A vastagabb kartonra, ceruzával rajzold le a testrészeket külön. Vágd ki, majd lyukaszd ki és illeszd helyükre a darabokat. Ezután rajzolj a babának arcot és haját. Ha már kész van a baba, számtalan vidám ruhát adhatsz rá, amit a színes kartonokból szintén te tervezel meg és vágysz ki. A ruhákat flitterekkel, csillagokkal, gyöngyökkel matricákkal díszítsd. Jó szórakozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette